

Skyddad natur

2020-12-31

Skyddad natur 2020-12-31

Producent	SCB, Statistiska centralbyrån Naturvårdsverket
Förfrågningar	SCB: Karin Hedeklint +46 10 479 40 00 mark.vatten.gis@scb.se Naturvårdsverket: Birgitta Olsson +46 10 698 10 00 birgitta.olsson@naturvardsverket.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Skyddad natur 2020-12-31 MI 41 2020A01

Protected Nature 2020

Producer	Statistics Sweden Swedish Environmental Protection Agency
Enquiries	Statistics Sweden: Karin Hedeklint +46 10 479 40 00 mark.vatten.gis@scb.se Swedish Environmental Protection Agency: Birgitta Olsson +46 10 698 10 00 birgitta.olsson@naturvardsverket.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Protected Nature 2020.

ISSN: 1654-3947 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2021: MI41SM2101_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	6
15 procent formellt skyddad natur.....	6
Stor ökning av skyddad havsareal	7
Hav och skogsmark dominerande naturtyper	7
Ny statistik över kommunalt skyddad natur	7
Årets tema: Kommunalt skyddad natur.....	8
Hur mycket är skyddat i varje kommun?.....	8
Skyddad landareal per kommun.....	8
Skyddad totalareal per kommun	10
Tillgänglighet till skyddad natur.....	11
Kommunernas arbete med skyddad natur	11
Statligt stöd vid bildande av nya områden.....	11
Kommunala beslut om skyddade områden	12
Skyddad natur i Örebro kommun	15
Historik – 111 år av skyddad natur i Sverige	17
Antal och arealer per instrument för skydd	21
Storleksfördelning	21
Nationalparker	23
Naturreservat	25
Naturvårdsområden	27
Biotopskyddsområden i skog och på övrig mark.....	27
Nationalstadsparken	29
Natura 2000-områden.....	31

Natura 2000-områden utan överlapp av andra instrument	33
Djur- och växtskyddsområden	34
Skyddade älvar	35
Naturminnen.....	37
Kulturresevat	38
Vattenskyddsområden	39
Fridlysta djur- och växtarter	42
Naturtyper	43
Naturtyper i nationalparker och naturresevat.....	43
De största naturresevaten utifrån naturtyper	44
Storleksfördelning efter skyddad produktiv skogsmark	48
Formellt skyddad skogsmark.....	49
Formellt skyddad skogsmark med överlapp.....	50
Formellt skyddad skogsmark utan överlapp	52
Ovan och nedan den fjällnära gränsen	53
Regioner (Naturgeografiska regioner SUS)	56
Län	57
Skydd av marina miljöer	58
Nationellt skydd i marin miljö	61
Befolkning och tillgänglighet	63
Medelavstånd till skyddad natur.....	64
Tätortsnära natur.....	65
Beslut, förvaltning och kostnader	67
Beslut om naturresevat och naturvårdsområden	67
Markägare i naturresevat.....	68

Förvaltare av skyddade områden	69
Kostnader för skyddad natur	70
Naturvårdsverkets kostnader	70
Skogsstyrelsens kostnader	70
Brott och förseelse mot områdesskydd	71
Internationell utblick	72
Skyddad natur inom Europa	72
Kort om statistiken	74
Statistikens ändamål och innehåll	74
Definitioner och förklaringar	74
Instrument för skyddad natur	74
Naturtyper	78
Regioner	80
Statistikens framställning	82
Indata	82
Referensdatum	85
Bearbetningar	85
Statistikens kvalitet	88
Naturvårdsregistret (NVR)	88
Navet	88
Nationella marktäckedata (NMD)	89
Referensdatum i långa tidsserier	90
Internationella jämförelser	90
Förändringar jämfört med föregående års statistik	91
Bra att veta	93

Information hos andra myndigheter.....	93
Tips vid användning av statistiken	94
Bilaga: Kommuntabell	95
Protected Nature 2020	110
Summary	110
List of terms	112

Sammanfattning

15 procent formellt skyddad natur

Av Sveriges hela areal med land och inlandsvatten är 15 procent formellt skyddad. Nästan hela den ytan är permanent skyddad enligt miljöbalken. I det permanenta skyddet ingår nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden, nationalstadsparken och Natura 2000-områden. Under 2020 har den totala arealen formellt skyddad natur ökat med 97 000 hektar. Av de arealer som har tillkommit består tre fjärdedelar av hav, framförallt i form av nya och utökade naturreservat i Stockholms, Skåne och Kalmar län.

Tabell 1. Formellt skyddad natur 2020-12-31

		Totalt		Land och inlandsvatten		Havsvatten	
	Antal	Areal i hektar	Andel	Areal i hektar	Andel	Areal i hektar	Andel
Miljöbalken, permanent formellt skydd							
Nationalparker	30	743 501	1,4%	697 561	1,6%	45 940	0,6%
Naturreservat	5 241	5 010 404	9,5%	4 315 194	9,6%	695 210	8,5%
Naturvårdsområden	89	149 606	0,3%	123 268	0,3%	26 339	0,3%
Biotopskyddsområden i skogsmark	8 379	31 227	0,1%	31 224	0,1%	3	0,0%
Övrigt biotopskyddsområde	123	346	0,0%	300	0,0%	46	0,0%
Nationalstadsparken	1	2 614	0,0%	1 820	0,0%	794	0,0%
Natura 2000-områden	4 552	7 799 105	12,4%	5 793 268	12,9%	2 005 837	9,1%
Miljöbalken totalt, utan överlapp		8 821 661	14,3%	6 522 173	14,6%	2 299 488	12,7%
Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd							
Naturvårdsavtal	17 924	172 037	0,3%	172 016	0,4%	21	0,0%
Inomstatliga överenskommelser							
Fortifikationsverket	56	32 297	0,1%	32 241	0,1%	56	0,0%
Samtliga instrument, utan överlapp	36 395	9 002 917	14,6%	6 703 355	15,0%	2 299 562	12,8%

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Andel avser skyddad areal jämfört med Sveriges hela areal, enligt SCB:s officiella statistik över land- och vattenarealer, referenstidpunkt 2021-01-01 (www.scb.se/mi0802). Inom naturreservat, Natura 2000-områden och områden med naturvårdsavtal ingår arealer utan restriktioner, till exempel utan föreskrifter mot skogsbruk. Uppgifterna avser områden som var gällande (hade vunnit laga kraft) 2020-12-31.

Andelar och arealer kan inte summeras eftersom överlapp mellan instrument förekommer. Statistik rensad från överlappande ytor är markerad med texten "utan överlapp". Förändringar i arealer jämfört med tidigare år beror till en mindre del på metodändring vid SCB:s beräkning. Natura 2000-områden inom Sveriges ekonomiska zon ingår i redovisning av totalareal och havsvatten i hektar. Arealer inom ekonomisk zon ingår inte i redovisning av andelar, eftersom det endast omfattar arealer inom Sveriges territorium. Natura 2000-områden inom ekonomisk zon omfattar 1,3 miljoner hektar.

Naturvårdsavtal inkluderar Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, vitryggsavtal och ekoparker. Flera avtal saknar tillgänglig information om slutdatum. Av Naturvårdsverkets avtal har 143 stycken, omfattande 2 355 hektar, en kvarvarande löptid på mindre än 15 år.

Antal områden inomstatliga överenskommelser med Fortifikationsverket: uppgiften hämtad från *Överenskommelse om skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden*, 5. Naturskogar Nv Dnr 310-167-10 No.

Stor ökning av skyddad havsareal

2020 års största ökning av naturreservatens areal var de två nya områdena *Skånska Kattegatt* i nordvästra Skåne och *Ottenby rev* utanför Ölands sydspets, samt det utökade området *Svenska Högarna* i den nordostliga delen av Stockholms skärgård. Tillsammans står de för en ökning på 130 000 hektar, vilket motsvarar 81 procent av naturreservatens totala arealökning under året. Områdena består nästan helt av naturtypen hav och klassas som skydd av marina miljöer.

Hav och skogsmark dominerande naturtyper

Naturtypen hav utgör för 26 procent av den skyddade arealen i form av nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000. Skogsmarken, exklusive låg fjällskog, står för 25 procent av den skyddade arealen. Den låga fjällskogen utgör ytterligare 6 procent. Sjöar och vattendrag utgör 12 procent av den skyddade arealen.

Ny statistik över kommunalt skyddad natur

Årets tema för SCB:s rapport över skyddad natur är *Kommunalt skyddad natur*. Temat beskriver hur mycket skyddad natur som finns i varje kommun, samt hur mycket skydd som är inrättat efter kommunala beslut. I samband med fördjupningen har SCB skapat nya variabler till den officiella statistiken över skyddad natur. Det är statistik över beslutande myndighet samt förvaltare av skyddad natur, som från och med referensår 2020 kommer att redovisas med arealer, antal områden, samt regional redovisning på län och kommuner. En fullständig redovisning av statistiken finns i SCB:s interaktiva databas: www.scb.se/statistikdatabasen.

I alla landets kommuner finns någon typ av skyddad natur, i form av nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskydd. I kommunerna Salem och Vaxholm i Stockholms län, samt Sorsele i Västerbottens län, är mer än hälften av kommunens hela landareal skyddad.

Sedan miljöbalken trädde i kraft 1999 har kommunerna själva möjlighet att besluta om inrättandet av flera olika typer av skydd. Sedan dess har kommunernas arbete med naturvård varit en viktig del av Sveriges naturvårdspolitik. Idag är nästan vart tionde naturreservat inrättat efter beslut på kommunal nivå. Danderyd, Stockholm och Sundbyberg i Stockholms län, samt Munkfors i Värmlands län har endast naturreservat som har bildats efter kommunalt beslut. Störst antal kommunalt inrättade områden har Örebro kommun, med 19 områden. Den största arealen kommunala naturreservat och naturvårdsområden har Huddinge kommun, med 5 400 hektar kommunalt beslutade områden.

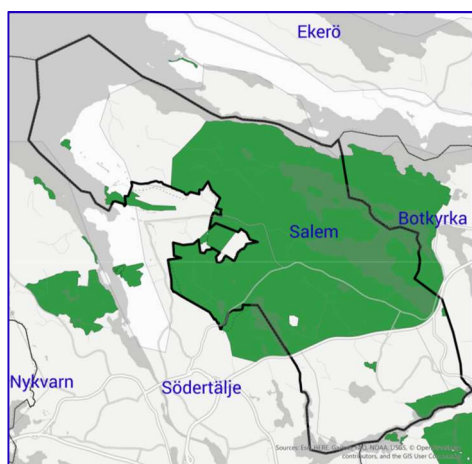
Årets tema: Kommunalt skyddad natur

Hur mycket är skyddat i varje kommun?

Skyddad landareal per kommun

I alla landets kommuner finns någon typ av skyddad natur, i form av nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskydd. I kommunerna Salem och Vaxholm i Stockholms län, samt Sorsele i Västerbottens län, är mer än hälften av kommunens hela landareal skyddad.

Skyddad natur i Salems kommun

Källa: Naturvårdsregistret och SCB.
Bakgrundskarta: Se källa i bild

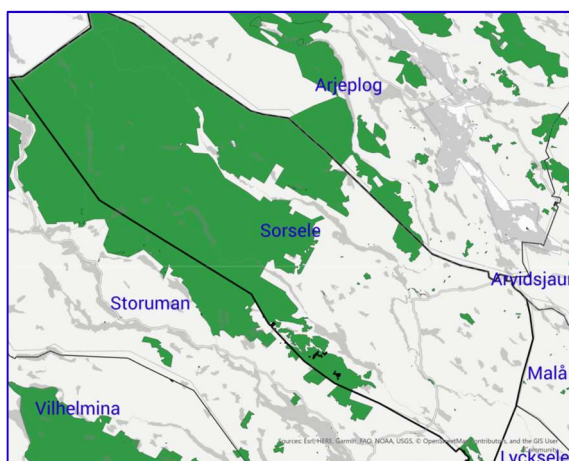
Tabell 2. Tio-i-topp, andel skyddad landareal per kommun 2020-12-31

Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden

Län	Kommun	Skyddad landareal i hektar	Andel av kommunens hela landareal
Stockholms län	Salem	3 181	59%
Västerbottens län	Sorsele	415 229	56%
Stockholms län	Vaxholm	2 927	51%
Norrbottens län	Jokkmokk	853 300	48%
Stockholms län	Tyresö	3 038	44%
Norrbottens län	Gällivare	630 665	40%
Stockholms län	Huddinge	4 937	38%
Stockholms län	Sollentuna	1 709	32%
Stockholms län	Järfälla	1 586	29%
Dalarnas län	Älvdalen	198 794	29%

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. För statistik över alla kommuner, se Tabell 30, samt Excelfil på SCB:s webbplats www.scb.se/MIO603.

Skyddad natur i Sorsele kommun

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Bakgrundskarta: Se källa i bild

På tio-i-topp-listan över andel skyddad landareal per kommun är sex kommuner belägna i Stockholms län. Övriga kommuner på topplistan finns i Västerbottens, Norrbottens och Dalarnas län. Det är viktigt att notera skillnaden i storlek mellan kommunerna i Stockholm jämfört med de norrländska kommunerna, eftersom de nordliga kommunernas större storlek innebär att betydligt större arealer måste skyddas för att de ska få höga andelar i statistiken.

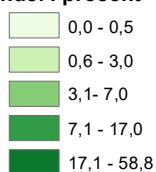
Kartan på nästa sida visar hur den skyddade naturen fördelar sig mellan alla landets kommuner och ger samtidigt en bild av varje kommuns hela storlek. De mörkare färgerna visar en högre andel skyddad natur och de ljusare färgerna en lägre andel. De högre andelarna ser vi i flera av de fjällnära kommunerna, samt i flera

kommuner belägna i Stockholms län. I övriga landet ser vi höga andelar skyddad landareal i kommunerna Trosa, Mörbylånga, Götene och Lund. I 15 av landets 290 kommuner är mindre än 0,5 procent av landarealen skyddad.

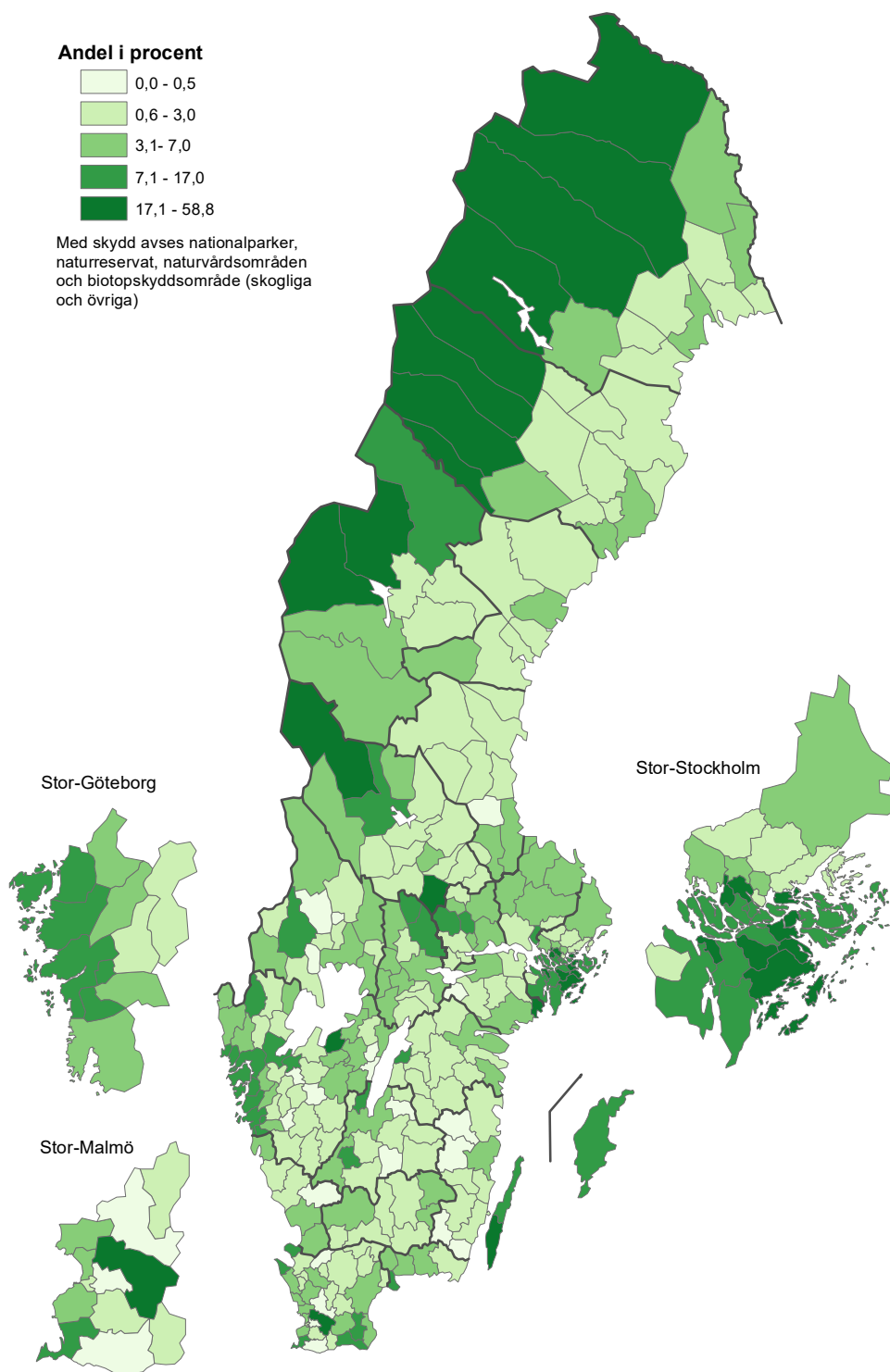
Karta 1. Andel skyddad landareal per kommun, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Andel i procent

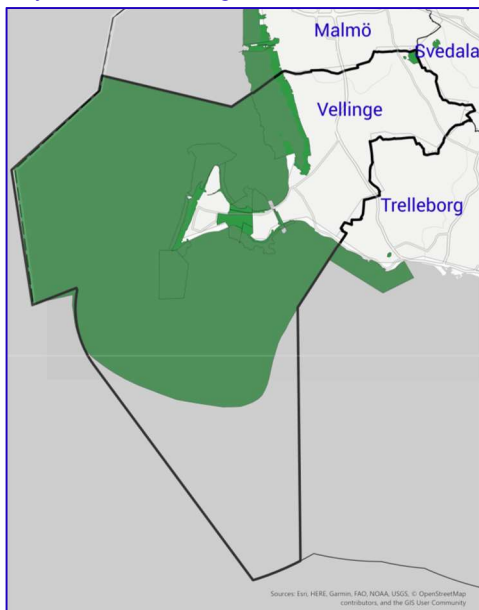
Med skydd avses nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde (skogliga och övriga)

Beräkningen avser skyddad landareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens hela landareal.

För statistik över alla kommuner, se Tabell 45, längst bak i rapporten, samt Excelfil på SCB:s webbplats www.scb.se/MI0603.

Skyddad natur i Vellinge kommun

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Bakgrundskarta:
Se källa i bild

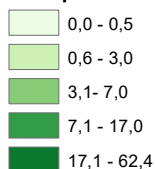
Skyddad totalareal per kommun

I Sverige består de skyddade arealerna ibland av mycket havsarealer. Statistiken över skyddad **totalareal** per kommun inkluderar inlandsvatten och hav. Det ger en annan bild av hur naturskyddet fördelas mellan Sveriges kommuner. I statistiken över totalarealer får Vellinge kommun i Skåne län den högsta andelen skydd, eftersom 62 procent av kommunens totala yta är skyddad. Av Vellinges skyddade areal utgörs 96 procent av hav. De fjällnära kommunerna och flera storstadsnära kommuner har fortfarande hög andel skydd, även när vattenarealer inkluderas.

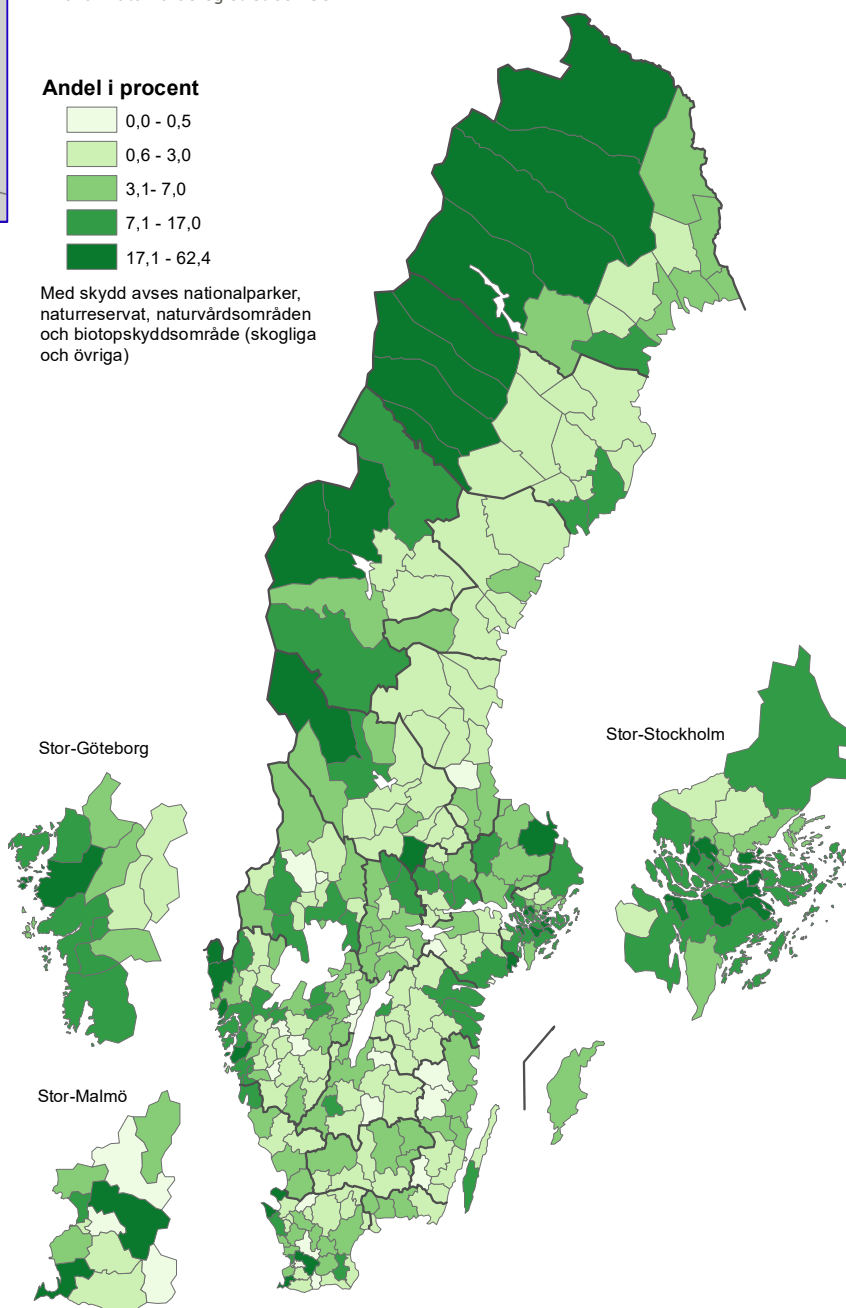
Karta 2. Andel skyddad totalareal per kommun, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Andel i procent

Med skydd avses nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde (skogliga och övriga)

Tillgänglighet till skyddad natur

I Nacka kommun har invånarna kortast medelavstånd till skyddade områden. Avgörande faktorer för ett kort medelavstånd är att den skyddade naturen är belägen nära områden där en stor del av kommunens befolkning bor, det vill säga nära tätorter. Det är därför som fem av tio kommuner med kortast medelavstånd finns i Stockholms län. Där är det både tätbefolkat och det finns flera skyddade områden i centrala lägen.

Tabell 3. Tio-i-topp: Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, 2020-12-31

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken

Län	Kommun	Medelavstånd i kilometer
Stockholms län	Nacka	0,6
Skåne län	Lomma	0,7
Stockholms län	Salem	0,7
Stockholms län	Sundbyberg	0,8
Stockholms län	Huddinge	0,8
Örebro län	Karlskoga	0,9
Stockholms län	Solna	0,9
Jönköpings län	Habo	0,9
Västra Götalands län	Lysekil	1,0
Stockholms län	Järfälla	1,0

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Kommunernas arbete med skyddad natur

Sedan miljöbalken trädde i kraft 1999 har kommunerna själva möjlighet att besluta om inrättandet av flera olika typer av skydd. Sedan dess har deras arbete med naturvård varit en viktig del i Sveriges naturvårdspolitik. Det illustreras bland annat av friluftslivspropositionen från 2010, vilken betonar kommunens ansvar för den tätortsnära naturen och vikten av att kommuner tar ansvar för den långsiktiga tillgången till tätortsnära naturområden.

Kommuner kan besluta om att inrätta bland annat naturreservat, naturvårdsområden, övrigt biotopskydd, djur- och växtskyddsområden, och naturminnen. I statistiken över kommunala beslut redovisas endast naturreservat och naturvårdsområden, eftersom de vanligtvis har störst yta och störst betydelse för kommunens markanvändning avseende naturvård.

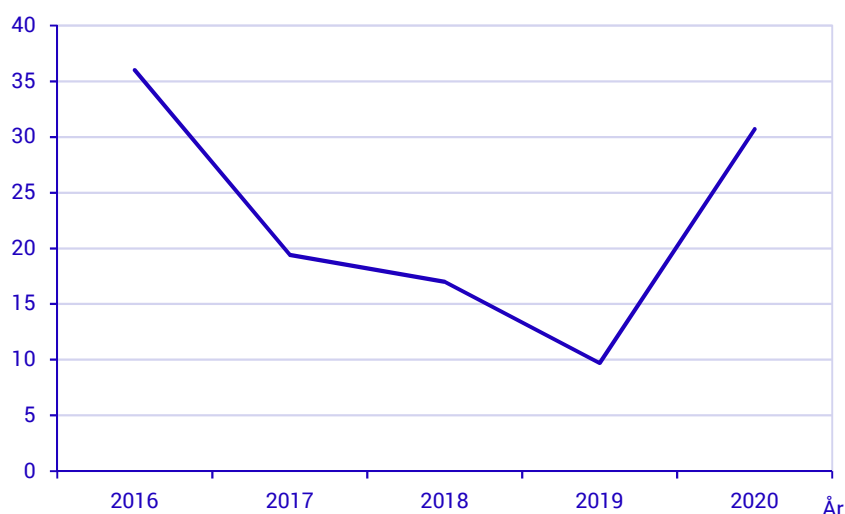
Statligt stöd vid bildande av nya områden

För att stimulera kommunernas naturvårdsarbete kan Naturvårdsverket lämna bidrag för det lokala arbetet med skydd av värdefulla

naturområden. Kommunen kan få bidrag för upp till 50 procent av kostnaden för intrångsersättningar på annans mark eller ersättning för marknadsvärdeminskning på kommunens egna fastigheter. För att erhålla bidraget ställs det bland annat krav på att området helt eller till en större del utgörs av en skyddsvärd naturmiljö och att det bidrar till genomförandet av miljökvalitetsmålen. Naturvårdsverket kan även bekosta värdering och förhandling åt kommunerna. Sedan 2016 har mer än 110 miljoner kronor beviljats enligt dessa krav.

Diagram 1. Utbetalade bidrag för markåtkomst, till kommuner. 2016-2020

Miljoner kronor

Källa: Naturvårdsverket

Kommuner kan även ansöka om så kallat LONA-bidrag för att finansiera förberedelser inför inrättandet av naturreservat. Det ska avse framtagande av skötselplan eller anläggande spänger, stigar och andra engångsåtgärder. Det kan även avse restaurering av områden.

Kommunala beslut om skyddade områden

Nästan vart tionde naturreservat är inrättat efter beslut på kommunal nivå. Danderyd, Stockholm och Sundbyberg i Stockholms län, samt Munkfors i Värmlands län har endast naturreservat som har bildats efter kommunala beslut. Störst antal kommunalt inrättade områden har Örebro kommun, med 19 naturreservat.

Den största arealen kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden har Huddinge kommun, där kommunen har avsatt 5 400 hektar för områdesskydd. Därefter har Uppsala kommun avsatt störst arealer, med sammanlagt 4 280 hektar. Arealerna omfattar både land- och vattenytor.

Tabell 4. Tio-i-topp: Störst antal kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2020-12-31

Län	Kommun	Antal områden efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Örebro län	Örebro	19	36
Dalarnas län	Gagnef	16	13
Dalarnas län	Leksand	16	18
Stockholms län	Nacka	13	1
Stockholms län	Huddinge	11	1
Skåne län	Lomma	11	2
Stockholms län	Stockholm	10	-
Stockholms län	Södertälje	9	17
Skåne län	Helsingborg	9	11
Stockholms län	Botkyrka	8	6

Källa: Naturvårdsregistret

Tabell 5. Tio-i-topp: Störst areal i kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2020-12-31

Län	Kommun	Totalareal i hektar efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Stockholms län	Huddinge	5 422	4
Uppsala län	Uppsala	4 280	4 026
Skåne län	Helsingborg	3 791	868
Uppsala län	Tierp	2 528	10 827
Norrbottens län	Luleå	2 400	25 157
Stockholms län	Nacka	2 320	3
Örebro län	Örebro	2 283	3 712
Stockholms län	Stockholm	2 057	-
Kronobergs län	Växjö	1 640	4 841
Östergötlands län	Linköping	1 588	1 312

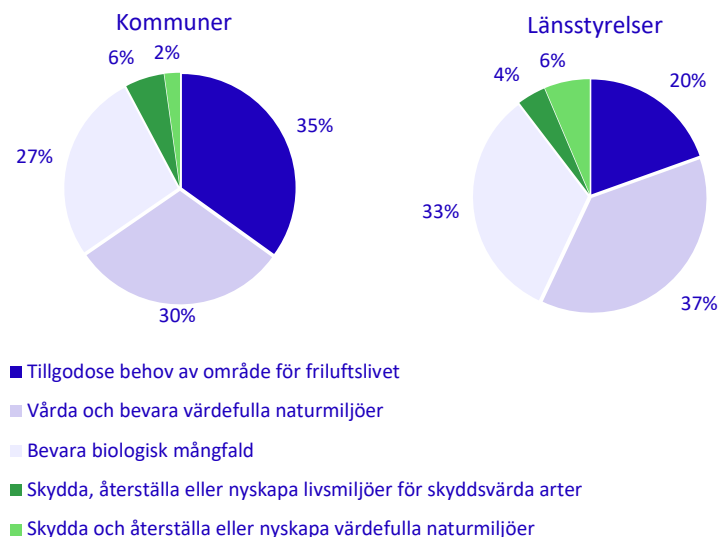
Källa: Naturvårdsregistret

De flesta områden som har bildats efter kommunala beslut har syftet att tillgodose behovet av områden för friluftsliv. Därefter är de vanligaste syftena bevarande och vård av naturmiljöer och biologisk mångfald. Även de områden som är inrättade av länsstyrelser har ofta syftet att främja friluftslivet. Men det är inte ett lika vanligt syfte som i de kommunalt inrättade områdena.

De vanligaste delsyften som anges för kommunalt beslutade områden som har bildats för att främja friluftslivet, är att området ska vara

tätortsnära samt utgöra ett besöksobjekt. Andra syften som ofta anges är naturpedagogik, kulturhistoria och landskapsbild med öppna landskap och utsiktsplatser.

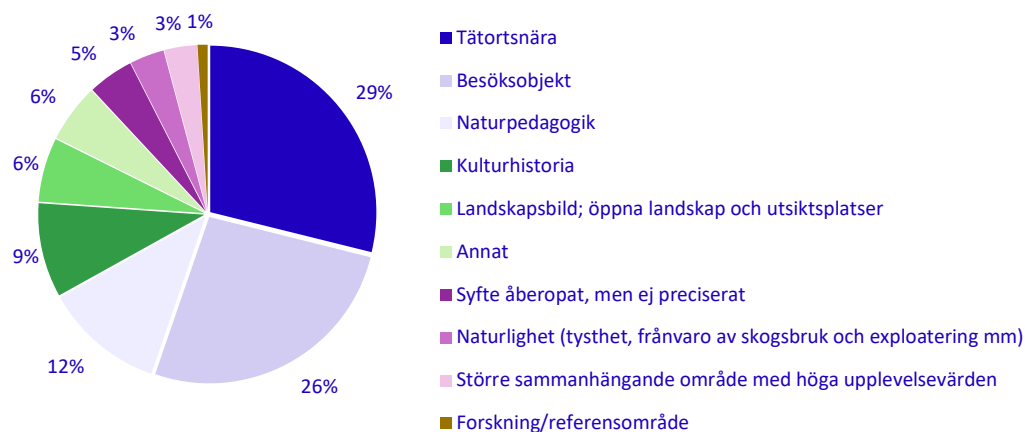
Diagram 2 och 3. Beslutande myndighet och syfte för naturreservat och naturvårdsområden, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsverket

Statistiken omfattar endast gällande områden med utpekade syften. Flera områden saknar information om syfte och är då inte inkluderade i diagrammen. Områden med flera olika syften har räknats en gång för varje syfte. Samma områden kan därmed räknas flera gånger.

Diagram 4. Delsyfte för kommunala naturreservat och naturvårdsområden med huvudsyfte att tillgodose behov av områden för friluftslivet, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsverket

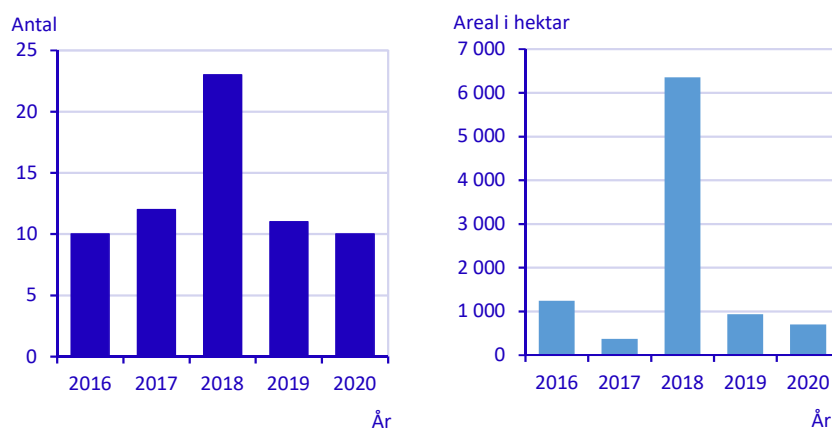
Statistiken omfattar endast gällande områden med utpekade syften. Flera områden saknar information om syfte och är då inte inkluderade i diagrammen. Områden med flera olika syften har räknats en gång för varje syfte. Samma områden kan därmed räknas flera gånger.

Under den senaste femårsperioden, från 2016 till 2020, har 66 nya naturreservat bildats genom kommunala beslut. Tillsammans omfattar de nästa 10 000 hektar. Flest områden och störst arealer skyddades under 2018, då det tillkom sammanlagt 6 351 hektar fördelade på 23 nya

områden. En betydande del av 2018 års nya områden utgjordes av havsarealer, men där fanns även nästan 1 000 hektar produktiv skogsmark.

Sedan 2016 har flest nya kommunala naturreservat bildats i Skåne län, med 15 nya områden sedan 2016. Därefter följer Dalarnas och Stockholms län med 11 respektive 10 nya kommunala naturreservat.

Diagram 5 och 6. Nya naturreservat 2016-2020 efter kommunala beslut, antal och arealer.

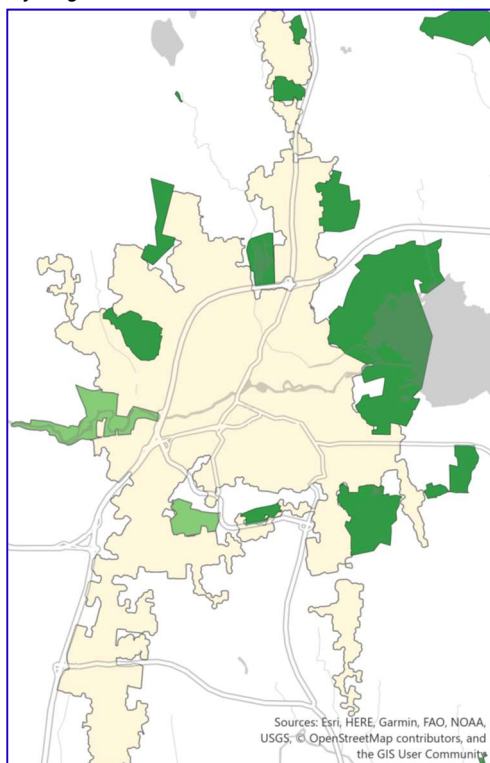

Källa: Naturvårdsverket

Natur- och kulturresevat vid Örebro tätort

Mörkt grönt: Naturreservat

Ljust grönt: Kulturresevat

Skyddad natur i Örebro kommun

Källa: Naturvårdsverket och Örebro kommun. <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Naturreservat/Inratta-kommunala-naturreservat/>

Örebro kommun är ett exempel på en kommun som har bildat flera egna skyddade områden. Örebro utmärker sig även genom att kommunen har valt att skydda natur samtidigt som staden är i en växande fas. Det innebär att projekt för exploatering har pågått parallellt med naturvårdsarbetet. Det har varit en medveten satsning som har krävt strategisk planering och en bra dialog med kommunens beslutsfattare. Idag är tillgången till ett rikt och tillgängligt friluftsliv något som kommunen gärna lyfter fram. I direkt närhet till Örebro tätort finns våtmarker, skogar och Hjälmarén. En halvtimme bort med buss finns Kilsbergen med vildare natur för vandring och skidåkning.

2007 beslutade kommunen om en satsning på nya och utökade skyddade områden, med målet att skapa en attraktiv stad och kommun, förbättra folkhälsan samt stödja grön infrastruktur och viktiga ekosystemtjänster. Kommunen inledde ett omfattande arbete med att inventera mark, olika typer av värden, samt att ta fram beslutsunderlag, skötselplaner och föreskrifter för varje område som kommunen avsåg att skydda.

Flera typer av underlag användes i det förberedande arbetet, exempelvis inventeringar av naturvärden och sociala värden, lokala kunskaper samt

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Bakgrundskarta:
Se källa i bild

kartunderlag och geodata i dataanalyser. Dialog med lokala organisationer var en viktig del i arbetet med skötselplaner och föreskrifter. En prioriterad uppgift var att samordna arbetet med andra planer och projekt som pågick i kommunen, för att säkerställa att besluten blev långsiktigt hållbara. Samordningen med kommunens översiktsplanering blev då en central del i projektet. På så sätt kunde utvecklingen av naturskyddet koordineras med kommunens planer på nybyggnation och andra satsningar på bebyggelse och rekreation.

Idag har kommunen 19 kommunalt beslutade naturreservat och 2 kulturreservat. 17 av dessa är tätortsnära, med 12 områden placerade i en krans runt Örebro tätort. Områdenas placering ska bidra till en så bra tillgänglighet till områdena som möjligt, för alla invånare oavsett vilka förutsättningar de har att ta sig till naturen. Kommunen har både jobbat med befolkningens närhet till områdena och att områdena ska ha en god tillgänglighet och säkerhet i utformning av entréer, stigar och rastplatser.

Förutom att bilda helt nya områden, har befintliga områden vidareutvecklats, till exempel genom restaurering av våtmarker. Områdena har olika karaktär, där vissa har mycket våtmark och andra en övervägande del skogsmark. Två områden hade värdefulla kulturmiljöer och klassades därför som kulturreservat. Gemensamt för de flesta områden är att de har fokus på rekreation, vilket återspeglas i kommunens skötselplaner och föreskrifter. De nya områdena har främst bildats på redan kommunal mark. Men mark från andra ägare har köpts in med hjälp av finansiering från en stiftelse.

Kommunens arbete med att utveckla de skyddade områdena pågår fortfarande. För närvarande är flera nya reservat på gång, tillsammans med utvidgning av två befintliga. Kommunen arbetar också med att konceptet ”mer lek i naturen”, genom att skapa mötesplatser kring lek och spontanidrott i park- och naturmiljöer.

Fotograf: Torbjörn Arvidson

Historik – 111 år av skyddad natur i Sverige

Viktiga årtal i utvecklingen av skyddad natur

1909

De första nationalparkerna bildas

1912

De första naturreservaten bildas

1964

Naturvårdslagen gör det möjlig att bilda naturreservat

1978

Urskogsinventeringen inleds

1988

Stora fjällurskogar blir naturreservat

1992

Sverige skriver under konventionen om biologisk mångfald, vilken blir vägledande för skydd av natur.

1995

Sverige blir en del av EU:s nätverk för skyddad natur: Natura 2000

1999

Riksdagen antar 15 miljö kvalitetsmål och Miljöbalken träder i kraft

Sverige har haft skyddad områden i mer än 100 år. 1909 antog riksdagen en lag om nationalparker och bildade de nio första nationalparkerna. Flera av dem omfattade stora arealer i de fjällnära delarna av landet. Sveriges skyddade natur dominerades därefter länge av naturtyper som återfinns i fjällen.

De första naturreservaten bildades 1912. Då bestod skyddstypen endast av mindre arealer. Det var först på 1960-talet som arealerna ökade, i och med att ny lagstiftning möjliggjorde bildande av fler och större naturreservat. Det innebar en ökning av andra naturtyper än de fjällnära inom de skyddade områdena. I statistiken ser vi att arealer av skogsmark, våtmarker, inlandsvatten och hav började öka under den andra halvan av 1900-talet.

I slutet av 1900-talet genomfördes flera insatser med stor betydelse för den skyddade naturens utveckling i Sverige. Det första var den landsomfattande urskogsinventeringen som utfördes i Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens regi från 1978 och några år framåt. Inventeringen utgjorde underlag för ett utökat skydd av skogsmark och förde med sig kraftigt ökade arealer inom skyddstypen naturreservat. Bland annat länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten beslutade att skydda flera mycket stora fjällurskogar. Urskogsinventeringen var det första egentliga planeringsunderlaget för skydd av värdefulla skogar.

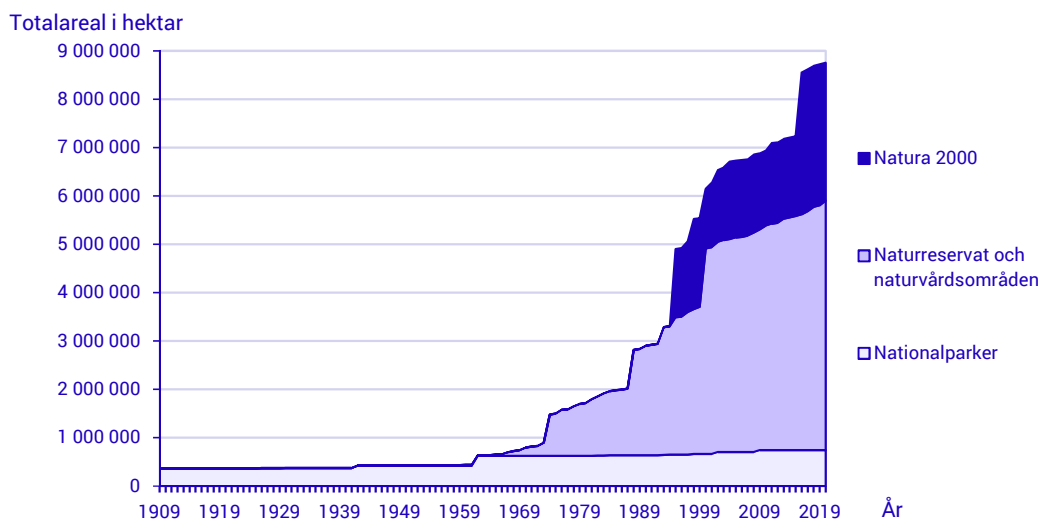
1995 blev Sverige en del av Natura 2000-nätverket och fick med det ett nytt instrument för skydd av natur. Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU och används som ett verktyg för att nå målet i EU:s art- och habitatdirektiv med syftet att bibehålla biologisk mångfald. För att nå målet ska EU-länder utse särskilt skyddsvärda områden, så kallade Natura 2000-områden. Områden kan även pekas ut enligt EU:s fågeldirektiv.

1999 fattade Sveriges riksdag beslut om de nationella miljömål som sedan dess har varit vägledande för den svenska miljöpolitiken och arbete med miljöfrågor i det svenska samhället. Flera av målen har koppling till skydd av områden, bland annat "Myllrande våtmarker", "Storslagen fjällmiljö" och "Levande skogar". Samma år trädde den Svenska miljöbalken i kraft, med tydliga riktlinjer för skydd av natur. Bland annat fick enskilda kommuner möjlighet att bilda skyddade områden.

1999 och 2000 ökade de skyddade arealerna med nästan 600 000 hektar, genom kompletteringar av Natura 2000-områden samt ombildning av stora domänreservat i Norrbottens län till naturreservat. 2016 gjordes en stor satsning genom att mer än 1 miljon hektar hav skyddades. Det var framförallt nya och utökade Natura 2000-områden utanför Skånes, Kalmars och Gotlands kust, till stora delar belägna i Sveriges ekonomiska zon.

Diagram 7. Skyddad natur per instrument, 1909-2020

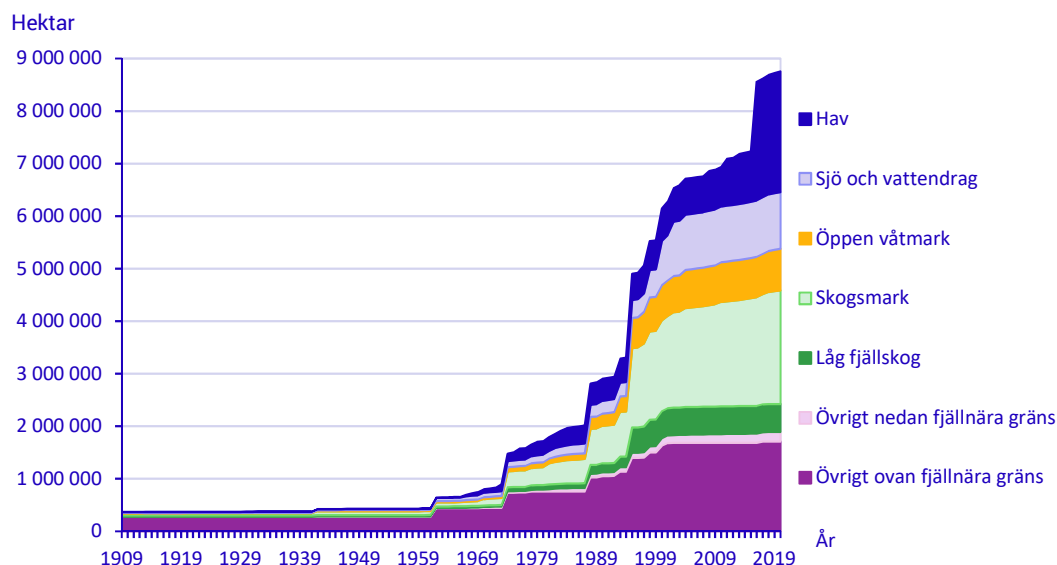
Ackumulerad totalareal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet SCI)

Källa: Naturvårdsregistret. Diagrammet visar nettoarealen skyddad mark utifrån gällandedatum (laga kraft). Vid överlapp redovisas ytan i ordningen 1 nationalpark, 2 naturreservat/naturvårdsområde, 3 Natura 2000-område. Flera Natura 2000-områden överlappar nationalpark och naturreservat.

Diagram 8. Skyddad natur per naturtyp 1909-2020

Ackumulerad areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

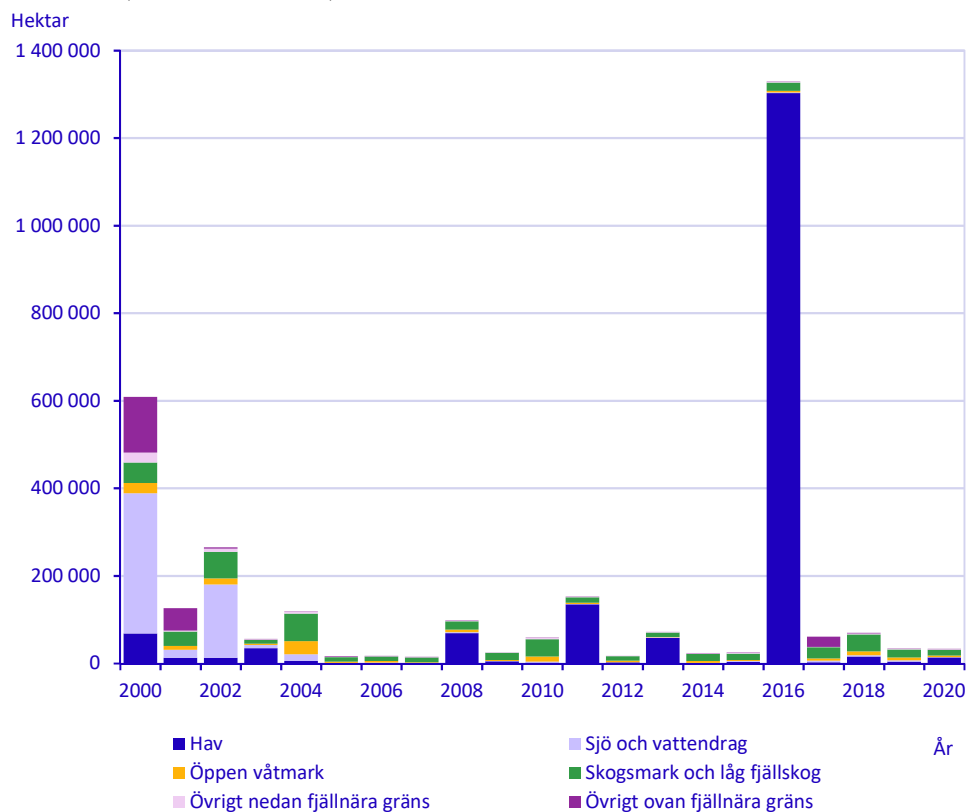
Idag består den skyddade naturen till stor del av skogsmark. Tillsammans med naturtypen låg fjällskog utgör skogsmarken 31 procent av den skyddade arealen inom nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden. Skyddade havsarealer står för 26 procent och övrig mark ovan den fjällnära gränsen utgör 20 procent av den skyddade naturen.

Mer än hälften av det skydd som har bildats sedan år 2000 utgörs av hav. Det beror framförallt på de stora arealer hav som skyddades 2016. Naturtyper på land utgör nästan 30 procent av det skydd som har bildats under de senaste 20 åren. På land är skogsmark vanligast, med 16 procent av den totala areal skyddade natur som har bildats sedan 2000. Sjöar och vattendrag står för 17 procent av de nya arealerna skydd.

I den här statistiken redovisas utökningar av redan gällande områden på det gällandedatum som anger när området bildades. Det innebär att utökningar av äldre områden inte ingår i de diagram som endast visar nytillkomna arealer. Till exempel har 2020 års utökning av naturreservatet Svenska Högarna redovisats på 1976, som är reservatets ursprungliga gällande datum. Den utökningen syns därmed inte i diagrammet nedan.

Diagram 9. Nytillkommen skyddad areal per naturtyp, per år 2000-2020

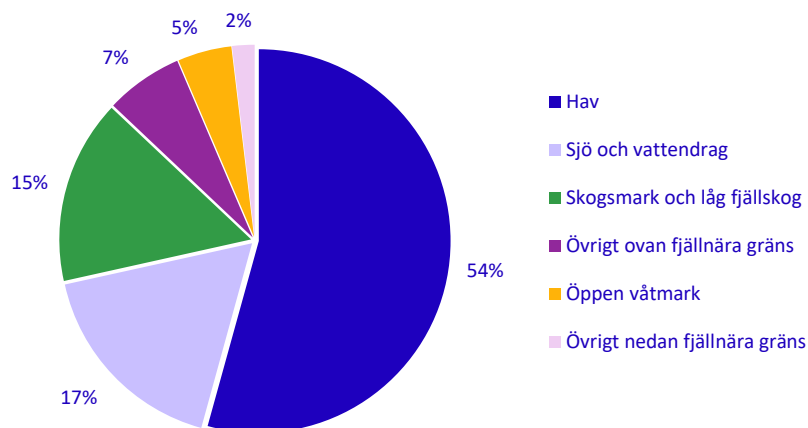
Areal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Under 2020 ökade arealen naturreservat kraftigt, i och med stora utökningar och nybildningar av reservat i marina miljöer. Stora delar av de nya naturreservaten var belägna på områden som sedan tidigare var utpekade som Natura 2000-områden. Den sammanlagda ökningen, utan arealer som överlappar äldre Natura 2000-områden, var nästan 100 000 hektar.

Diagram 10. Nyttillkommen skyddad natur per naturtyp, summa 2000-2020

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Antal och arealer per instrument för skydd

Storleksfördelning

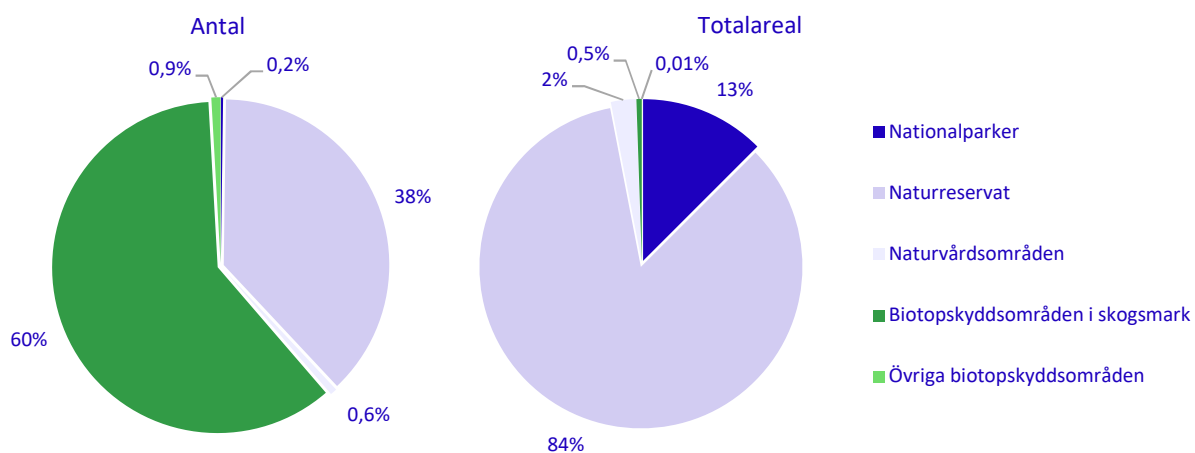
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden är nationella och permanenta skyddstyper, eftersom deras skydd regleras i svensk lagstiftning och saknar begränsningar i tid. Dessa typer av skydd omfattar nästan 13 900 olika objekt, fördelade på knappt 6 miljoner hektar.

Sveriges nationalparker omfattar flera stora ytor. Trots att de endast är 30 till antalet, står de för 13 procent av den permanent och nationellt skyddade arealen.

Naturreservaten består av fler än 5 200 olika områden, vilket motsvarar 38 procent av det sammanlagda antalet skyddade områden. Under 2020 blev ytterligare 130 områden gällande. Det finns flera mycket stora naturreservat, vilket leder till att skyddets sammanlagda areal utgör 84 procent av allt permanent och nationellt områdesskydd. Sveriges största naturreservat är Vindelfjällen i Västerbottens län, som har en yta på mer än 560 000 hektar. Det är mer än Vänerns yta.

Biotopskyddsområden i skogsmark omfattar nästan 8 400 olika objekt, vilket motsvarar 60 procent av det totala antalet skyddade områden inom de här skyddstyperna. Biotopskydden är dock små till ytan och deras sammanlagda areal utgör därför mindre än 1 procent av den sammanlagda arealen för alla instrument. 95 procent av biotopskydden är mindre än 10 hektar och det största objektet är 25 hektar. Biotopskyddsområden ska enligt gällande riktlinjer inte ha för stor yta. För områden på 20 hektar och större är naturreservat vanligtvis en lämpligare skyddstyp.

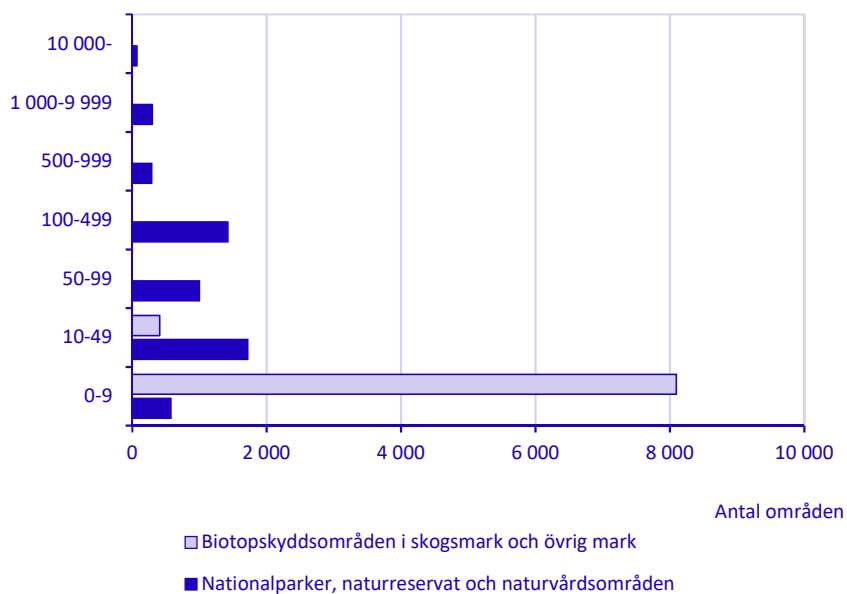
Diagram 11 och 12. Antal områden och totalareal per instrument, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Diagram 13. Antal skyddade områden per storleksklass, 2020-12-31

Totalareal i hektar

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Nationalparker 2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Nationalparker

Ett större sammanhängande område av viss landskapstyp kan med stöd av 7 kap. 2 § miljöbalken inrättas som nationalpark. Området bör befinna sig i "naturligt tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick". En förutsättning är att staten äger marken. Beslut om att inrätta nationalpark fattas av riksdag och regering. Naturvårdsverket ansvarar för beslutsunderlag och planering av nationalparkerna, bland annat genom Nationalparksplan för Sverige.

Färböfjärdens nationalpark

Källa: Naturvårdsverket. Fotograf: Nils Ryrholm/Azote

Den totala ytan för Sveriges nationalparker uppgår till 743 500 hektar och fördelas på områden belägna över hela landet. De största arealerna finns i landets fjällnära delar. Fjällområdet i Norrbottens län står för 81 procent av den totala nationalparksarealen. Där ingår områdena Abisko, Pieljekaise, Sarek, Stora Sjöfallet, Vadvetjåkka och Padjelanta, tillsammans med fjällnära Muddus.

De första nio nationalparkerna inrättades 1909. Den senast inrättade nationalparken är Åsnen, som tillkom under 2018. Den är belägen i kommunerna Tingsryd och Alvesta, i Kronobergs län. Dess yta på totalt 1 900 hektar utgörs av insjöskärgård, som till 74 procent består av vatten.

Nationalparkerna består mest av landytor. Landarealen står för 85 procent av parkernas totala areal. Inlandsvattnet utgör 9 procent och havsarealen 6 procent av den totala ytan. Den största havsarealen finns i Kosterhavets nationalpark, som inrättades 2009 och som är Sveriges enda marina nationalpark. Den utgörs av 38 000 hektar, varav 98 procent havsyta.

Tabell 6. Nationalparker 2020-12-31.

Namn	Län	Inrättad, år	Arealer i hektar			
			Totalt	Land	Inlandsvatten	Hav
Abisko	Norrbottnens län	1909	7 722	6 797	926	-
Björnlandet	Västerbottnens län	1991	2 372	2 335	36	-
Blå Jungfrun	Kalmar län	1926	190	65	0,0	125
Dalby Söderskog	Skåne län	1918	37	37	-	-
Djurö	Västra Götalands län	1991	2 324	315	2 009	-
Fulufjället	Dalarnas län	2002	38 457	37 591	866	-
Färnebofjärden	Uppsala län Västmanlands län Dalarnas län Gävleborgs län	1998	10 470	6 299	4 170	-
Garphyttan	Örebro län	1909	111	111	-	-
Gotska Sandön	Gotlands län	1909	4 461	3 671	-	790
Hamra	Gävleborgs län	1909	1 382	1 322	60	-
Haparanda Skärgård	Norrbottnens län	1995	7 406	814	2	6 590
Kosterhavets nationalpark	Västra Götalands län	2009	38 806	860	1	37 944
Muddus	Norrbottnens län	1942	51 113	49 239	1 875	-
Norra Kivill	Kalmar län	1927	110	107	2	-
Padjelanta	Norrbottnens län	1962	200 031	167 271	32 760	-
Pieljekaise	Norrbottnens län	1909	15 494	14 099	1 395	-
Sarek	Norrbottnens län	1909	198 559	193 343	5 217	-
Skuleskogen	Västernorrlands län	1984	3 057	2 741	35	281
Stenshuvud	Skåne län	1986	400	302	-	97
Stora Sjöfallet	Norrbottnens län	1909	128 045	116 006	12 039	-
Store Mosse	Jönköpings län	1982	7 679	7 414	265	-
Sänfjället	Jämtlands län	1909	10 385	10 364	21	-
Söderåsen	Skåne län	2001	1 620	1 615	5	-
Tiveden	Västra Götalands län Örebro län	1983	2 042	1 824	218	-
Tresticklan	Västra Götalands län	1996	2 906	2 712	193	-
Tyresta	Stockholms län	1993	1 962	1 874	88	-
Töfsingdalen	Dalarnas län	1930	1 591	1 579	11	-
Vadvetjåkka	Norrbottnens län	1920	2 705	2 641	63	-
Åsnens nationalpark	Kronobergs län	2018	1 871	492	1 379	-
Ängsö	Stockholms län	1909	195	81	-	114
Summa			743 501	633 923	63 638	45 940

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Förändringar i arealer jämfört med tidigare år beror på metodändring vid SCB:s beräkning.

Naturresevat 2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Naturresevat

Naturresevat bildas av länsstyrelser eller kommuner med stöd av 7 kap. 4-6 § miljöbalken. I Sverige och i många andra länder är bildande av naturresevat ett av de vanligaste sätten att skydda värdefull natur på ett permanent sätt.

Vid utgången av 2020 hade Sverige 5 241 gällande naturresevat med en sammanlagd areal på mer än 5 miljoner hektar. Av dessa var 4 miljoner hektar landyta. Det motsvarar 10 procent av Sveriges totala landareal. Norrbottens län hade med god marginal den största arealen naturresevat, med nästan 2 miljoner hektar land och vatten. Det motsvarar 40 procent av den sammanlagda arealen för skyddstypen.

Tabell 7. Naturresevat, antal och arealer per län 2020-12-31

Län	Antal	Arealer i hektar		Andel landareal	Andel naturresevat av total landareal
		Totalt	Land		
Stockholms län	347	193 659	56 575	29%	9%
Uppsala län	180	101 779	32 086	32%	4%
Södermanlands län	169	49 261	16 843	34%	3%
Östergötlands län	287	63 651	24 280	38%	2%
Jönköpings län	157	19 651	17 469	89%	2%
Kronobergs län	136	26 405	19 032	72%	2%
Kalmar län	197	63 776	26 341	41%	2%
Gotlands län	152	75 348	15 391	20%	5%
Blekinge län	116	23 835	9 980	42%	3%
Skåne län	337	151 761	32 127	21%	3%
Hallands län	191	26 122	16 027	61%	3%
Västra Götalands län	506	147 902	78 661	53%	3%
Värmlands län	209	109 327	56 333	52%	3%
Örebro län	286	35 322	30 391	86%	4%
Västmanlands län	121	32 431	21 628	67%	4%
Dalarnas län	368	242 485	234 788	97%	8%
Gävleborgs län	228	47 120	32 417	69%	2%
Västernorrlands län	219	40 693	31 796	78%	1%
Jämtlands län	219	582 593	548 794	94%	11%
Västerbottens län	387	987 635	870 778	88%	16%
Norrbottens län	429	1 989 439	1 829 573	92%	19%
Riket	5 241	5 010 404	4 001 347	80%	10%

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Störst andel naturreservat i förhållande till hela länets landareal har Norrbottens län, med 19 procent, följt av Västerbottens län, med 16 procent. Lägst andel har Västernorrlands län, med 1 procent.

80 procent av naturreservaten utgörs av landområden. Minst andel landareal har Gotlands och Skåne län, där 80 procent av naturreservatens ytor utgörs av vatten, framförallt av hav. Störst andel landareal finns i de till ytan stora länen, i den nordliga delen av landet.

Sveriges allra största naturreservat är beläget i fjällvärlden. Det är Vindelfjällen i Västerbottens län, som upptar en yta på nästan 565 000 hektar. Vindelfjällens naturreservat bildades 1974 och har sedan dess utökats i omgångar.

De tre största ökningarna av naturreservatens areal 2020

Helt nya områden är Skånska Kattegatt och Ottenby rev. Svenska Högarna är ett äldre område vars areal har utökats.

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Tabell 8. De 10 största naturreservaten, 2020-12-31

Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Totalareal i hektar
Vindelfjällen	Västerbottens län	564 900
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	336 900
Sjaunja	Norrbottens län	285 000
Udtja	Norrbottens län	146 500
Vålådalen	Jämtlands län	121 100
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	117 200
Hotagen	Jämtlands län	115 900
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	115 700
Marsfjället	Västerbottens län	102 200
Lina fjällurskog	Norrbottens län	98 000

Källa: Naturvårdsregistret

2020 års största ökning av naturreservatens areal var de två nya reservaten *Skånska Kattegatt* i nordvästra Skåne och *Ottenby rev* utanför Ölands sydspets, samt det utökade reservatet *Svenska Högarna* i den nordostliga delen av Stockholms skärgård. Tillsammans står de för en ökning på 130 000 hektar, vilket motsvarar 81 procent av skyddstypens totala arealökning under året.

Skånska Kattegatt utgörs av nästan 60 000 hektar helt belägna i hav. Området förbinder Öresund med övriga Kattegatt. Syftet med reservatet är bland annat att bevara den biologiska mångfalden, som exempelvis utgörs av koralldjur, havskräftor, torsk och tumlare. Ottenby rev utgörs av grunda havsområden som omger Ölands södra udde. Här finns bland annat täta tångbestånd och stora musselbankar. Svenska Högarna består av en ögrupp med omgivande havsmiljöer. Här finns både karg utskärgårdsnatur och ekosystem med blåmusslor, tång- och algbälten.

Naturvårdsområden 2020-12-31

Områden som är mindre än 5 000 hektar visas som punkter.

Naturvårdsområden

Naturvårdsområde som skyddsform infördes i naturvårdslagen 1974, men upphörde i och med införandet av miljöbalken 1999. Områdena förekommer främst i marina miljöer och skogsområden avsedda för friluftsliv. Enligt lagstiftningen får föreskrifterna inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom området. Det skiljer skyddstypen från andra instrument inom det formella skyddet och det finns därför skäl att särskilja naturvårdsområdena i statistikredovisningen, bland annat vid redovisning av skyddad skog. Både areal och antal naturvårdsområden minskar successivt, till följd av att områdena successivt ombildas till naturreservat.

År 2020 fanns det 89 naturvårdsområden i Sverige, med en totalyta på nästan 150 000 hektar. Nästan 75 procent av ytan bestod av landområden. Skyddstypen saknas helt i den fjällnära regionen.

Biotopskyddsområden i skog och på övrig mark

Med stöd av 7 kap. 11 § miljöbalken kan speciella eller värdefulla biotoper skyddas. De omfattar mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som av annan orsak är särskilt skyddsvärda. Inom områdena får inte verksamhet som kan skada naturmiljön bedrivas. Ofta används skyddsformen för att bevara

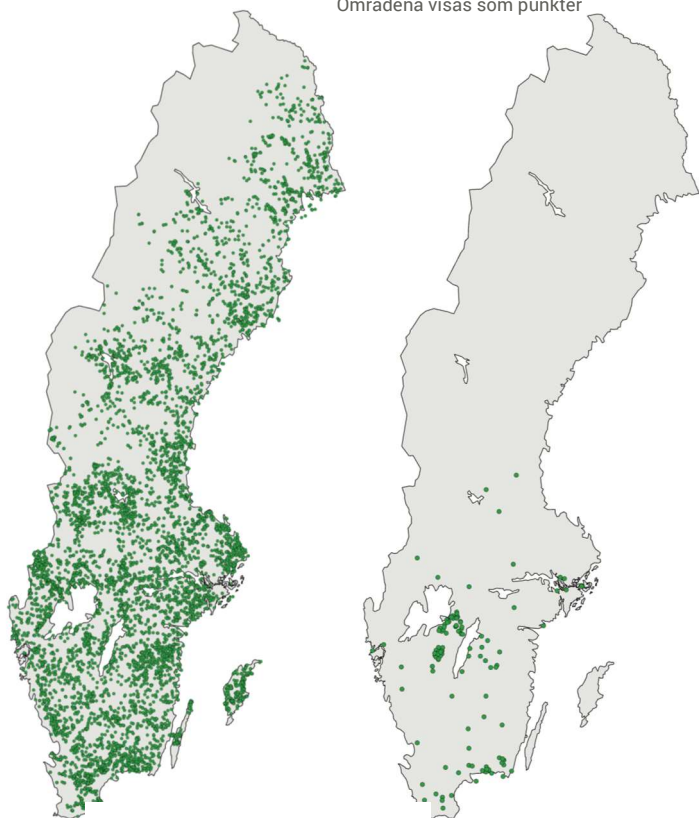
nyckelbiotoper. Biotopskyddsområden i skogsmark beslutas av Skogsstyrelsen eller kommuner, i enlighet med 6 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd. Biotopskyddsområden på övrig mark är oftast belägna på jordbruksmark. De hanteras av länsstyrelserna och kommunerna, enligt miljöbalken 5 § och 7 §.

Vid utgången av 2020 fanns det nästan 8 400 gällande biotopskyddsområden i skogsmark, med en sammanlagd areal på mer än 31 000 hektar. Skogliga biotopskyddsområden förekommer i hela landet där det finns skogsmark. Den största sammanlagda arealen finns i Dalarnas län, där 3 500 hektar av skogsmarken är skyddad som biotopskydd.

Vid slutet av 2020 fanns det 123 övriga biotopskyddsområden, med en sammanlagd areal på nästan 350 hektar, varav 300 hektar landyta. Under 2020 ökade skyddsformen med 5 objekt omfattande 10 hektar. Flest objekt och största sammanlagda areal har Västra Götalands län. Skyddsformen saknas helt i flera län.

Skogliga och övriga biotopskyddsområden 2020-12-31

Områdena visas som punkter

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Tabell 9. Biotopskyddsområden, antal och arealer per län 2020-12-31

Län	Biotopskyddsområden i skogsmark			Övriga biotopskyddsområden		
	Antal	Arealer i hektar		Antal	Arealer i hektar	
		Totalt	Land		Totalt	Land
Stockholms län	317	1 369	1 367	8	43	43
Uppsala län	287	1 023	1 022	-	-	-
Södermanlands län	297	988	981	2	9	9
Östergötlands län	429	1 372	1 369	12	18	18
Jönköpings län	225	650	649	3	12	12
Kronobergs län	334	1 067	1 063	4	11	10
Kalmar län	364	1 195	1 192	-	-	-
Gotlands län	282	1 176	1 176	-	-	-
Blekinge län	207	645	642	17	77	52
Skåne län	518	1 052	1 050	9	19	19
Hallands län	214	796	794	1	2	2
Västra Götalands län	703	2 116	2 112	60	145	118
Värmlands län	818	2 562	2 554	2	2	2
Örebro län	333	933	932	1	0	0
Västmanlands län	184	527	526	1	1	1
Dalarnas län	667	3 511	3 502	2	4	4
Gävleborgs län	414	1 682	1 681	1	3	3
Västernorrlands län	294	1 186	1 183	-	-	-
Jämtlands län	408	2 087	2 083	-	-	-
Västerbottens län	532	2 420	2 416	-	-	-
Norrbottens län	552	2 870	2 865	-	-	-
Riket	8 379	31 227	31 160	123	346	294

Källa: Naturvårdsregistret och SCB.

Arealerna inkluderar improduktiv skogsmark.

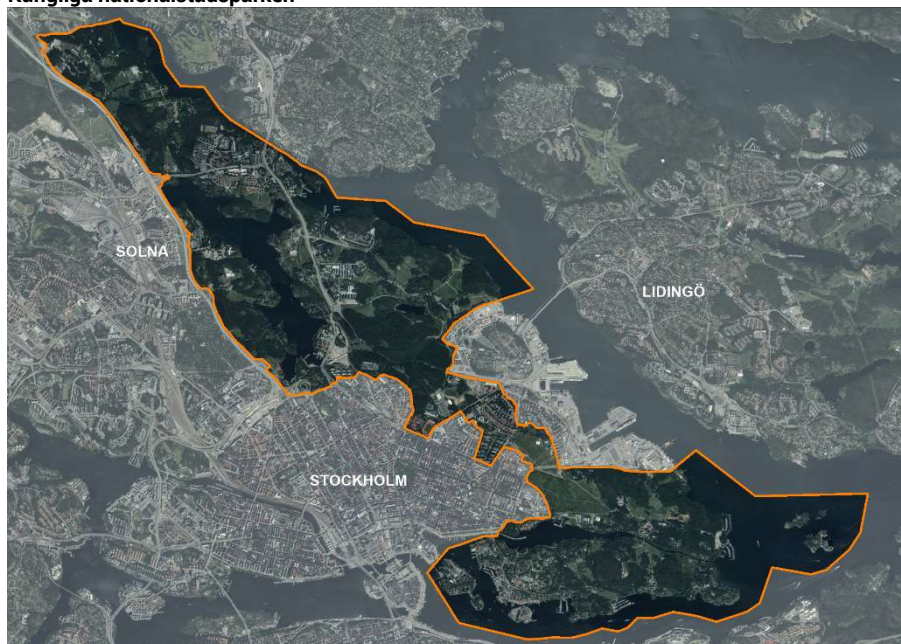
170 objekt skogliga biotopskyddsområden med gällandedatum under 2019 och 2020 saknas i statistiken, på grund av rättningar i Naturvårdsregistret vid tidpunkten för registeruttaget. De saknade objekten skattas till cirka 680 hektar sammanlagt, vilket motsvarar 2 procent av de skogliga biotopskyddens totala areal.

Nationalstadsparken

Begreppet nationalstadspark regleras i 4 kap 7 § miljöbalken. Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar uppföras och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. Det kan vara möjligt att uppföra ett begränsat antal nya byggnader inom befintliga bostadsområden och områden med byggnader för högre utbildning, vetenskaplig forskning, museiverksamhet, idrott och rekreation. Det är också möjligt att bygga om och anpassa byggnader efter sådana verksamheters behov. Åtgärderna ska dock utföras så att karaktären av byggnader i park bevaras.

Den 1 januari 1995 inrättades den första och hittills enda nationalstadsparken, kallad Kungliga nationalstadsparken. Den omfattar området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården, bestående av drygt 2 600 hektar i kommunerna Stockholm, Solna och Lidingö. Den största delen av parken finns inom Stockholms stad. I kommunerna Nacka och Danderyd finns endast en halv hektar vardera av parkens yta. Drygt 50 hektar av Nationalstadsparken i Solna kommun är även skyddad som naturreservat.

Kungliga nationalstadsparken

Källa: Avgränsning © Länsstyrelsen, övrig geodata © Lantmäteriet

Befolkningen i parkens närhet ökar varje år. Den 31 december 2020 var nästan 24 000 personer folkbokförda på en adress inom parkens område. Mer än 94 000 personer bodde inom 500 meter från parken och drygt 200 000 personer inom 1 kilometer.

Tabell 10. Kungliga nationalstadsparken, areal i hektar 2020-12-31

Kommun	Totalt	Land	Inlandsvatten	Hav
Stockholm	1 740	1 237	14	490
Solna	725	558	1	166
Lidingö	148	11	0	137
Nacka	1	0	0	1
Danderyd	1	0	0	1
Summa	2 614	1 806	14	794

Källa: Länsstyrelsen i Stockholms län och SCB

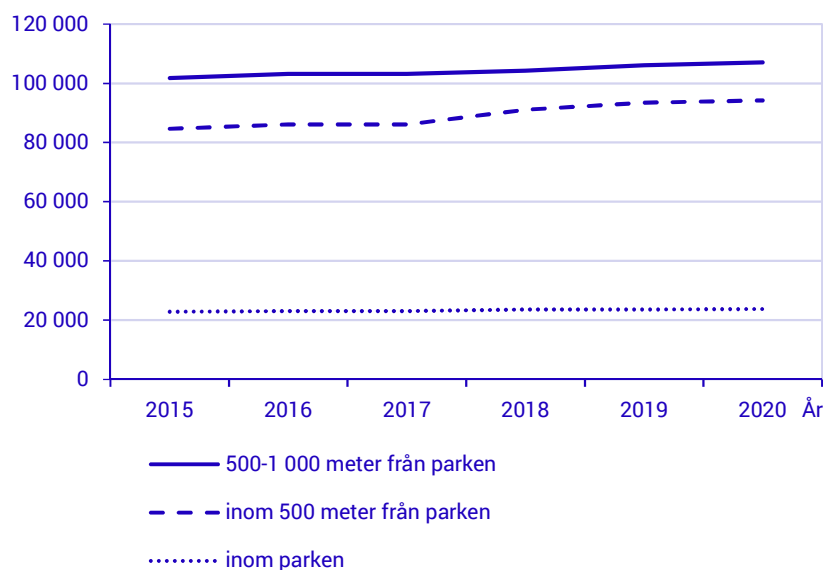
Tabell 11. Befolkning i och omkring Kungliga nationalstadsparken, 2020-12-31

Kommun	Inom parken	inom 500 meter från parken	inom 1 km från parken
Stockholm	15 458	70 962	141 319
Solna	8 298	9 879	24 549
Lidingö	5	110	9 136
Nacka	0	7 211	13 465
Danderyd	0	3 889	9 504
Sollentuna	0	2 183	3 329
Summa	23 761	94 234	201 302

Källa: Länsstyrelsen i Stockholms län och SCB

Diagram 14. Befolkning i och omkring Kungliga nationalstadsparken, 2015-2020

Befolkning

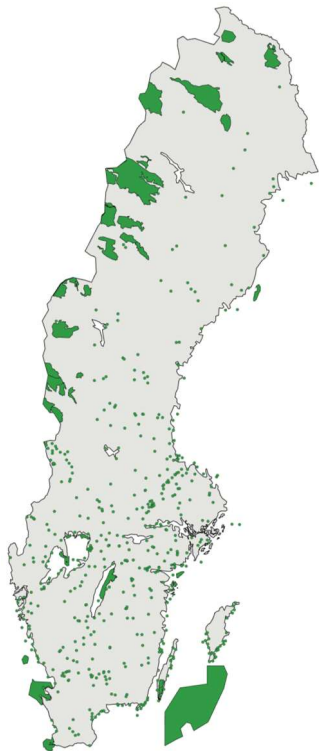

Källa: Länsstyrelsen i Stockholms län och SCB

Natura 2000 SPA-områden

2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Natura 2000 SCI-områden

2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Natura 2000-områden

Natura 2000 omfattar värdefulla naturområden med arter och naturtyper som i ett europeiskt perspektiv betraktas som särskilt skyddsvärda. Sverige och övriga EU-länder ska se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i områdena enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Bestämmelserna i direktiven är införda i bland annat miljöbalken. Alla Natura 2000-områden är även av riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken. Tillstånd krävs enligt 7 kap. 28a § för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett sådant område.

Natura 2000-områdena består av två olika typer:

- SPA (Special Protection Areas): Särskilda skyddsområden för vissa fågelarter
- SCI (Sites of Community Interest): Områden av gemenskapsintresse för andra artgrupper av växter och djur samt naturtyper.

Alla SPA- och SCI-områden utgör tillsammans nätverket Natura 2000. Sedan 2011 är de flesta områden utpekade som särskilda bevarandeområden (Special Area of Conservation, SAC) med fastställda bevarandeplaner.

Sedan EU-inträdet 1995 har Sverige föreslagit 550 SPA-områden, omfattande drygt 4 miljoner hektar, och 4 002 SCI-områden, omfattande 7,7 miljoner hektar. Många områden är föreslagna både som SPA och SCI och överlappar därför varandra. Sammanlagt hör en yta på nästan 7,8 miljoner hektar till en eller båda av kategorierna.

Nästan 4,8 miljoner hektar Natura 2000-områden utgörs av landområden. Det motsvarar 60 procent av skyddsformens hela yta. Den största delen av landarealerna ligger i den alpina biogeografiska regionen, enligt indelningen i art- och habitatdirektivet. Inlandsvatten i Natura 2000-områden omfattar mer än 1 miljon hektar. Sammanlagt omfattar landareal och inlandsvatten inom Natura 2000-områden 5,8 miljoner hektar. Det motsvarar 13 procent av hela Sveriges areal av land och inlandsvatten.

Stora delar av skyddsformen avser skydd av marina miljöer och är belägna utanför Sveriges havskust. Havsarealen omfattar 2 miljoner hektar, varav nästan 1,3 miljoner hektar finns i Sveriges ekonomiska zon.

Under 2020 fattades beslut om 11 nya SCI-områden, justeringar av 21 redan beslutade områden, samt 2 nya SPA-områden. De nya SPA-områdena är belägna i Kalmar och Skåne län. Tillsammans omfattar de cirka 2 500 hektar land- och vatten. De nya SCI-områdena är belägna i Stockholms, Uppsala, Jönköpings och Skåne län.

Tabell 12. Natura 2000-områden efter typ och län 2020-12-31

SPA: Special Protection Areas (Fågeldirektivet)

SCI: Sites of Community Importance (Habitatdirektivet)

Totalt: Överlapp mellan SPA och SCI är borträknade

Län	SPA-områden		SCI-områden		Totalt	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar	Totalareal i hektar	Landareal i hektar
Stockholms län	14	11 707	238	55 018	55 921	17 734
Uppsala län	25	24 794	161	43 534	46 080	27 776
Södermanlands län	27	39 216	197	50 037	50 037	13 376
Östergötlands län	37	114 828	272	118 437	124 052	21 703
Jönköpings län	20	22 107	193	82 745	82 949	25 632
Kronobergs län	21	15 148	133	21 027	21 027	15 419
Kalmar län	32	65 072	171	93 154	95 861	51 404
Gotlands län	29	44 426	142	123 567	123 567	25 325
Blekinge län	21	8 664	172	26 115	27 692	9 148
Skåne län	21	176 777	222	272 156	278 264	32 763
Hallands län	23	30 684	124	45 037	46 339	16 611
Västra Götalands län	53	80 612	397	250 836	264 873	67 743
Värmlands län	46	67 086	132	84 506	86 161	35 353
Örebro län	23	10 964	136	23 699	23 699	12 021
Västmanlands län	23	22 456	77	24 888	25 214	14 032
Dalarnas län	16	203 025	220	243 098	243 205	233 640
Gävleborgs län	42	36 299	147	46 807	49 563	29 014
Västernorrlands län	15	15 467	122	48 407	48 407	26 828
Jämtlands län	18	400 258	236	656 669	656 661	553 042
Västerbottens län	23	877 821	242	1 142 870	1 146 205	977 804
Norrbottnens län	19	775 767	261	3 024 900	3 041 599	2 543 945
Ekonomisk zon (EEZ)	2	1 049 216	7	1 260 823	1 260 823	-
Riket, inklusive EEZ	550	4 092 460	4 002	7 739 235	7 799 105	4 750 319

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Arealerna avser hela ytan av Natura 2000-områden, även om endast delar av dem är utpekade som habitat.

Antal: Natura 2000-områden belägna i flera län räknas till det län där den största andelen av området finns.

Ekonomisk zon (EEZ) är havsområden utanför Sveriges territoriegräns. Består endast av havsyta i den här statistiken. Utanför Sveriges territorium och den ekonomiska zonen finns mindre kantdelar av Natura 2000. Att arealer hamnar där beror på skillnader i datakvalitet och skalnivåer. Dessa arealer ingår i statistiken på riksnivå, men inte på länsnivå.

Natura 2000-områden utan överlapp av andra instrument

De flesta Natura 2000-områden i Sverige är även skyddade som nationalpark eller naturreservat. 63 procent av deras totala areal och 86 procent av deras landareal överlappas av de nationella instrumenten för områdesskydd. Om överlappen räknas bort omfattar Natura 2000-områdena totalt 2,9 miljoner hektar, varav 650 000 hektar landareal. Arealer utan överlapp har minskat under 2020, till följd av att flera större naturreservat har bildats på ytor som har varit Natura 2000 sedan tidigare. Under 2020 bildades bland annat det nya naturreservatet Skånska Kattgatt på en yta som omfattade nästan 60 000 hektar och som sedan tidigare hade pekats ut som Natura 2000-område.

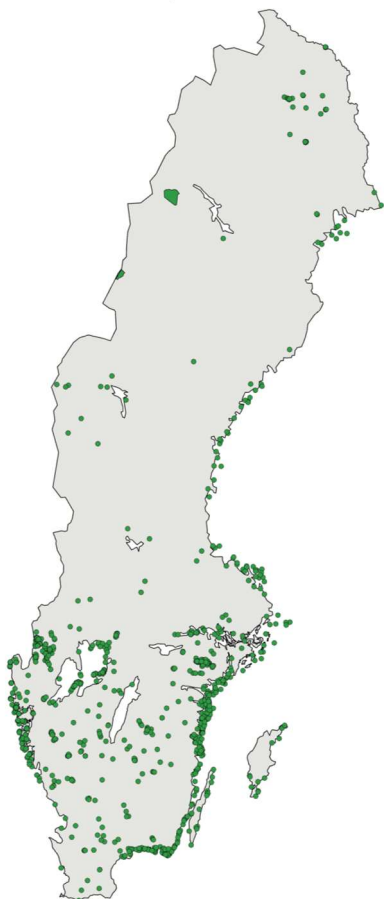
Tabell 13. Natura 2000 utan överlapp med nationellt skyddad natur, per län 2020-12-31

Län	Total areal		Landareal	
	Areal i hektar	Andel av länets hela totalareal	Areal i hektar	Andel av länets hela landareal
Stockholms län	2 127	0,1%	1 602	0,2%
Uppsala län	11 172	0,9%	6 266	0,8%
Södermanlands län	23 943	2,8%	2 560	0,4%
Östergötlands län	76 244	5,2%	5 186	0,5%
Jönköpings län	61 330	5,2%	5 309	0,5%
Kronobergs län	2 004	0,2%	1 971	0,2%
Kalmar län	43 514	2,1%	24 147	2,2%
Gotlands län	45 663	3,0%	7 812	2,5%
Blekinge län	12 723	1,8%	1 834	0,6%
Skåne län	146 174	8,6%	9 663	0,9%
Hallands län	22 871	2,6%	4 761	0,9%
Västra Götalands län	89 071	2,6%	8 373	0,4%
Värmlands län	11 460	0,5%	7 973	0,5%
Örebro län	8 764	0,9%	496	0,1%
Västmanlands län	2 662	0,5%	2 093	0,4%
Dalarnas län	8 245	0,3%	5 836	0,2%
Gävleborgs län	13 577	0,5%	8 674	0,5%
Västernorrlands län	21 444	0,8%	5 027	0,2%
Jämtlands län	133 228	2,5%	59 499	1,2%
Västerbottens län	298 283	4,5%	203 525	3,7%
Norrbottens län	588 952	5,3%	281 733	2,9%
Ekonomisk zon (EEZ)	1 260 688	.	.	.
Riket, inklusive EEZ	2 885 043	5,5%	654 347	1,6%

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Andel av total länsareal är beräknad på Natura 2000 inom svenskt territorium. Skyddade arealer i ekonomisk zon ingår därmed inte.

Djur- och växtskyddsområden 2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Föreskrifter om tillträdesförbud kan även meddelas inom ramen för ett förordnande om nationalpark, eller som föreskrifter inom naturreservat, kulturresevat, naturvårdsområde eller naturminne. De områden som berörs av tillträdesförbud av den typen redovisas inte i tabellen nedan.

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Statistik över antal områden avser antalet geografiska områden, inte antalet beslut.

Områdena "Myskoxar, Tännäs" i Jämtlands och Härjedalens län samt "Myskoxarna" i Dalarnas län är ej redovisade i tabellen. Förbudet avser skyddszon runt djuren.

Djur- och växtskyddsområden

I syfte att skydda sällsynta eller störningskänsliga djur- eller växtarter kan länsstyrelsen eller kommunen med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken inrätta djur- och växtskyddsområden. Föreskrifterna innebär att man inte får vistas inom området under en viss tid av året. Även rätten till jakt och fiske kan begränsas. Områden kan avse att skydda fåglars häckningsområden under viss tid av året eller sälars uppehållsplatser. Beslutet kan enbart reglera tillträde, jakt och fiske, men innebär inte ändrad markanvändning av naturmiljön.

Vid utgången av 2020 fanns det 1 565 djur- och växtskyddsområden i Sverige, fördelat på nästan 114 000 hektar. Under 2020 ökade skyddet med drygt 1 000 hektar. Det beror framför allt på en utökning av området Vombs Fure i Skåne län.

Tabell 14. Djur- och växtskyddsområden, antal och arealer per län 2020-12-31

Län	Antal	Arealer i hektar		Andel landareal	Andel skyddad areal av total länsareal
		Totalt	Land		
Stockholms län	41	1 040	280	27%	0,1%
Uppsala län	68	3 538	423	12%	0,3%
Södermanlands län	371	6 316	846	13%	0,7%
Östergötlands län	125	3 368	739	22%	0,2%
Jönköpings län	25	626	359	57%	0,1%
Kronobergs län	15	142	46	33%	0,0%
Kalmar län	147	7 530	1 351	18%	0,4%
Gotlands län	33	1 375	1 009	73%	0,1%
Blekinge län	146	1 513	514	34%	0,2%
Skåne län	90	10 220	2 340	23%	0,6%
Hallands län	25	548	88	16%	0,1%
Västra Götalands län	278	7 712	4 388	57%	0,2%
Värmlands län	72	602	133	22%	0,0%
Örebro län	1	2	0	9%	0,0%
Västmanlands län	8	54	11	21%	0,0%
Dalarnas län	7	37	26	68%	0,0%
Gävleborgs län	18	1 800	32	2%	0,1%
Västernorrlands län	25	323	250	78%	0,0%
Jämtlands län	20	12 742	11 842	93%	0,2%
Västerbottens län	2	2 269	2 169	96%	0,0%
Norrbottens län	48	52 012	46 605	90%	0,5%
Riket 2020	1 565	113 807	73 491	65%	0,2%

Skyddade älvar

Enligt miljöbalken 4 kap 6 § kan älvar skyddas mot vattenkraftsutbyggnad. De älvar som benämns som nationalälvar har samma skydd. För en del älvar avser skyddet hela avrinningsområdet och för andra enbart en älvräcka. Torneälvens avrinningsområde inkluderar även areal i Finland.

Tabell 15. Nationalälvar skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
1	Torneälven		40 154
4	Kalixälven		18 128
13	Piteälven		11 285
28	I Umeälven	Vindelälven	12 629
Summa			82 195

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

Tabell 16. Övriga vattenområden skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
7	Råneälven		4 207
9	I Luleälven	Stora Luleälven uppströms Akkajaure	2 841
		Lilla Luleälven uppströms Skalka	1 777
		Lilla Luleälven uppströms Tjaktjajaure	869
		Pärlälven	2 296
17	Åbyälven		1 344
18	Byskeälven		3 662
20	I Skellefteälven	Källflödena uppströms Sädvajaure	660
		Källflödena uppströms Riebnis	524
		Malån	1 917
26	Sävarån		1 161
28	I Umeälven	Tärnaån	1 090
		Girjesån	579
		Juktån uppströms Fjosoken	671
30	Öreälven		3 029
32	Lögdeälven		1 608
36	Moälven		2 307
38	I Ångermanälven	Lejarälven	593
		Storån uppströms Klumpvattnet	441
		Långselån-Rörströmsälven	2 728

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
		Saxån	233
		Ransarån uppströms Ransarn	420
		Vojmån uppströms Vojmsjön	1 058
40	I Indalsälven	Åreälven	2 853
		Ammerån	3 098
		Storån-Dammån	441
		Hårkan	3 990
42	I Ljungan	Ljungan uppströms Storsjön	501
		Gimån uppströms Holmsjön	2 854
48	I Ljusnan	Voxnan uppströms Vallhaga	2 411
53	I Dalälven	Västerdalälven uppströms Hummelforsen	4 419
		Österdalälven uppströms Trängslet	4 522
74	Emån		4 472
84	Bräkneån		462
86	Mörrumsån		3 369
100	Fylleån		394
112	I Ennindalsälven	Enningdalsälven uppströms riksgränsen till Norge	692
115	I Vefsna	Vapstälven	601
Summa skyddade övriga vattenområden			71 094
Summa skyddade nationalälvar och övriga vattenområden			153 289

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

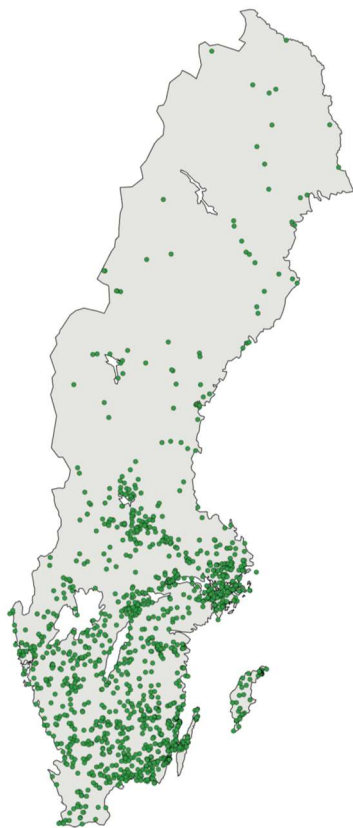
Tabell 17. Älvsträckor skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Älvsträcka
28	I Umeälven	Tärnaforsen mellan Stor-Laisan och Gäuta
38	I Ångermanälven	Faxälven mellan Edsele och Helgumsjön
40	I Indalsälven	Långan nedströms Landösjön
42	I Ljungan	Sträckan mellan Havern och Holmsjön
		Sträckan nedströms Viforsen
48	I Ljusnan	Sträckan mellan Hede och Svegsjön
		Sträckan mellan Laforsen och Arbråsjöarna
53	I Dalälven	Västerdalälven nedströms Skiffsforsen
		Dalälven nedströms Näs bruk
108	I Göta älv	Klarälven mellan Höljes och Edebäck

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

Naturminnen 2020-12-31

Områdena visas som punkter

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Naturminnen

Naturminnen är ofta punktobjekt som jätteekar, trädgrupper, flyttblock och jättegrötor. De kan även vara mycket små områden, vanligtvis mindre än 1 hektar, till exempel i form av växtplatser för ovanliga växter. Av det skälet redovisas inte arealuppgifter för naturminnen. Beslut om naturminnen fattas av länsstyrelse eller kommun, med stöd av 7 kap. 10 § miljöbalken. Merparten av naturminnena är inrättade genom äldre beslut och med stöd av tidigare naturvårdslagstiftning.

Vid utgången av 2020 fanns det 1 358 naturminnen i Sverige. Skyddet utökades med ett nytt objekt under året, samtidigt som tre togs bort ur registret. Skyddstypen finns i alla delar av landet. Flest naturminnen finns det i Kalmar län, följt av Västra Götaland, Dalarna och Stockholms län.

Tabell 18. Naturminnen, antal per län 2020-12-31

Län	Antal
Stockholms län	138
Uppsala län	36
Södermanlands län	23
Östergötlands län	98
Jönköpings län	66
Kronobergs län	82
Kalmar län	212
Gotlands län	28
Blekinge län	73
Skåne län	52
Hallands län	39
Västra Götalands län	159
Värmlands län	26
Örebro län	63
Västmanlands län	37
Dalarnas län	148
Gävleborgs län	8
Västernorrlands län	17
Jämtlands län	20
Västerbottens län	15
Norrbottens län	18
Riket	1 358

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Kulturresevat 2020-12-31

Områdena visas som punkter

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

En förteckning över samtliga kulturresevat finns på www.scb.se/MI0603.

Mer information om kulturresevat finns på Riksantikvarieämbetets webbplats: www.raa.se.

Kulturresevat

Kulturresevat får med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken inrättas av länsstyrelse eller kommun i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap. Skyddsformen infördes 1999, när miljöbalken trädde i kraft. I valet mellan natur- eller kulturresevat har syftet med skyddet en avgörande betydelse. Kulturresevaten består till exempel av miljötyperna gårdsmiljö, fäbod, sågverkssamhälle och herrgårdsmiljö.

Det finns 45 kulturresevat i Sverige. Västra Götalands län har flest områden, medan Södermanlands län helt saknar skyddsformen. Under 2020 fick Kalmar län sitt första kulturresevat, vilket är Stensjö by i Oskarshamns kommun. Syftet med resevatet är att bruka, levandegöra och bevara ett värdefullt kulturpräglat landskap i en småländsk skogsby.

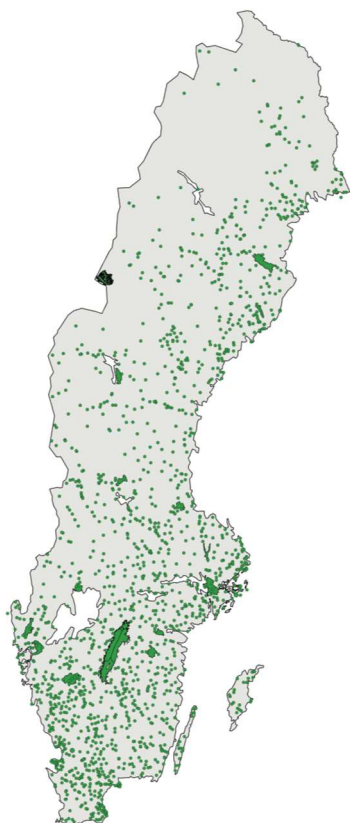
Tabell 19. Kulturresevat, antal och areal per län, 2020-12-31

Län	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	4	609
Uppsala län	2	72
Södermanlands län	-	-
Östergötlands län	2	138
Jönköpings län	2	95
Kronobergs län	1	58
Kalmar län	1	576
Gotlands län	1	33
Blekinge län	1	102
Skåne län	1	70
Hallands län	3	181
Västra Götalands län	5	253
Värmlands län	2	443
Örebro län	3	354
Västmanlands län	2	477
Dalarnas län	3	132
Gävleborgs län	3	458
Västernorrlands län	3	34
Jämtlands län	1	2 888
Västerbottens län	3	989
Norrbottens län	2	111
Riket	45	8 073

Källa: Riksantikvarieämbetet. Areal saknas för kulturresevat Dalarö skeppsvraksområde i Stockholms län.

Vattenskyddsområden 2020-12-31

Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Vattenskyddsområden

Ett område som utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt kan av länsstyrelse eller kommun inrättas som vattenskyddsområde med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken.

Den 31 december 2020 fanns det drygt 1 600 vattenskyddsområden i landet, omfattande 984 000 hektar. Under 2020 ökade arealen med drygt 22 000 hektar, framförallt på grund av nya områden i Jämtlands län.

Mer än 90 procent av alla vattenskyddsområden är grundvattentäkter. 7 procent är ytvattentäkter och de resterande 2 procenten är vattentäkter baserade på förstärkt grundvattenbildning.

Tabell 20. Vattenskyddsområden, antal per län 2020-12-31

Län	Antal totalt	Antal efter typ av vattentäkt		
		Grundvattentäkt	Ytvattentäkt	Vattentäkt baserad på förstärkt grundvattenbildning
Stockholms län	89	80	7	2
Uppsala län	32	31	1	
Södermanlands län	47	43	4	
Östergötlands län	51	40	10	1
Jönköpings län	88	78	9	1
Kronobergs län	59	45	9	5
Kalmar län	85	69	7	9
Gotlands län	22	16	5	1
Blekinge län	25	19	6	
Skåne län	147	146	1	
Hallands län	53	50	1	2
Västra Götalands län	179	147	28	4
Värmlands län	44	32	8	4
Örebro län	45	40	3	2
Västmanlands län	25	23	1	1
Dalarnas län	115	114	1	
Gävleborgs län	59	54	3	2
Västernorrlands län	98	96	2	
Jämtlands län	64	59	3	2
Västerbottens län	154	150	1	3
Norrbottens län	125	123	1	1
Riket	1 604	1 453	111	40

Källa: Naturvårdsregistret, SCB och Havs- och vattenmyndigheten

Tabell 21. Vattenskyddsområden, areal per län 2020-12-31

Län	Arealer i hektar		Andel landareal	Andel skyddad areal av total länsareal
	Totalt	Land		
Stockholms län	61 270	46 191	75%	3,7%
Uppsala län	26 086	25 580	98%	2,1%
Södermanlands län	12 531	8 062	64%	1,4%
Östergötlands län	124 548	46 806	38%	8,5%
Jönköpings län	73 014	18 031	25%	6,2%
Kronobergs län	20 754	12 508	60%	2,2%
Kalmar län	30 019	27 885	93%	1,5%
Gotlands län	18 207	16 856	93%	1,2%
Blekinge län	16 163	14 286	88%	2,3%
Skåne län	33 031	30 902	94%	1,9%
Hallands län	16 141	14 901	92%	1,9%
Västra Götalands län	213 930	141 342	66%	6,2%
Värmlands län	36 210	21 355	59%	1,7%
Örebro län	28 461	12 852	45%	3,0%
Västmanlands län	6 327	5 720	90%	1,1%
Dalarnas län	35 268	32 756	93%	1,2%
Gävleborgs län	32 266	27 896	86%	1,3%
Västernorrlands län	10 779	9 185	85%	0,4%
Jämtlands län	70 590	48 794	69%	1,3%
Västerbottens län	97 576	91 276	94%	1,5%
Norrbottens län	20 641	13 438	65%	0,2%
Riket	983 823	666 634	68%	1,9%

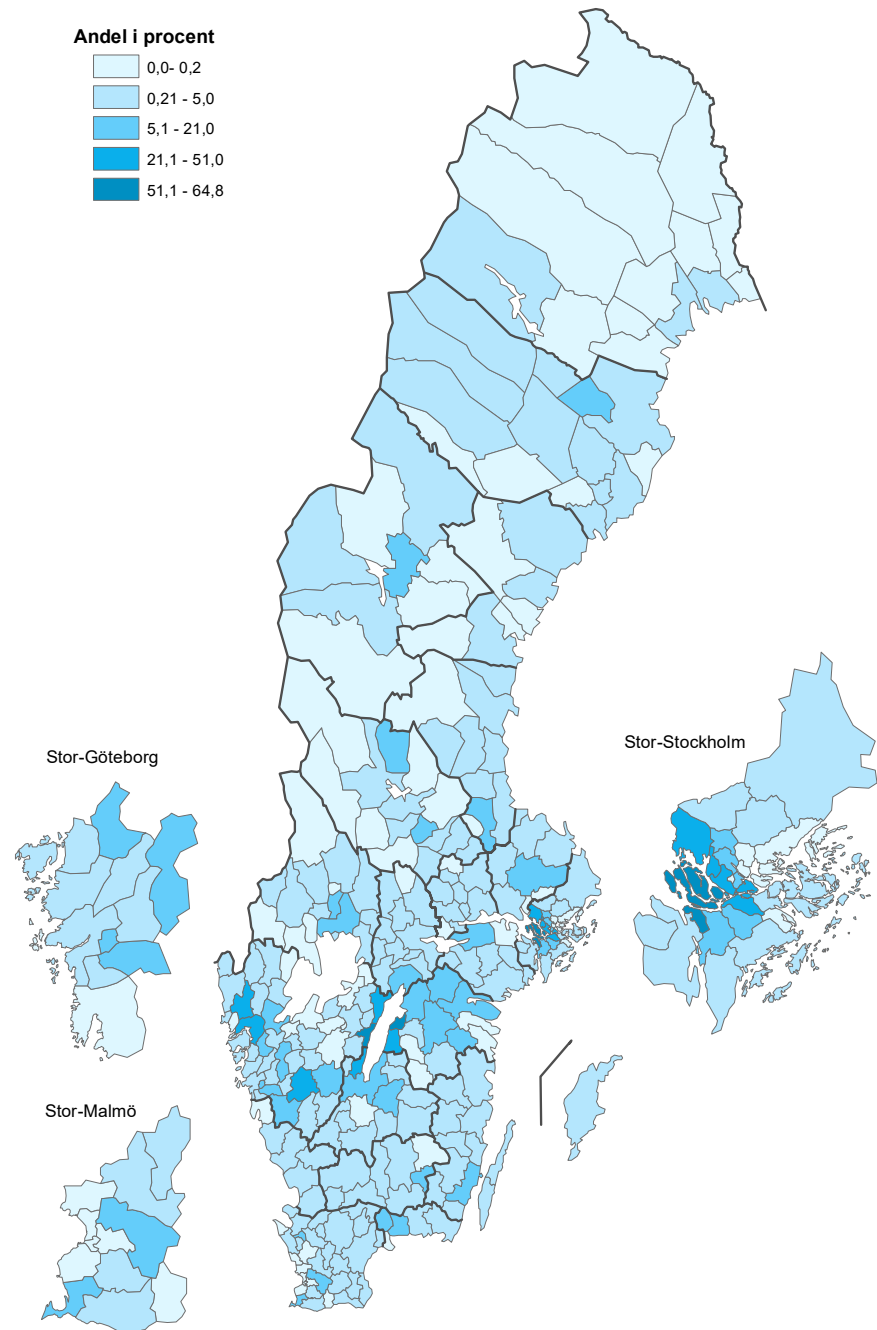
Källa Naturvårdsregistret och SCB

Vattenskyddsområden består till 68 procent av landytor. Högst andel land inom vattenskyddsområden har Uppsala län, med 98 procent. Lägst andel har Jönköpings län, där tre fjärdedelar av skyddets areal består av vatten. Det beror framförallt på att Vättern ingår i skyddsformen.

Skyddstypen utgör 1,9 procent av hela Sveriges land- och vattenareal. Fördelat på län finns den största andelen i Östergötlands län, där den utgör 8,5 procent av totalytan. De kommuner som har högst andelar vattenskyddsområden är belägna vid Mälaren och Vättern. I Salem, Ekerö, Hjo och Vadstena är mer än hälften av ytan utpekad som vattenskyddsområde.

Karta 3. Vattenskyddsområden per kommun, andel av totalareal 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Fridlysta djur- och växtarter

Regeringen får med stöd av 8 kap. miljöbalken besluta om fridlysning av djur- och växtarter i hela landet eller i ett län. Regler om fridlysning finns i artskyddsförordningen (2007:845). Där framgår också vilka generella undantag som gäller för vissa arter. Alla vilda fåglar, samt de djur- och växtarter som i Bilaga 1 till förordningen betecknas med N eller n, är fridlysta i hela landet. De uppfyller då kraven i EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv. I Bilaga 2 till förordningen anges övriga arter som är fridlysta i hela landet eller i ett län.

Förutom att alla vilda fåglar och vissa däggdjursarter är fridlysta enligt artskyddsförordningen, är alla vilda fåglar och däggdjur fredade enligt jaktlagen (SFS 1987:259) och jaktförordningen (SFS 1987:905). Undantag finns för vissa möjligheter till skyddsjakt, och för att det under vissa tider på året råder jakttid för en del arter. Fiskar samt vattenlevande kräftdjur och blötdjur, till exempel musslor och snäckor, kan skyddas enligt artskyddsförordningen eller enligt förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

583 djur- och växtarter är fridlysta i hela landet. Cirka 250 av dessa utgörs av i Sverige häckande fågelarter. Samtliga vilda arter av fåglar, grodor, ödlor, ormar och orkidéer är fridlysta i hela landet. Dessutom är ett antal andra arter av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, ryggradslösa djur (bland annat insekter) och däggdjur fridlysta.

Tabell 22. Djur- och växtarter fridlysta i hela landet 2020-12-31

Artgrupper	Arter	Antal
I. Djurarter	Däggdjur	27
	Fåglar (endast i Sverige häckande)	250
	Fiskar	1
	Kräldjur	7
	Groddjur	13
	Ryggradslösa djur	31
II. Växtarter	Orkidéer	44
	Övriga kärlväxter	186
	Mossor	11
	Lavar	8
	Svampar	5

Källa: Naturvårdsverket

Naturtyper

Naturtyper i nationalparker och naturreservat

Tabell 23. Naturtyper i nationalparker och naturreservat, 2020-12-31
Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

En beskrivning av varje naturtyp ges i avsnittet *Kort om statistiken*.

Skyddad skogsmark avser särskilda föreskrifter mot skogsbruk, formulerade i beslut för nationalparker och naturreservat.

Tabellen görs med hjälp av Nationella marktäckedata (NMD 1.1). Det förklarar skillnader mot statistik i Tabell 1, som görs med hjälp av data från Lantmäteriets hydrografidata.

En ny version av NMD, som har kompletterats med nya data, leder till förändringar av naturtyper inom framförallt skogsmark och våtmark. Det leder till förändringar jämfört med föregående års statistik.

Naturtyp	Naturreservat	Nationalparker	Naturreservat och nationalparker	
			Total areal	Med restriktioner för skogsbruk
Skogsmark				
Tallskog	409 100	27 600	436 700	400 200
Granskog	515 300	17 200	532 500	517 700
Barrblandskog	129 000	9 100	138 100	124 900
Lövblandad barrskog	228 400	9 000	237 400	223 400
Triviallövskog	453 400	31 700	485 200	474 300
Ädellövskog	26 600	1 400	28 000	22 600
Triviallövskog med ädellövsinslag	6 700	100	6 800	4 700
Temporärt ej skog	30 300	600	30 900	21 800
Improduktiv skogsmark	837 700	49 300	887 000	874 800
Produktiv skogsmark	961 200	47 300	1 008 600	914 600
<i>varav nedan fjällnära gränsen</i>	<i>542 600</i>	<i>19 700</i>	<i>562 300</i>	<i>468 700</i>
Övrig mark				
Låg fjällskog	464 100	31 400	495 500	
Öppen våtmark	665 400	36 500	701 900	
Åkermark	16 800	0	16 800	
Exploaterad mark	8 700	300	9 000	
Övrig öppen mark ovan fjällnära gräns	961 300	465 900	1 427 200	
Övrig öppen mark nedan fjällnära gräns	85 600	2 800	88 400	
Sjöar och vattendrag	312 900	63 600	376 500	
Hav	696 100	46 000	742 000	
Totalt	5 009 700	743 200	5 753 000	1 789 400

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Den vanligaste naturtypen inom nationalparker och naturreservat är *Övrig öppen mark ovan fjällnära gräns*. Nationalparkernas totala yta består till 63 procent av den naturtypen. Inom naturreservaten utgör den 19 procent av totalytan. *Öppen våtmark* utgör 5 procent av nationalparkernas totala yta och 13 procent av naturreservatens.

Vatten i form av hav och inlandsvatten utgör 20 procent av områdenas totala areal, framförallt i form av hav. Hav är den naturtyp som har ökat mest under 2020, till följd av de stora nybildade och utökade naturreservaten i marin miljö i Stockholms, Skåne och Kalmar län.

Olika typer av skogsmark upptar 41 procent av områdenas landarealer. Inom naturreservaten utgör skogsmark 45 procent landarealen och inom nationalparker är andelen 15 procent. Granskogen är vanligast, med 28 procent av den totala arealen skogsmark inom naturreservat och nationalparker. Den följs av triviallövskog som omfattar 26 procent av skogsmarken i dessa två skyddstyper. 94 procent av den skyddade skogsmarken har restriktioner mot skogsbruk. Triviallövskog och granskog har de högsta andelarna skydd mot skogsbruk, med 98 och 97 procent.

De största naturreservaten utifrån naturtyper

Vindelfjällen är det största naturreservatet avseende areal skogsmark totalt, skyddad produktiv skogsmark, samt areal sjöar och vattendrag. Det största naturreservatet avseende öppen våtmark och skog på våtmark är Torneträsk-Soppero fjällurskog i Norrbottens län. Det är även Sveriges näst största naturreservat sett till dess totala yta. Totalt omfattar det reservatet nästan 337 000 hektar, varav en dryg fjärdedel utgörs av våtmarker. Det största reservatet avseende ängs- och betesmarker är Klingavälsåns dalgång i Skåne län, som omfattar 900 hektar ängs- och betesmark, vilket är drygt 40 procent av reservatets totala yta.

I årets statistik placerar sig tre nya reservat på topplistan över störst areal hav. Det är de två nya reservaten *Skånska Kattegatt* i nordvästra Skåne och *Ottenby rev* utanför Ölands sydspets, samt det utökade reservatet *Svenska Högarna* i den nordostliga delen av Stockholms skärgård. Med sina 60 900 hektar placerar sig Svenska Högarna nu som Sveriges största naturreservat avseende havsareal. Det följs av Skånska Kattegatt, som omfattar 58 600 hektar hav.

Tabell 24. De 10 största naturreservaten avseende total areal skogsmark 2020-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Totalareal i hektar	Andel av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	160 100	28%
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	87 500	26%
Udtja	Norrbottens län	69 600	48%
Sjaunja	Norrbottens län	67 700	24%
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	63 300	54%
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	55 000	48%
Laisdalens fjällurskog	Norrbottens län	52 700	66%
Hornavan-Sädvajaure fjällurskog	Norrbottens län	47 600	59%
Lina fjällurskog	Norrbottens län	42 400	43%
Marsfjället	Västerbottens län	41 900	41%

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1 skogsmark. Skogsarealen beräknas på hela naturreservatet, även de delar som saknar restriktioner för skogsbruk. Förändringar jämfört med föregående års statistik beror till stor del på kvalitetsförbättringar i registret.

Tabell 25. De 10 största naturreservaten avseende areal skyddad produktiv skogsmark

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Produktiv skogsmark med föreskrifter mot skogsbruk, i hektar	Andel av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	43 000	8%
Udtja	Norrbottens län	28 100	19%
Hotagen	Jämtlands län	23 800	21%
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	23 300	20%
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	22 100	7%
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	19 600	17%
Marsfjället	Västerbottens län	17 900	18%
Pessinki fjällurskog	Norrbottens län	16 900	17%
Laisdalens fjällurskog	Norrbottens län	16 500	21%
Sjaunja	Norrbottens län	16 100	6%

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1 skogsmark. Areal produktiv skog beräknas endast på de delar av reservatet som genom föreskrifter är skyddat mot skogsbruk. Förändringar i jämfört med föregående års statistik beror till stor del på kvalitetsförbättringar i registret.

Tabell 26. De 10 största naturreservaten avseende areal öppen våtmark och skog på våtmark

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Våtmark i hektar	Andel av hela reservatet
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	92 400	27%
Sjaunja	Norrbottens län	58 100	20%
Udtja	Norrbottens län	51 300	35%
Vindelfjällen	Västerbottens län	49 200	9%
Pessinki fjällurskog	Norrbottens län	29 500	30%
Hotagen	Jämtlands län	28 400	24%
Kaitum fjällurskog	Norrbottens län	27 200	30%
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	20 700	18%
Lina fjällurskog	Norrbottens län	19 300	20%
Blaikfjället	Västerbottens län	17 600	50%

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1 skogsmark. Förändringar i statistiken beror till stor del på kvalitetsförbättringar i registret.

Tabell 27. De 10 största naturreservaten avseende areal sjöar och vattendrag

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Sjöar och vattendrag i hektar	Andel av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	25 000	4%
Sjaunja	Norrbottens län	21 700	8%
Lurö skärgård	Värmlands län	14 700	96%
Värmlandsskärgården	Värmlands län	13 900	92%
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	12 500	4%
Hornavan-Sädvajaure fjällurskog	Norrbottens län	9 700	12%
Rogen	Jämtlands län	8 400	17%
Millesviks skärgård	Värmlands län	8 300	97%
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	7 400	6%
Tjeggelvas	Norrbottens län	7 000	21%

Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

Tabell 28. De 10 största naturreservaten avseende areal ängs- och betesmark

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Ängs- och betesmark i hektar	Andel av hela reservatet
Klingavälsåns dalgång	Skåne län	900	41%
Ottenby	Kalmar län	800	75%
Möckleby-Gårdstorp	Kalmar län	700	93%
Hall-Hangvar	Gotlands län	700	24%
Hornborgasjön	Västra Götalands län	700	16%
Karlevi Södra	Kalmar län	600	95%
Ängsö	Västmanlands län	600	8%
Tåkern	Östergötlands län	500	9%
Foteviksområdet	Skåne län	500	18%
Svensksundsviken	Östergötlands län	400	19%

Källa: Naturvårdsregistret samt äng och bete i TUVÅ.

Tabell 29. De 10 största naturreservaten avseende areal hav

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Havsareal i hektar	Andel av hela reservatet
Svenska Högarna	Stockholms län	60 900	100%
Skånska Kattegatt	Skåne län	58 600	100%
Salvorev-Kopparstenarna	Gotlands län	56 000	100%
Gräsö östra skärgård	Uppsala län	53 300	97%
Örefjärden-Snöanskärgården	Västerbottens län	46 800	98%
Falsterbohalvöns havsområde	Skåne län	41 200	100%
Holmöarna	Västerbottens län	20 600	85%
Väderöarna	Västra Götalands län	18 100	99%
Kallfjärden	Norrbottens län	15 600	98%
Ottenby rev	Kalmar län	12 700	100%

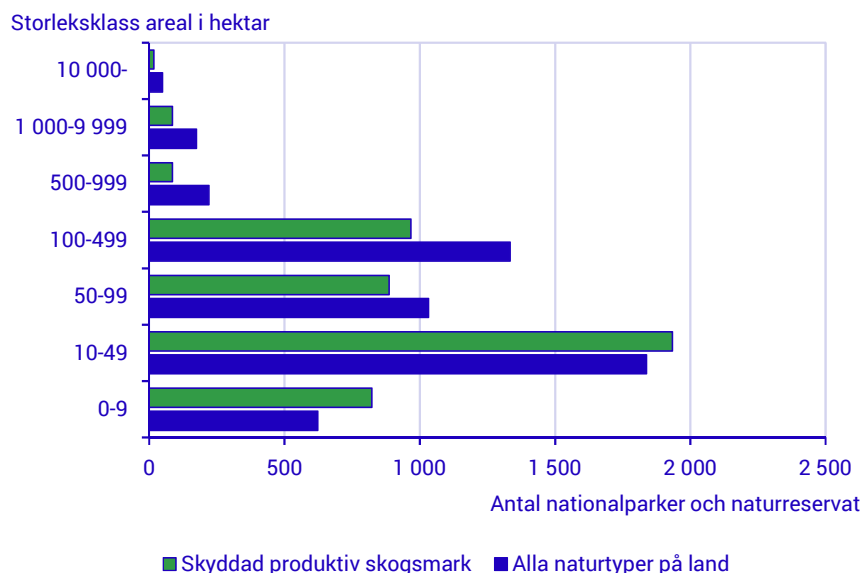
Källa: Naturvårdsregistret och NMD 1.1

Storleksfördelning efter skyddad produktiv skogsmark

Mer än 90 procent av Sveriges nationalparker och naturreservat består till någon del av skyddad produktiv skogsmark, det vill säga mark med restriktioner mot skogsbruk. I mer än 75 procent av områdena uppgår den skyddade produktiva skogsmarken till mindre än 100 hektar. Samtidigt är de flesta nationalparker och naturreservat små till storleken. Vart tredje område har en total landareal på mindre än 100 hektar.

Fler än 100 områden har mer än 1 000 hektar skyddad produktiv skog vardera, varav 17 områden en skyddad produktiv skogsmark på mer än 10 000 hektar. 49 områden har en total landareal på mer än 10 000 hektar.

Diagram 15. Antal nationalparker och naturreservat per storleksklass, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret, Fastighetskartan och NMD 1.1. Skyddad produktiv skogsmark är beräknad med hjälp av NMD 1.1. "Alla naturtyper på land" är beräknad med hjälp av SCB:s vattenkarta, baserad på Lantmäteriets hydrografidata. En ny version av NMD, som har kompletterats med nya data, leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark.

Skogsmark har länge varit en viktig naturresurs i Sverige. Historiskt har den varit en förutsättning för viktiga näringar, som gruvdrift och fartygsbyggande. Idag är skogen en viktig källa för bland annat virkes- och pappersproduktion, energiutvinning och rekreation. Skogsmarken bidrar även till klimatreglering, vattenrening och utgör en livsmiljö för växter och djur.

Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som anses kunna producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

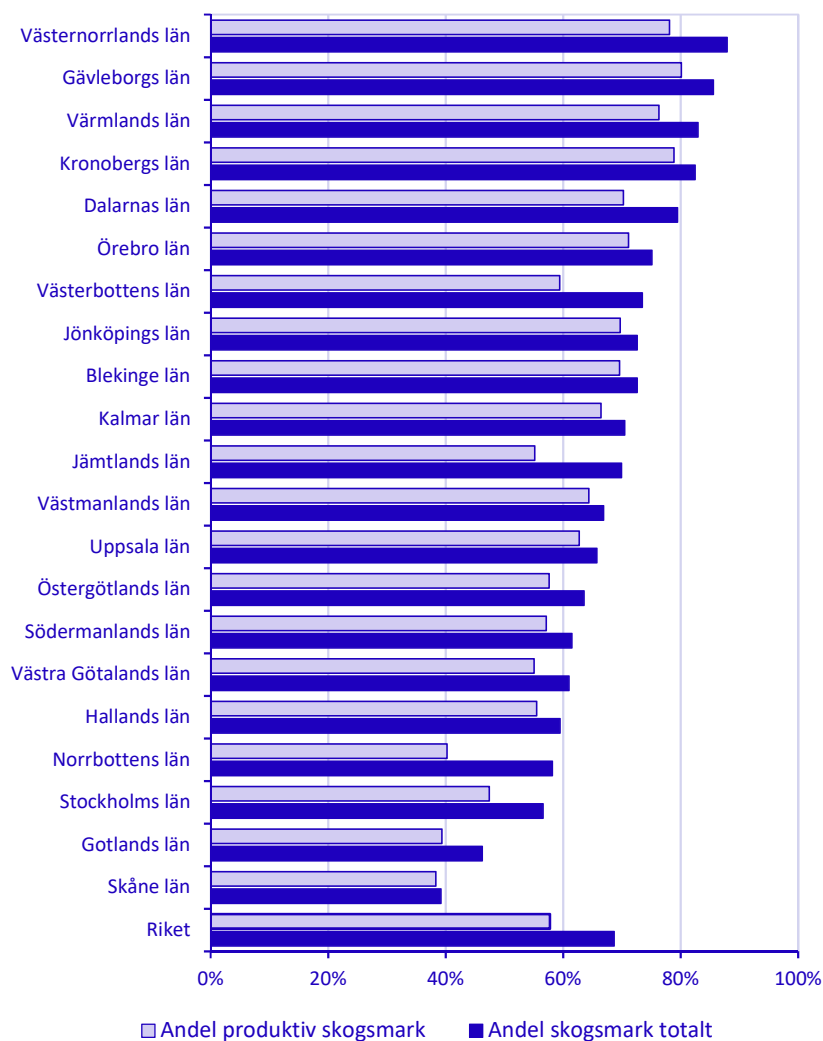
Improduktiv skogsmark är skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

Formellt skyddad skogsmark

Skogsmark är det dominerande markslaget i Sverige. Enligt Riksskogstaxeringens statistik utgör skogsmarken 28 miljoner hektar, vilket motsvarar 69 procent av Sveriges hela landareal. Med en så hög andel skogsmark är Sverige, näst efter Finland, det land i Europa som har högst andel skogsmark i förhållande till den totala landarealen (källa: Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Forest Europe (FE)).

De tre län som har störst skogsmarksareal i absoluta tal finns i de norra delarna av Sverige. Det är Norrbotten, Västerbotten och Jämtlands län. De län som har minst areal skogsmark är Gotland, Blekinge och Halland. I andel av länens totala landyta har Gävleborg, Västernorrland och Värmlands län störst andel skogsmark, medan Skåne och Gotland har lägst andel.

Diagram 16. Andel skogsmark av total landareal per län, 2018

Källa: SLU Riksskogstaxeringen. Femårsmedelvärde för perioden 2016 till 2020, där 2018 är mittenår.

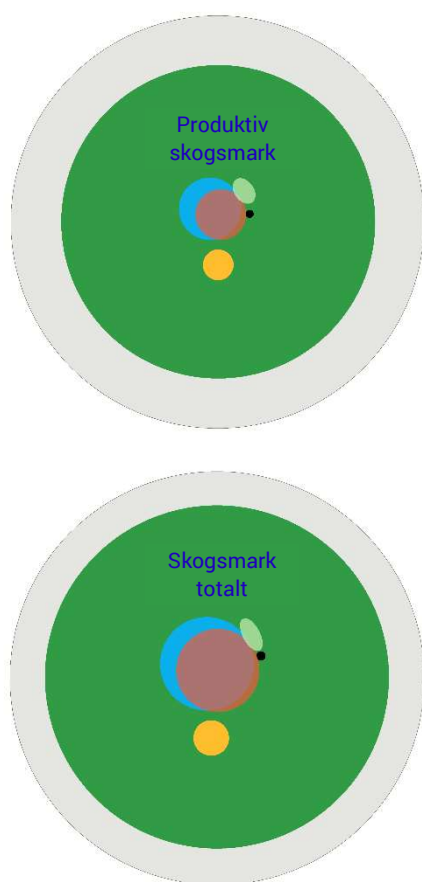
Formellt skyddad skogsmark med överlapp

I den här statistiken avser *formellt skyddad skogsmark* ett samlingsbegrepp för olika skyddstyper, så kallade instrument för skydd, vilka bestäms av lagar, förordningar, enskilda beslut eller ingångna avtal.

Skydd enligt miljöbalken saknar tidsgräns och räknas därför som permanent. Skydd enligt jordabalken utgörs av tidsbestämda avtal mellan myndigheter och markägare. Avtalen har skrivits vid olika tidpunkter och för olika långa tidsperioder. Den återstående tidsperioden för skyddet kan därför variera mycket. Naturvårdsverkets avtal med Fortifikationsverket har särskilda villkor och är inte beroende av lagstiftning. Det bildar därför en egen kategori inom det formella skyddet.

Överlapp inom formellt skyddad skogsmark

Storleken på cirklor motsvarar de faktiska arealerna. Den gula cirkeln visar endast beslut utan laga kraft och markersättningar som inte överlappar övriga instrument.

Slutligen finns områden som är på väg att bli gällande formellt skydd. Det är naturreservat och biotopskyddsområden som är beslutade, men vid statistikens referenstidpunkt ännu inte har nått laga kraft. Markersättningar är arealer som är på väg att bli formellt skydd. De ingår egentligen inte i det formella skyddet, men räknas med i statistiken som en egen kategori.

I statistiken över formellt skyddad skogsmark har arealerna prioriterats utifrån föreskrifternas grad av skydd i olika instrument. Överlappande arealer reducerats enligt samma ordning. Prioritetsordningen är följande:

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

- 1) Nationalparker och skogliga biotopskyddsområden i sin helhet. De delar av gällande naturreservat och naturvårdsområden som har föreskrifter mot skogsbruk.

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

- 2) Natura 2000 SCI-områden av typen *Sites of Community Interest* (SCI), Habitatdirektivet. Endast områden med utpekade skogshabitat och delar som karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd

- 3) Naturvårdsverkets naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Ekoparker och Vitryggsavtal (endast NO/NS-bestånden)

Inomstatliga överenskommelser, Fortifikationsverket

- 4) Överenskommelse från 2010 mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket avseende särskilt värdefulla naturskogsområden på Fortifikationsverkets marker.

Beslut ej laga kraft, samt markersättningar för blivande naturreservat

- 5) Beslut, ej laga kraft för naturreservat och biotopskyddsområden.
- 6) Markersättningar för blivande naturreservat. Inkluderar köp, inträngsersättning och bidrag för bildande av naturreservat. Avser områden som är på väg att skyddas formellt, men som befinner sig i ett delsteg i processen.

En mer utförlig beskrivning av varje instrument ges i avsnittet Kort om statistiken; Definitioner och förklaringar.

Nästan 6 procent av Sveriges produktiva skogsmark är formellt skyddad. Det permanenta och nationella skyddet enligt miljöbalken står för den största delen, då det omfattar 4 procent av den produktiva skogsmarken. Om den improduktiva skogsmarken inkluderas, omfattar det formella skyddet nästan 9 procent av Sveriges hela skogsmark. Skydd enligt jordabalken, i form av naturvårdsavtal, omfattar 0,6 procent av både produktiv och total skogsmark.

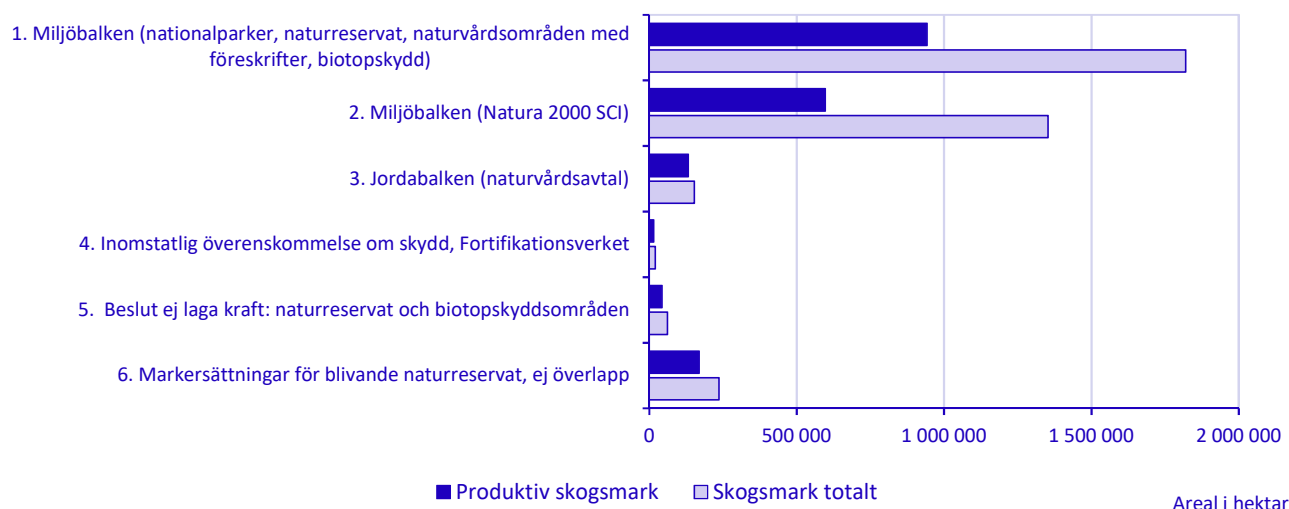
Tabell 30. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2020-12-31

Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan instrument. Endast totalarealen på sista raden är rensad från överlapp. Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden med föreskrifter, biotopskydd	942 600	4,1%	1 819 100	6,8%
2. Miljöbalken: Natura 2000 SCI	596 800	2,6%	1 352 400	5,0%
3. Jordabalken: Naturvårdsavtal	131 900	0,6%	152 800	0,6%
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	15 200	0,1%	20 200	0,1%
5. Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	43 600	0,2%	61 100	0,2%
6. Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp	168 600	0,7%	235 800	0,9%
Totalt utan överlappande arealer	1 313 200	5,7%	2 350 400	8,7%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Areal och andelar har beräknats separat för varje instrument, med hjälp av bland annat NMD 1.1 och NVR 2020-12-31. Den nya version NMD 1.1 har kompletterats med nya data, vilket leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark. Det ger minskade arealer jämfört med föregående års statistik. Se även avsnittet *Kort om statistiken*.

Diagram 17. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Formellt skyddad skogsmark utan överlapp

Inom det formella skyddet finns stora överlapp mellan de olika instrumenten för skydd. Det är framförallt Natura 2000 som överlappas av nationalparker och naturreservat. Mindre överlapp förekommer även mellan andra instrument. För en korrekt siffra över den summerade arealen skyddad skogsmarken är det därför viktigt att räkna bort överlappande arealer, för att inte samma ytor ska räknas flera gånger. I följande redovisning är sådana arealer borträknade, enligt samma ordning som visas i tabellen nedan.

Tabell 31. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. 2020-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

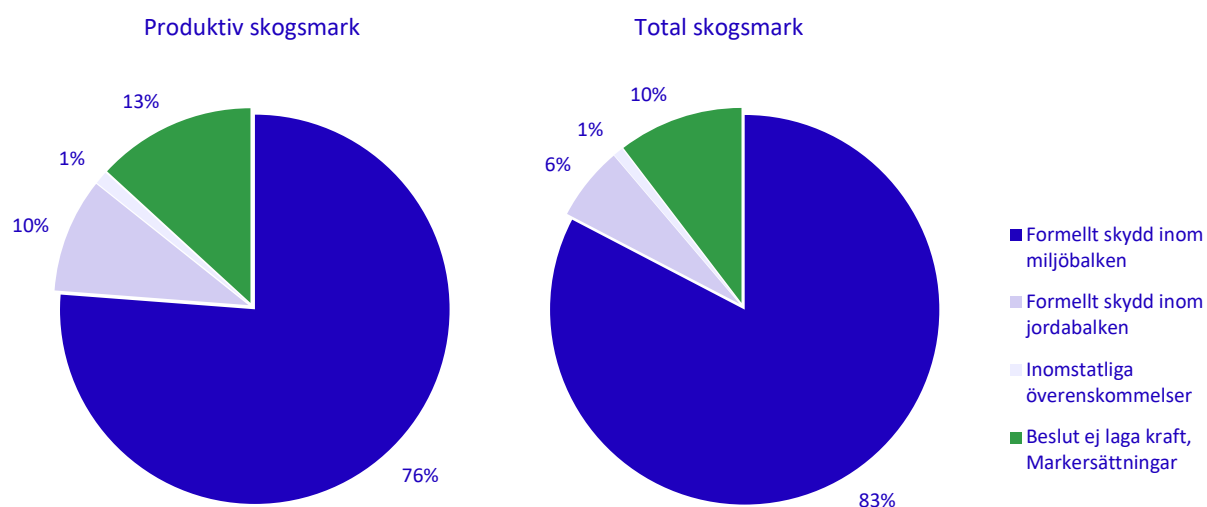
Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden med föreskrifter, biotopskydd	942 600	4,1%	1 819 100	6,8%
2. Miljöbalken: Natura 2000 SCI	58 100	0,3%	123 600	0,5%
3. Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen	32 300	0,1%	37 400	0,1%
3. Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekoparker och vitryggsavtal	92 200	0,4%	107 100	0,4%
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	14 500	0,1%	19 400	0,1%
5 och 6. Beslut ej laga kraft och markersättningar	173 400	0,8%	243 800	0,9%
Totalt utan överlappande arealer	1 313 200	5,7%	2 350 400	8,7%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Instrument 1 redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning. Den nya version NMD 1.1 har kompletterats med nya data, vilket leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark. Det ger minskade arealer jämfört med föregående års statistik.

Produktiv skogsmark som är formellt skyddad omfattade drygt 1,3 miljoner hektar vid utgången av 2020. Ytan bestod till 76 procent av skydd enligt miljöbalken (instrument 1 och 2). Skydd enligt jordabalken, i form av naturvårdsavtal, utgjorde 10 procent av ytan, efter att överlappande arealer har räknats bort. Beslutade arealer som ännu inte vunnit laga kraft och markersättningar utgjorde 13 procent av den formellt skyddade och produktiva skogsmarken.

Den totala arealen formellt skyddad skogsmark omfattade nästan 2,4 miljoner hektar. 83 procent av dessa var skydd enligt miljöbalken och 6 procent var naturvårdsavtal, utan överlapp med andra skyddstyper. Beslutade arealer utan laga kraft tillsammans med markersättningar stod för 10 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark.

Diagram 18 och 19. Formellt skyddad skogsmark utan överlapp mellan instrument, 2020-12-31

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Ovan och nedan den fjällnära gränsen

Det är stora skillnader i hur det formella skyddet av skogsmark fördelar sig mellan olika delar av Sverige. I den fjällnära regionen är hälften av den produktiva skogsmarken skyddad. Det motsvarar 561 000 hektar. Nedan den fjällnära gränsen är andelen 3 procent för den produktiva skogsmarken, vilket motsvarar 751 000 hektar.

Inkluderas improduktiv skogsmark i beräkningen är nästan 57 procent av den fjällnära skogsmarken formellt skyddad. Det motsvarar 1,4 miljoner hektar. I övriga landet är andelen 3,7 procent, eller 909 000 hektar total areal skogsmark.

Tabell 32. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2020-12-31

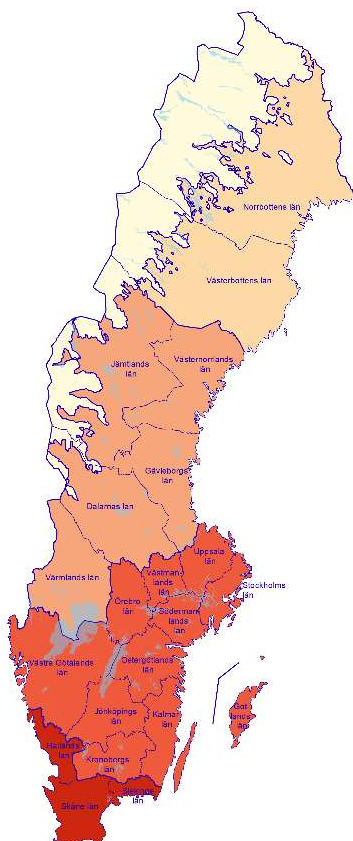
Utan överlapp mellan instrument.

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Region	Skogsmark	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga överenskommelser	Beslut ej laga kraft, markersättningar	Totalt
Ovan fjällnära gränsen	Produktiv	474 900	12 900	6 800	66 600	561 200
	Total	1 307 400	18 700	9 600	105 500	1 441 300
Nedan fjällnära gräns	Produktiv	525 700	111 600	7 700	106 800	752 000
	Total	635 300	125 800	9 800	138 300	909 100

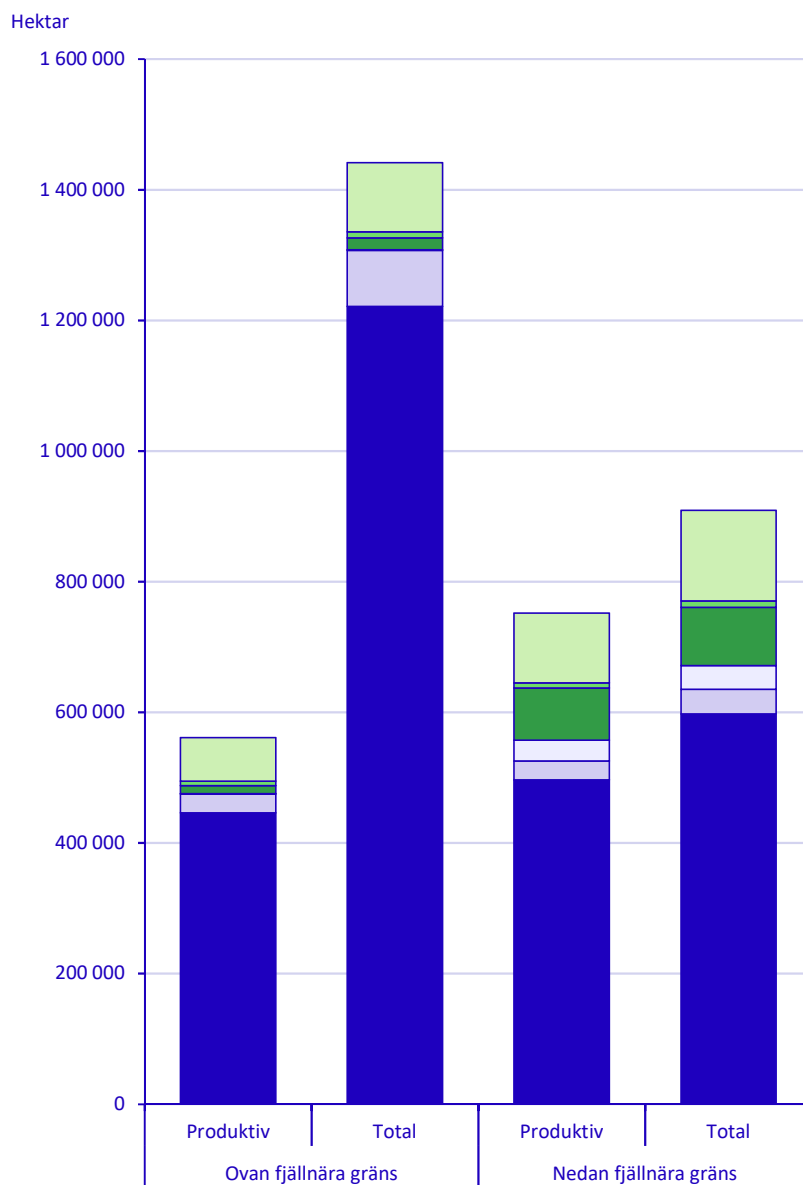
Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Den nya version NMD 1.1 har kompletterats med nya data, vilket leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark. Det ger minskade arealer jämfört med föregående års statistik.

Kartan visar de fem naturgeografiska regioner som används i statistiken, med den fjällnära regionen i ljus färg i den nordvästra delen av Sverige. Övriga fyra regioner motsvarar marken nedan den fjällnära regionen. För en större version av kartan, se avsnittet *Kort om statistiken*.

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Diagram 20. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2020-12-31

- Beslut ej laga kraft, samt markersättningar för blivande naturreservat
- Inomstatlig överenskommelse om skydd, Fortifikationsverket
- Ekoparker och Vitryggsavtal
- Naturvårdsavtal (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen)
- Natura 2000
- Nationalparker, naturreservat, skogliga biotopskydd

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Den nya version NMD 1.1 har kompletterats med nya data, vilket leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark. Det ger minskade arealer jämfört med föregående års statistik.

Tabell 33. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2020-12-31

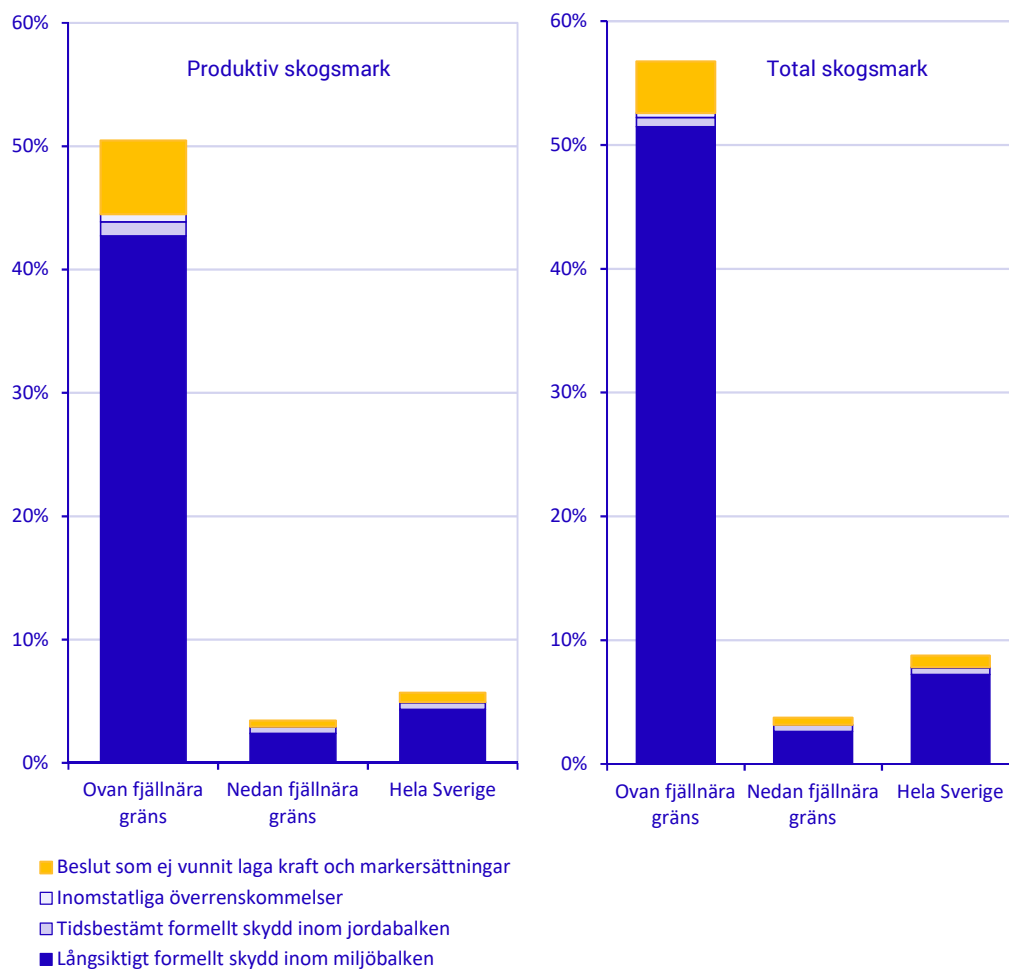
Utan överlapp mellan instrument

Skyddsinstrument	Ovan fjällnära gräns		Nedan fjällnära gräns	
	Produktiv	Totalt	Produktiv	Totalt
Formellt skydd inom miljöbalken	42,7%	51,5%	2,4%	2,6%
Formellt skydd inom jordabalken	1,2%	0,7%	0,5%	0,5%
Inomstatliga överenskommelser	0,6%	0,4%	0,0%	0,0%
Beslut ej laga kraft, markersättningar	6,0%	4,2%	0,5%	0,6%
Totalt utan överlapp	50,5%	56,7%	3,4%	3,7%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Diagram 21 och 22. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2020-12-31

Utan överlapp mellan instrument

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Regioner (Naturgeografiska regioner SUS)

Nedan den fjällnära gränsen har Sverige fyra naturgeografiska regioner. Från norr till söder är det den nordboreala, den sydboreala, den boreonemorala och den nemorala regionen. Området ovan den fjällnära gränsen är den fjällnära regionen. Mer information finns i avsnittet *Kort om statistiken*.

Av den produktiva skogsmarken nedan den fjällnära gränsen finns den största delen i den nordboreala regionen. Där är 4,5 procent av den produktiva skogsmarken formellt skyddad, vilket motsvarar mer än 260 000 hektar. Därefter har den sydligaste regionen, den nemorala, högst andel formellt skydd, med 4,2 procent av hela den produktiva skogsmarken. I den boreonemorala regionen är 3,6 procent skyddat och i den sydboreala är andelen 2,5 procent.

Rangordningen är densamma avseende den totala skogsmark som är formellt skyddad, men blir genomgående något högre när den improduktiva skogsmarken tas med i beräkningen.

De allra största arealerna och andelarna formellt skyddad skogsmark hittar vi i den fjällnära regionen.

Tabell 34. Formellt skyddad skogsmark per region 2020-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Region	Skogsmark	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga Överens-kommelser	Beslut ej laga kraft, mark-ersättningar	Totalt
1 Fjällnära	Produktiv	474 900	12 900	6 800	66 600	561 200
	Total	1 307 400	18 700	9 600	105 500	1 441 300
2 Nordboreal	Produktiv	155 900	46 100	2 600	57 800	262 400
	Total	198 000	54 100	3 400	79 800	335 300
3 Sydboreal	Produktiv	161 800	32 300	2 800	25 000	221 900
	Total	195 400	36 300	3 600	30 700	265 900
4 Boreonemoral	Produktiv	177 100	30 100	1 900	20 400	229 600
	Total	208 600	32 100	2 200	24 000	266 900
5 Nemoral	Produktiv	30 900	3 100	500	3 600	38 100
	Total	33 200	3 300	600	3 900	41 000
Hela Sverige, region 1-5	Produktiv	1 000 700	124 500	14 500	173 400	1 313 200
	Total	1 942 700	144 500	19 400	243 800	2 350 400

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Den nya version NMD 1.1 har kompletterats med nya data, vilket leder till förändringar av naturtyper inom bland annat produktiv skogsmark. Det ger minskade arealer jämfört med föregående års statistik.

Län

När statistiken fördelas på län ser vi andra regionala skillnader jämfört med de naturgeografiska regionerna. Karta 5 visar att Norrbottens län har störst andel formellt skyddad skogsmark, med 23 procent av länets hela areal skogsmark. Det följs av Gotlands och Västerbottens län, där 12 respektive 10 procent av länens hela skogsmark är formellt skyddad.

Karta 4 och 5. Formellt skyddad skogsmark per region och län, andel av total skogsmarksareal 2020-12-31

Utan överlapp mellan instrument

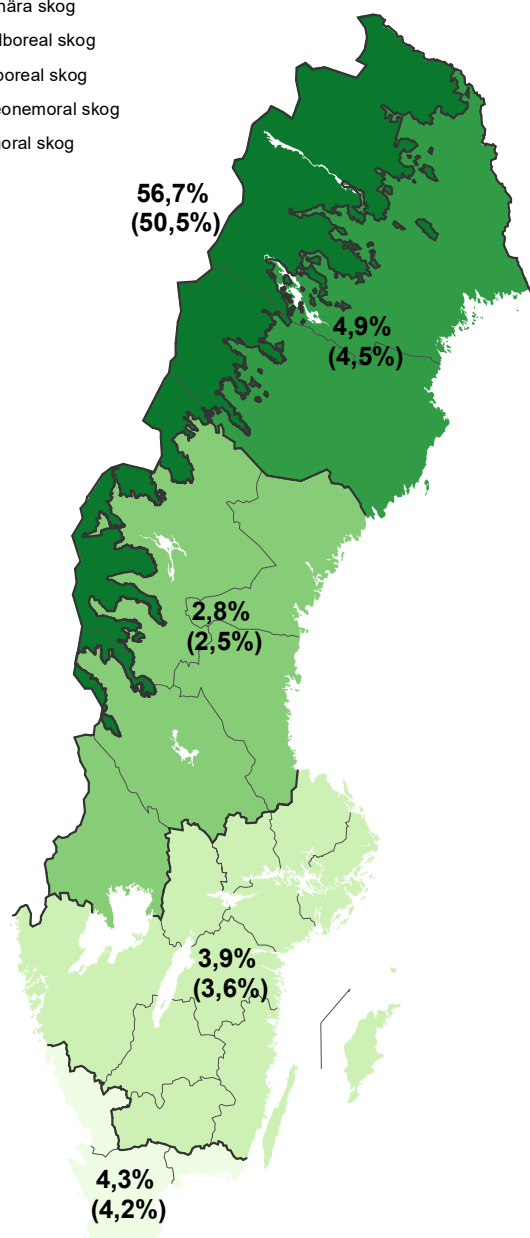
Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Andel i procent:

- Skyddad skogsareal av total skogsareal
per region

- Skyddad produktiv skogsareal av total produktiv
skogsareal per region (visas inom parentes)

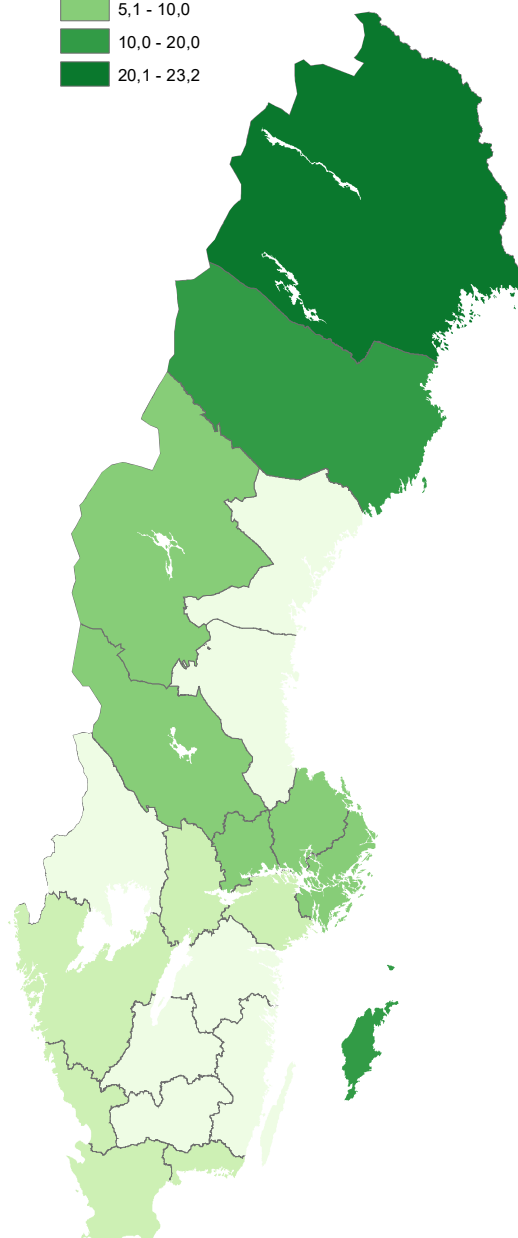
- Fjällnära skog
- Nordboreal skog
- Sydboreal skog
- Boreonemoral skog
- Nemoral skog

Andel i procent:

- Skyddad skogsareal av total skogsareal per län

- 1,7 - 3,0
- 3,1 - 5,0
- 5,1 - 10,0
- 10,0 - 20,0
- 20,1 - 23,2

I SCB:s statistik över skydd av marina miljöer ingår:

- Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.
- Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110-1180, 1610-1630, 1650 och 8330.

Endast områden som är utpekade enligt EU:s naturvårdsdirektiv, så kallade Natura 2000-områden, kan sträcka sig utanför territorialgränsen och in i Sveriges ekonomiska zon, eftersom det där saknas möjlighet att bilda naturreservat enligt svensk lag.

Skydd av marina miljöer

Det formella skyddet av marina miljöer utgör 14 procent av Sveriges totala havsareal, inklusive den ekonomiska zonen. Andelen varierar mellan Sveriges tre regionala havsområden. Störst andel skydd har Västerhavet, med 32 procent. I Östersjön är 17 procent av havsarealen skyddad och i Bottniska viken är det 5 procent. Andelen i Östersjön har ökat med en procentenhet sedan redovisningen för 2019.

Tabell 35. Skydd av marina miljöer, regionala havsområden, 2020-12-31

Regionalt havsområde	Areal skyddat hav, i hektar	Andel av total havsyta
Västerhavet	439 200	32%
Östersjön	1 515 400	17%
Bottniska viken	270 200	5%
Totalt	2 224 800	14%

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Hektar är avrundat till jämna 100-tal. Summeringar kan därför inte göras.

Inom svenskt territorium utgör skyddet 12 procent av havsarealen. Det är en ökning med 1 procentenhet sedan föregående års mätning. Skåne län har störst andel, med 42 procent, följt av Västra Götalands län, där 22 procent av havsarealen är skyddad. Under 2020 har andelen ökat mest i Stockholms län, på grund av utökad areal för naturreservatet Svenska Högarne.

Tabell 36. Skydd av marina miljöer, län och riket, 2020-12-31

Län	Areal skyddat hav, i hektar	Andel av total havsyta
Stockholms län	104 300	11%
Uppsala län	65 300	18%
Södermanlands län	27 300	16%
Östergötlands län	34 000	14%
Kalmar län	49 600	6%
Gotlands län	97 000	8%
Blekinge län	22 400	6%
Skåne län	243 400	42%
Hallands län	27 700	9%
Västra Götalands län	121 800	22%
Gävleborgs län	12 600	2%
Västernorrlands län	16 100	3%
Västerbottens län	76 900	10%
Norrbottens län	66 700	10%
Totalt inom territorialgräns	965 100	12%

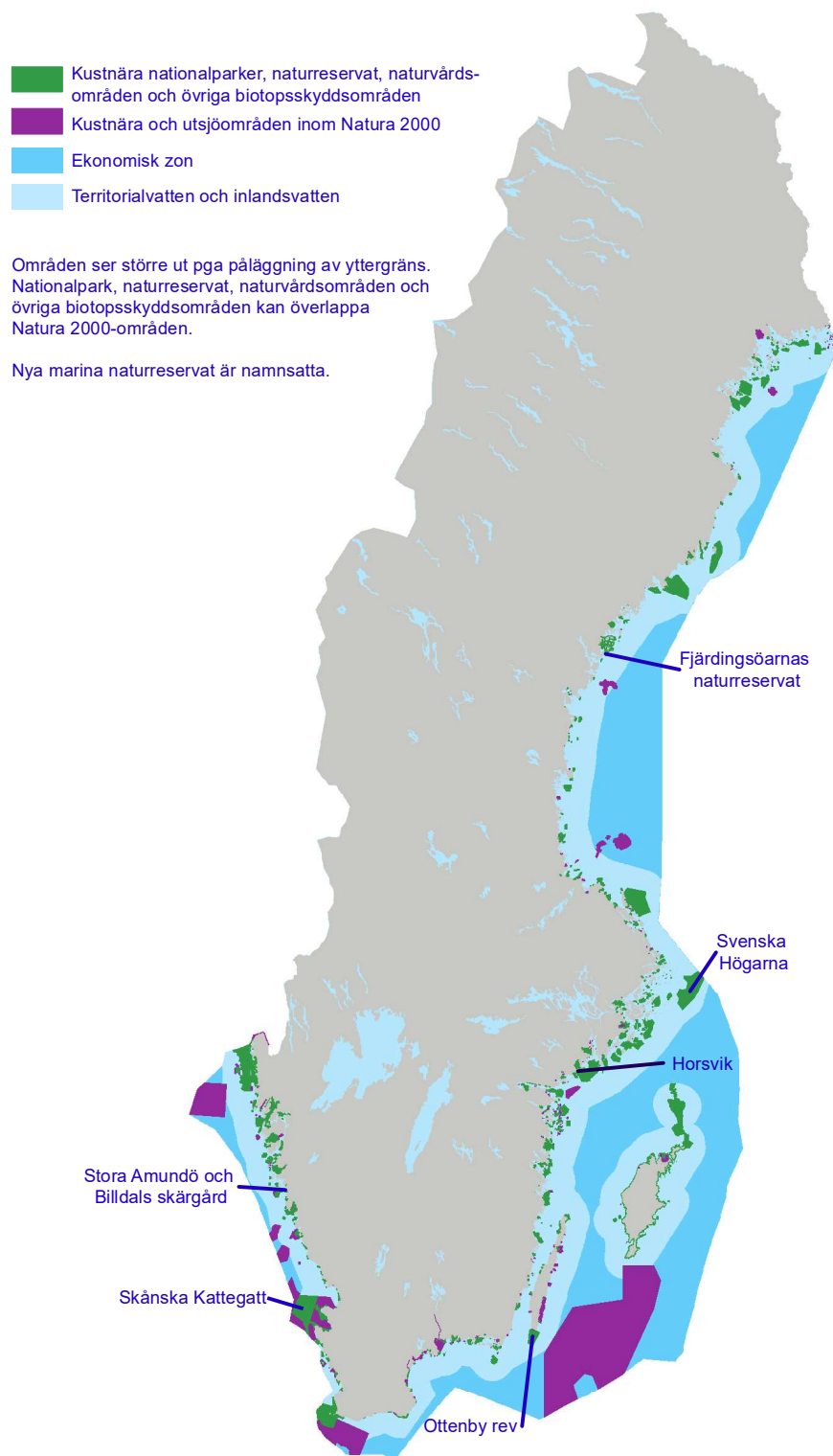
Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1.

I beräkningen per län ingår inte Sveriges ekonomiska zon.

Hektar är avrundat till jämna 100-tal. Summeringar kan därför inte göras.

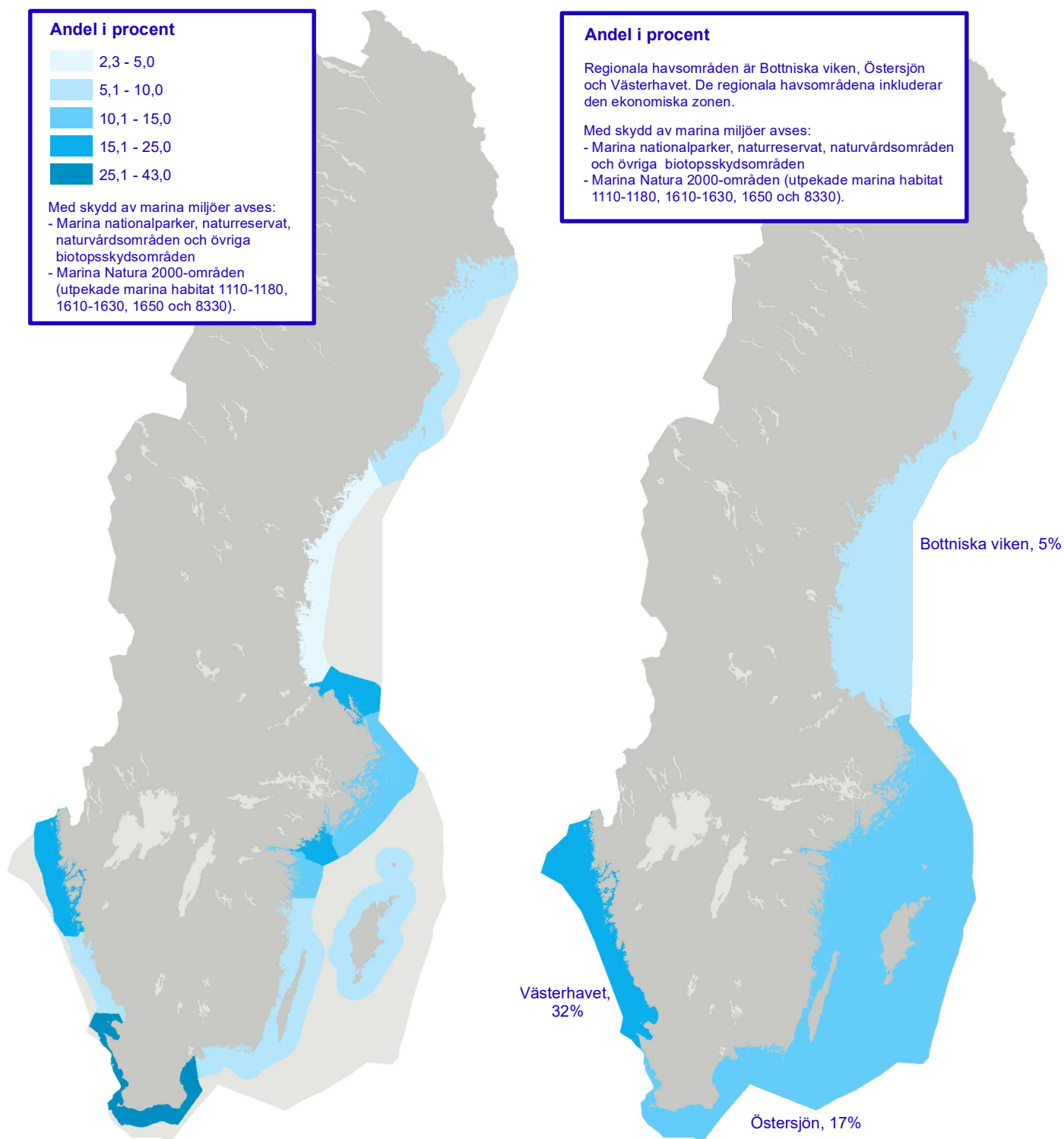
Karta 6. Skyddad natur i anslutning till kusten och marin miljö 2020-12-31

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1

Karta 7 och 8. Skyddad natur i marin miljö, efter län och regionalt havsområde, 2020-12-31

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1

Nationellt skydd i marin miljö

De nationella instrumenten för skydd styrs av svensk lagstiftning inom miljöbalken. Sverige har en nationalpark, 99 naturreservat och ett naturvårdsområde belägna helt i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön. Under 2020 har antalet naturreservat i marin miljö ökat med 6 objekt. Det innebär en arealökning på nästan 134 000 hektar. Delar av de nya arealerna har tidigare ingått i Natura 2000-nätverket. Det gäller bland annat det nya naturreservatet Skånska Kattegatt.

Från och med 2020 har Skåne län den största arealen nationellt skydd av marin miljö, med en sammanlagd areal på nästan 115 000 hektar hav. Drygt hälften av den arealen utgörs av det nya naturreservatet Skånska Kattegatt, som omfattar 58 600 hektar. I Västra Götalands län är nästan 83 000 hektar hav skyddat som nationalpark, naturreservat eller naturvårdsområde. Nästan hälften av den ytan utgörs av Kosterhavets nationalpark.

Tabell 37. Nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden i marin miljö, antal och areal per län, 2019-12-31

Län	Antal	Havsareal i hektar
Stockholms län	7	74 270
Uppsala län	7	61 840
Södermanlands län	4	5 940
Östergötlands län	9	26 570
Kalmar län	14	30 350
Gotlands län	2	56 130
Blekinge län	10	9 030
Skåne län	17	114 840
Hallands län	3	6 330
Västra Götalands län	15	82 800
Gävleborgs län	4	2 170
Västernorrlands län	3	1 505
Västerbottens län	5	73 960
Norrbottens län	1	15 630
Totalt	101	561 365

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Hektar är avrundat till jämna 10-tal. Summeringar kan därför inte göras.

En fullständig förteckning över de marina reservaten finns i Excelformat på SCB:s webbplats:
www.scb.se/mi0603

Det enskilt största naturreservatet i marin miljö är Svenska Högarna i Stockholms län, som har en havsareal på nästan 61 000 hektar. Det bildades redan 1976, men under 2020 utökades det med mer än 58 000 hektar. Skånska Kattegatt blev gällande under 2020 och placerade sig då på en andraplats i storlekstabellen. Sveriges enda nationalpark i marin miljö är Kosterhavets nationalpark.

Tabell 38. Sveriges tio största nationalparker och naturreservat i marin miljö, 2020-12-31

Namn	Län	Havsareal i hektar
Svenska Högarna	Stockholms län	60 860
Skånska Kattegatt	Skåne län	58 600
Salvorev-Kopparstenarna	Gotlands län	56 030
Gräsö östra skärgård	Uppsala län	53 320
Örefjärden-Snöanskärgården	Västerbottens län	46 820
Falsterbohalvöns havsområde	Skåne län	41 240
Kosterhavets nationalpark	Västra Götalands län	37 960
Holmöarna	Västerbottens län	20 580
Väderöarna	Västra Götalands län	18 090
Kallfjärden	Norrbottens län	15 630

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsregistret och NMD 1.1. Hektar är avrundat till jämna 10-tal. Summeringar kan därför inte göras.

I Sverige finns även två biotopskyddsområden i marin miljö. Det är Malkvarn i Blekinge län och Sunninge sund-Sundsvik i Västra Götalands län. De omfattar drygt 20 hektar havsareal vardera.

Naturreservat Utklippan. Fotograf: Susanna Fredriksson

Befolkning och tillgänglighet

Nästan hälften av invånarna i Stockholms, Gotlands och Örebro län bor inom 1 kilometer från skyddade områden. I genomsnitt bor 30 procent av Sveriges befolkning inom 1 kilometer från skyddad natur. I Västmanland, Västerbotten och Norrbotten bor cirka 10 procent av befolkningen inom 1 kilometer från skyddad natur.

Tabell 39. Befolkning inom zoner runt skyddad natur, andel i procent av total befolkning per län 2020-12-31

Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken

Län	Inom 300 meter	Inom 1 kilometer	Inom 3 kilometer	Inom 5 kilometer	Inom 10 kilometer
Stockholms län	13	48	96	100	100
Uppsala län	7	23	74	97	100
Södermanlands län	7	39	86	99	100
Östergötlands län	4	23	84	98	100
Jönköpings län	6	22	70	89	100
Kronobergs län	8	32	73	95	100
Kalmar län	4	20	73	89	100
Gotlands län	17	45	93	99	100
Blekinge län	7	39	94	100	100
Skåne län	6	25	68	91	100
Hallands län	4	18	67	94	100
Västra Götalands län	6	28	75	93	100
Värmlands län	2	17	73	88	100
Örebro län	11	45	92	99	100
Västmanlands län	2	11	55	95	100
Dalarnas län	5	28	77	91	100
Gävleborgs län	3	16	60	87	100
Västernorrlands län	3	18	69	91	100
Jämtlands län	3	19	66	84	98
Västerbottens län	1	9	42	78	99
Norrbottens län	2	11	45	71	99
Riket	7	30	77	94	100

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

Medelavstånd till skyddad natur

I genomsnitt har Sveriges befolkning 2,1 kilometer till närmsta skyddade område. Medelavståndet är kortast i Stockholms län, med 1,2 kilometer. Längst är medelavstånden i Norrbottens län, med 3,7 kilometer, följt av Västerbottens län, med 3,6 kilometer.

Att medelavståndet är längre i Norrbottens län, trots att länet har den högsta andelen skyddad areal, beror på att länet har en stor yta och liten befolkning jämfört med flera andra län. De största skyddade områdena finns i de fjällnära delarna, där det är ont om större tätorter. I Stockholms län finns skyddade områden i mycket centrala lägen, vilket ger länet ett lågt medelavstånd. Det visar sig även i statistiken över medelavstånd i och utanför tätorter, där befolkning i tätorter har närmare till skyddad natur, jämfört med befolkningen utanför tätorter.

Tabell 40. Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, per län 2020-12-31

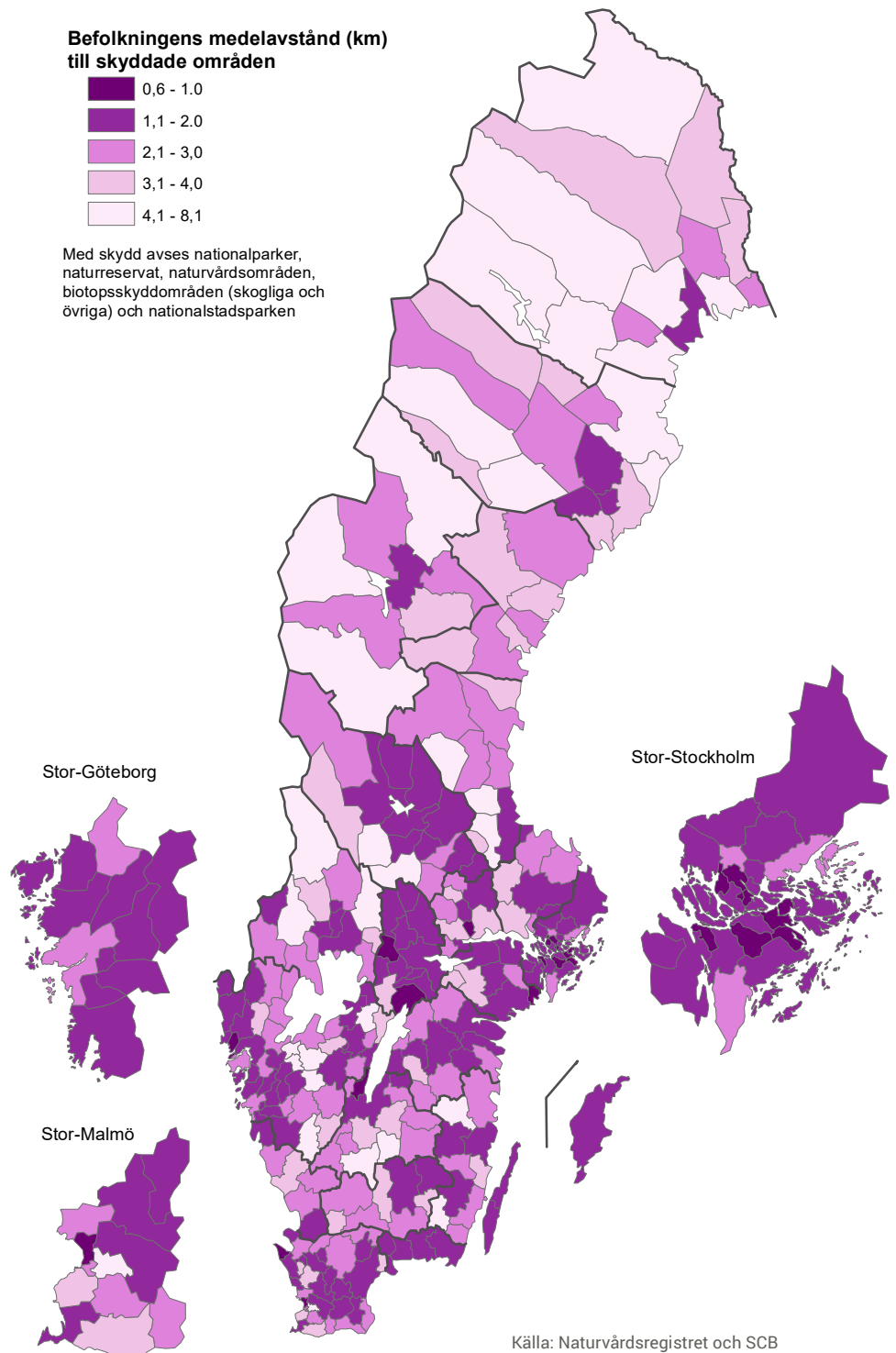
Län	Medelavstånd i kilometer
Stockholms län	1,2
Uppsala län	2,2
Södermanlands län	1,7
Östergötlands län	1,9
Jönköpings län	2,5
Kronobergs län	2,1
Kalmar län	2,4
Gotlands län	1,4
Blekinge län	1,4
Skåne län	2,4
Hallands län	2,5
Västra Götalands län	2,2
Värmlands län	2,5
Örebro län	1,4
Västmanlands län	2,8
Dalarnas län	2,2
Gävleborgs län	2,8
Västernorrlands län	2,5
Jämtlands län	2,8
Västerbottens län	3,6
Norrbottens län	3,7
Riket	2,1

Skyddad natur avser här
Nationalparker, naturreservat,
naturvårdsområden,
biotopskyddsområden och
Kungliga nationalstadsparken

Källa: Naturvårdsregistret och SCB

På kommunnivå skiljer det 7,5 kilometer mellan det längsta och kortaste medelavståndet. Kortast medelavstånd hade befolkningen i Stockholms-kommunen Nacka, med 600 meter till skyddad natur. Längst medelavstånd har invånarna i den västerbottniska och fjällnära kommunen Vilhelmina, med drygt 8 kilometer till skyddade områden.

Karta 9. Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, per kommun. 2020-12-31

Tätortsnära natur

Den tätortsnära naturen har stor betydelse för den biologiska mångfalden, det vardagliga friluftslivet och för att skapa kunskap, förståelse och engagemang för en god miljö. Nästan 30 procent av Sveriges nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden har bildats med syftet att tillgodose områden för friluftslivet. Det motsvarar mer än 1 500 områden. Av dem har mer än 500 områden det preciserade syftet att skydda tätortsnära natur.

Tillgängligheten till skyddade områden kan även mätas utifrån hur stor del av tätorten och dess omland som består av skyddade områden. Tabellen nedan visar de tio tätorter som har störst andel skyddad landareal i tätorten och inom ett 3 kilometer brett omland från tätortens gräns. Beräkningen avser SCB:s statistiska tätorter för 2018, med minst 10 000 invånare. De skyddstyper som ingår är nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken.

Störst andel skyddad landareal har Lidingö tätort, där 31 procent av tätortens totala landareal är skyddad.

Tabell 41. Tio-i-topp: Andel skyddad landareal i och omkring tätorter, 2020-12-31
Skyddad landareal inom statistiska tätorter 2018, med ett 3 kilometer brett omland.

Tätorts-kod	Tätortsbeteckning	Län	Andel skyddad landareal
T0228	Lidingö	Stockholms län	31 %
T0336	Stockholm	Stockholms län	22 %
T0150	Ekerö	Stockholms län	21 %
T0656	Uppsala	Uppsala län	19 %
T0372	Tumba	Stockholms län	19 %
T0264	Nynäshamn	Stockholms län	17 %
T0384	Upplands Väsby och Sollentuna	Stockholms län	17 %
T8724	Luleå	Norrbottens län	17 %
T0356	Södertälje	Stockholms län	15 %
T1484	Gislaved	Jönköpings län	15 %

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Statistiken avser skyddad natur inom SCB:s statistiska tätorter 2018 med minst 10 000 invånare, samt i en zon på 3 kilometer från tätortsgräns.

Beslut, förvaltning och kostnader

Beslut om naturreservat och naturvårdsområden

De flesta naturreservat och naturvårdsområden har inrättats efter beslut av länsstyrelser. 8 procent av områdena har bildats efter kommunala beslut. Stockholms län har högst andel kommunalt inrättade områden. Där är 27 procent av områdena är inrättade efter kommunala beslut.

Tabell 42. Naturreservat och naturvårdsområden efter beslutande myndighet och län 2020-12-31

Län	Beslut av kommun		Beslut av länsstyrelse	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	95	18 596	255	176 027
Uppsala län	14	7 805	166	93 974
Södermanlands län	15	1 763	158	50 385
Östergötlands län	18	2 800	269	60 851
Jönköpings län	12	1 048	148	21 118
Kronobergs län	8	1 696	128	24 709
Kalmar län	9	1 036	199	69 377
Gotlands län	2	176	151	84 425
Blekinge län	2	157	114	23 678
Skåne län	55	7 459	290	149 994
Hallands län	2	17	192	29 954
Västra Götalands län	57	6 931	476	186 809
Värmlands län	8	235	202	118 488
Örebro län	42	2 989	245	46 501
Västmanlands län	6	156	116	40 694
Dalarnas län	65	3 129	309	266 368
Gävleborgs län	12	2 728	227	48 366
Västernorrlands län	17	1 795	205	47 231
Jämtlands län	1	148	218	582 445
Västerbottens län	1	237	391	987 457
Norrbottnens län	7	2 745	423	1 987 304
Riket	448	63 682	4 882	5 096 328

Källa: Naturvårdsregistret

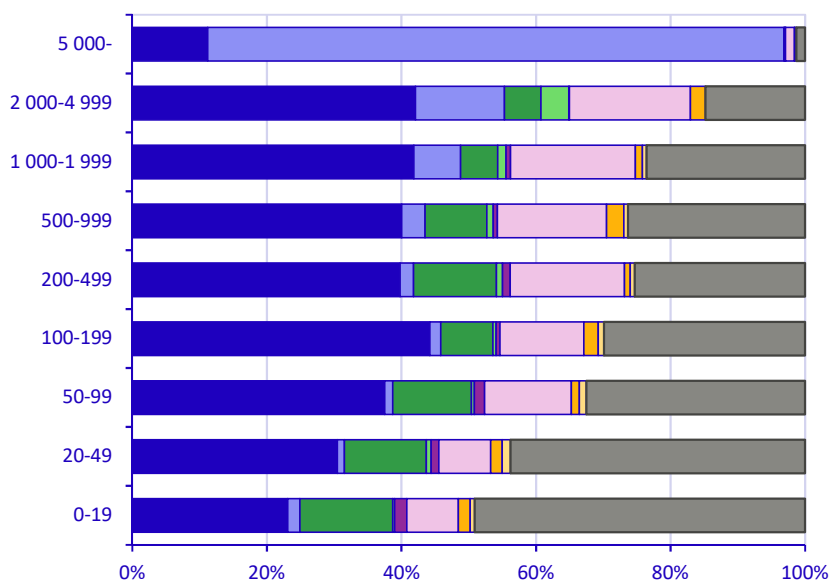
Fördelningen av arealer efter beslutsmyndighet visar större skillnader mellan beslutande myndighet. 1 procent av den sammanlagda arealen naturreservat och naturvårdsområden har inrättats efter kommunala beslut. Även arealmässigt placerar sig Stockholms län högt, genom att 10 procent av länets skyddade arealer är inrättade efter kommunala beslut.

Markägare i naturreservat

Marken i ett naturreservat kan ingå i såväl ett privat som allmänt ägande. Staten dominerar som markägare i större reservat, medan det privata ägandet är som störst i små områden.

Diagram 23. Markägare i naturreservat efter storleksklass, 2020-12-31

Landareal i hektar

Andel inom varje storleksklass

- Naturvårdsverket
- Fastighetsverket och övriga statliga myndigheter
- Kommuner
- Allmännings- och besparingsskogar
- Kyrkan
- Sveaskog
- Övriga Aktiebolag
- Övriga (HB, KB, gemensamhetsskogar)
- Privata ägare, skogsägare < 1 000 ha

Källa: Markägarkartan 2019, NMD 1.1 och Naturvårdsregistret. Statistiken avser naturreservat med gällandedatum till och med 2020-12-31.

Förvaltare av skyddade områden

De flesta nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden förvaltas av länsstyrelser. 80 procent av de skyddsformerna har en länsstyrelse som förvaltare. Kommuner förvaltar 12 procent av områdena och de övriga 8 procenten förvaltas av stiftelser, statliga myndigheter, privata bolag och andra typer av övriga förvaltare. Arealmässigt förvaltas 2 procent av de skyddade områdena av kommuner. 78 procent förvaltas av länsstyrelser och 20 procent av övriga förvaltare.

Det är inte alltid som kommunalt inrättat skydd förvaltas av en kommun, även om det är det allra vanligaste.

Tabell 43. Nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden efter typ av förvaltare och län, 2020-12-31

Län	Kommun		Länsstyrelse		Övriga	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	111	26 871	189	98 846	52	71 063
Uppsala län	13	5 526	141	88 985	27	11 596
Södermanlands län	21	4 094	144	40 610	8	7 445
Östergötlands län	30	5 270	257	58 381	-	-
Jönköpings län	21	5 391	140	24 455	-	-
Kronobergs län	14	1 939	122	26 203	1	133
Kalmar län	16	1 782	194	68 930	-	-
Gotlands län	-	-	151	87 705	3	1 357
Blekinge län	10	1 891	105	21 044	1	900
Skåne län	70	9 724	269	146 623	9	3 162
Hallands län	11	346	164	25 356	19	4 268
Västra Götalands län	99	16 347	164	106 416	274	115 852
Värmlands län	9	670	201	118 054	-	-
Örebro län	49	3 597	232	32 539	8	14 665
Västmanlands län	17	1 328	103	25 417	3	15 019
Dalarnas län	61	5 395	300	277 262	16	27 032
Gävleborgs län	27	6 645	214	50 918	-	-
Västernorrlands län	26	10 712	196	41 352	1	18
Jämtlands län	3	247	211	591 297	6	1 435
Västerbottens län	6	770	381	982 611	6	6 684
Norrbottens län	8	2 963	424	1 700 376	6	897 785
Riket	622	111 543	4 298	4 613 555	440	1 178 413

Antal per län stämmer inte med antal för hela riket, eftersom några nationalparker är belägna i flera län. Arealerna är inte överlappsjusterade mellan skyddsformerna.

Kostnader för skyddad natur

Naturvårdsverkets kostnader

Naturvårdsverket lämnar ersättningar för skydd och skötsel av natur genom anslagen 1:14 Skydd av värdefull natur och 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Kostnader består av utgifter för förvaltning av befintliga nationalparker och naturreservat, samt av kostnader för marklösen då nya skyddade områden bildas, huvudsakligen i form av naturreservat. Kostnaderna kan bestå av köp, ersättning till markägaren för intrång, bidrag till kommuners förvärv eller intrångsersättning för mark för naturvårdsändamål.

Under 2020 avsatte Naturvårdsverket nästan 700 miljoner kronor för naturskydd inom anslag 1:14 Skydd av värdefull natur. Det fördelades på 84 miljoner kronor för köp av arealer, 578 miljoner i intrångsersättning, 31 miljoner i bidrag och 1 miljon kronor på naturvårdsavtal som tecknades under året. Kostnaderna avser 445 olika beslut om ekonomiskt ersättning för skydd av värdefulla områden, samt 8 nya naturvårdsavtal. Ett av de högsta ersättningsbeloppen under 2020 avsåg det blivande naturreservatet Säljöhallan, som är ett cirka 1 250 hektar stort brandobjekt i Jämtlands län. Det dyraste köpet avsåg 500 hektar inom Tyresta naturreservat i Stockholms län.

Tabell 44. Naturvårdsverkets kostnader inom anslag 1:14 Skydd av värdefull natur, 2020

Typ av markersättning	Antal avtal eller beslut enligt 1:14-anslaget	Kostnad i tusentals kronor, avrundat till jämna 100-tal	Arealer i hektar	
			Landareal totalt	Produktiv skogsmark
Köp	123	84 200	3 893	1 960
Intrång	313	578 400	14 420	9 092
Bidrag	9	30 700	943	592
Naturvårdsavtal	8	1 000	360	300
Summa	453	694 300	19 616	11 944

Källa: Naturvårdsverket

Skogsstyrelsens kostnader

Källa: www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/

Skogsstyrelsen lämnar ersättning för biotopskyddsområden och naturvårdsavtal i skog. Under 2020 utbetalades 114 miljoner kronor i ersättning för nya biotopskyddsområden. De nya områdena omfattade en landareal på 740 hektar, fördelad på 123 olika områden.

Skogsstyrelsens ersättning av 2020 års nya naturvårdsavtal var drygt 10 miljoner kronor, fördelade på 45 områden med en sammanlagd landareal på 352 hektar. Statistiken är beräknad utifrån beslutsdatum

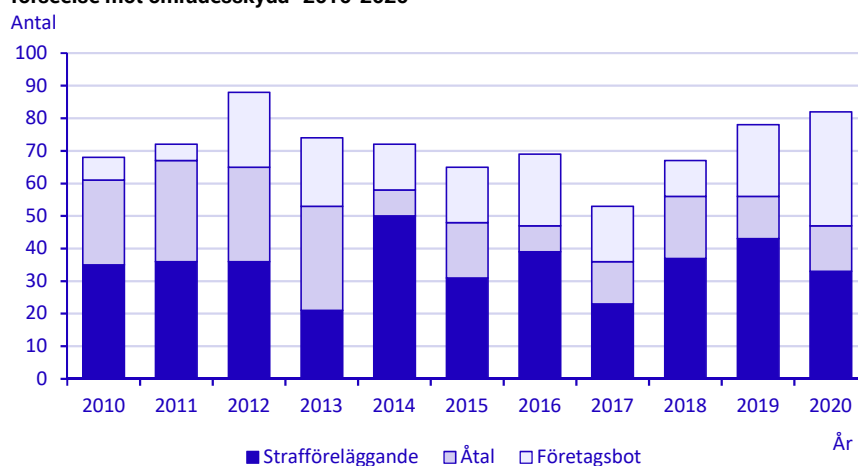
och skiljer sig därmed från annan statistik om biotopskydd i denna rapport.

Brott och förseelse mot områdesskydd

Brott mot områdesskydd begår den som med uppsåt eller av oaktsamhet skadar naturmiljön i ett biotopskyddsområde, uppför byggnad i ett strandskyddsområde eller orsakar skada eller risk för skada i nationalpark, naturreservat, kulturresevat, djur- och växtskyddsområde, vattenskyddsområde eller ett område som omfattas av interimistiskt förbud (Miljöbalken 29 kap § 2).

Under 2020 ledde 14 brottsmisstankar till åtal. Antalet strafföreläggande var 33 och antalet företagsböter 35 stycken. Av samtliga brottsmisstankar avsåg 45 brott mot områdesskydd och 37 var förseelser mot områdesskydd.

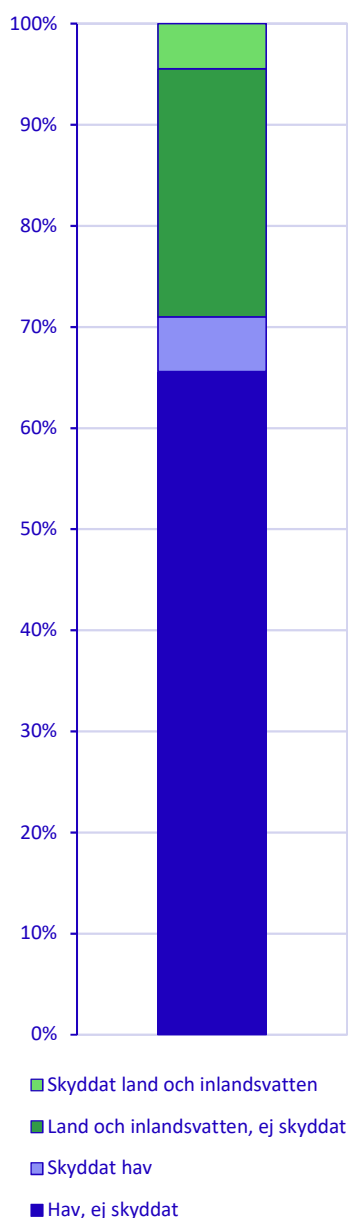
Diagram 24. Antal brottsmisstankar avseende brottskod 8015 "Brott mot områdesskydd, förseelse mot områdesskydd" 2010-2020

Källa: Åklagarmyndigheten

Internationell utblick

Diagram 25. Skyddad natur i världen, februari 2021

Källa: WDPA.
<https://livereport.protectedplanet.net/chapter-2>

Enligt de senaste uppgifterna från *World Database on Protected Areas* (WDPA), har 15 procent av världens landområden och inlandsvatten någon form av områdesskydd. Skydd av marina miljöer omfattar nästan 18 procent av havsarealer med nationell tillhörighet, inklusive ekonomiska zoner. Totalt sett är 8 procent av jordens havsareal skyddad, med huvuddelen beläget i ekonomiska zoner.

Det finns flera problem med att jämföra statistik över skyddad natur mellan olika länder. Det kan vara skillnader i lagstiftning, institutionella strukturer och en variation i hur länder tolkar begrepp och anvisningar vid insamling av statistik till internationella databaser. Den statistik som redovisas internationellt kan därför ge en mycket förenklad bild av skyddets faktiska kvalitet och omfattning.

I Sverige omfattar Natura 2000-nätverket ofta strikt skyddade områden som ofta även är skyddade som nationalparker eller naturreservat. Det beror på att en betydande del av dem omfattar känsliga naturskogar och odikade våtmarker som behöver ett strikt skydd för att bevaras. I länder där de skyddade områdena domineras av kulturlandskap har ett mindre strikt skydd bedömts vara tillräckligt för att bevara områdenas värden. Det är en orsak till att Sverige har en relativt låg andel skyddad natur jämfört med flera andra länder.

Skyddad natur inom Europa

Europeiska miljöbyrån (EEA) sammanställer hur stor areal av medlemsländerna som omfattas av skyddade områden som syftar till att bevara naturmiljöer. För Sveriges del är det Naturvårdsverket som rapporterar om nationellt skyddade områden till EEA:s databas *Common Database of Designated Areas* (CDDA). Information om Natura 2000-områden rapporteras till en egen databas för nätverket.

EEA:s statistik visar hur stor del av varje lands areal av land och inlandsvatten som omfattas av nationellt områden eller som ingår i Natura 2000-nätverket. Den visar också i vilken omfattning de olika skydden överlappar varandra.

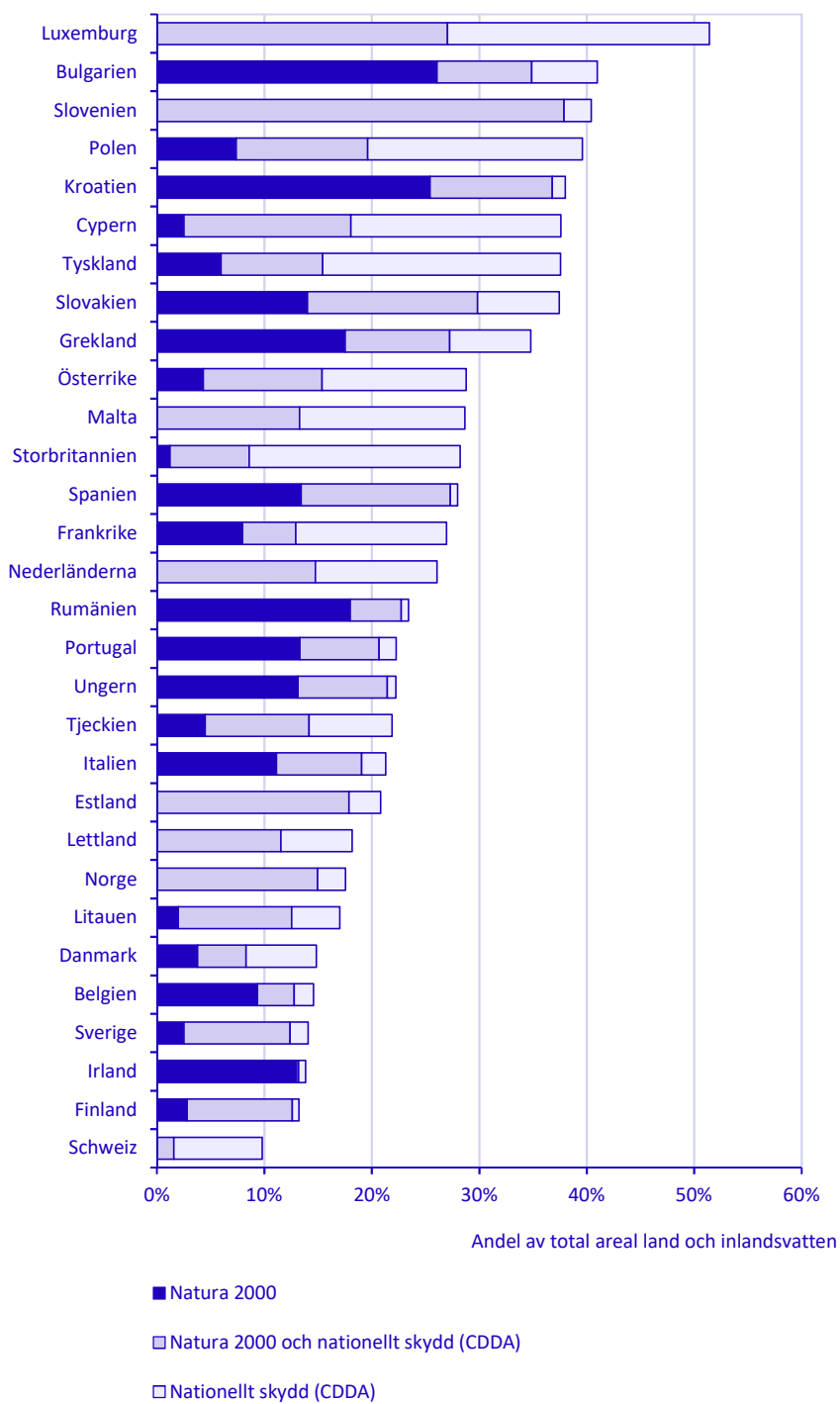
Av de 30 länder som ingår i sammanställningen har 24 länder minst 17 procents skydd av sitt land- och inlandsvatten. Högst andel skydd har Luxemburg, med sammanlagt 51 procent, följt av Bulgarien med 41 procent.

Sveriges andel är i den här statistiken 14,1 procent. Det är 0,5 procentenheter lägre än vad som presenteras i Sveriges nationella och officiella statistik (se Tabell 1). Möjliga förklaringar till skillnaden är att EEA använder andra och mer generaliserade data för beräkning av Sveriges totala areal. Det leder bland annat till att en annan kustlinje

och skillnader i arealer. Skillnader i statistiken kan även bero på att olika beräkningsmetoder och referensdatum används.

Diagram 26. Skyddad natur inom EU, Schweiz, Norge, Storbritannien 2020

Andel av total areal land- och inlandsvatten

Källa: Europeiska miljöbyrån EEA

Kort om statistiken

Arligt tema

Varje år görs en specialbearbetning inom ett särskilt tema, som en fördjupning av ett aktuellt ämne inom området Skyddad natur. Årets tema är *Kommunalt skyddad natur*.

Samtliga teman har varit (efter statistikens referensår):

- 2020: Kommunalt skyddad natur
- 2019: Agenda 2030 och skydd av marina miljöer
- 2018: Nationella marktäckedata (NMD)
- 2017: Våtmarker och myrar
- 2016: Friluftsliv och skyddad natur
- 2015: Grön infrastruktur
- 2014: Skydd av skog jämfört med skogsbruk

Statistiken inom det årliga temat presenteras inte i Sveriges statistiska databaser. Det är inte årligt återkommande statistik och därför inte officiell statistik.

Statistikens ändamål och innehåll

I samarbete med Naturvårdsverket tar SCB fram statistik om skyddad natur. Det är officiell statistik inom ämnesområdet Miljö och statistikområdet Markanvändning. Statistiken publiceras en gång per år på SCB:s webbplats¹, i form av tabeller i SCB:s interaktiva statistikdatabas, Excelfiler och i PDF-format i rapportserien Sveriges officiella statistik MI41. Till och med referensår 2019 publicerades ett statistiskt meddelande (SM) i samma rapportserie.

Syftet med statistiken är att beskriva Sveriges markanvändning avseende områdesskydd. Ett skyddat område är ett geografiskt definierat område som är permanent utpekad, reglerat och förvaltad för att uppnå specifika syften och bevarandemål. I Sverige används skyddade områden som samlingsnamn för skydd inom 7 kap miljöbalken, samt för många av naturvårdsavtalen enligt jordabalken. Skyddade områden med stöd av miljöbalken inrättas i enlighet med förordningen om områdesskydd och nationalparksförordningen. Skyddad natur med specifika syften och reglerad markanvändning utgör en egen form av markanvändning. I juridiska och vissa statistiska sammanhang skiljer man därför dessa områden från andra markslag.

Sveriges nationella och officiella statistik över skyddad natur innehåller uppgifter om ett urval av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken. Dessutom redovisas skyddade älvar, fridlysta arter, naturvårdsavtal enligt jordabalken, inomstatliga överenskommelser, samt skogsmark som omfattas av markersättningar.

Merparten av data är hämtade från Naturvårdsverkets centrala register över skyddade områden, Naturvårdsregistret (NVR) i databasen VIC-Natur, samt databasen över Sveriges Natura 2000-områden. Databaserna finns publikt tillgängliga via kartverket Skyddad Natur, som nås via Naturvårdsverkets webbplats².

Definitioner och förklaringar

Instrument för skyddad natur

Med instrument avses här olika typer av skydd, reglerade i lagar och förordningar, samt i ingångna avtal och enskilda beslut för formellt skyddad natur. Här följer en utförlig beskrivning av de instrument som

¹ www.scb.se/mi0603

² <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

redovisas i *Tabell 1. Formellt skyddad natur 2020-12-31*. Andra instrument i statistiken beskrivs tillsammans med statistikredovisningen i föregående avsnitt.

Nationalparker

Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får förklaras som nationalpark, i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick. Nationalparkerna syftar till ett representativt skydd av stora områden inom olika landskapstyper. De har föreskrifter som innebär skydd för samtliga ingående naturtyper.

Reglering: 7 kap. 2-3 §§ miljöbalken, nationalparksförordningen (1987:938).

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdagen, regeringen, Naturvårdsverket

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Naturresevat

Ett mark- eller vattenområde kan förklaras som naturresevat i syfte att:

- bevara biologisk mångfald,
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
- tillgodose behov av områden för friluftslivet,
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, eller
- skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Naturresevat innebär ett långsiktigt områdesskydd som anpassas efter syfte och skyddsbehov, till exempel när inskränkningar i användningen av mark- och vattenområden behövs för att uppnå syftet med bevarandet. Fastigheter som omfattas kan vara i såväl allmän som enskild ägo. Om markägaren vill fortsätta att äga marken blir denne ersatt i enlighet med miljöbalkens ersättningsbestämmelser.

Reglering: 7 kap. 4-8 §§ miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Länsstyrelse, kommun

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse, kommun

Biotopskyddsområden

Mindre mark- eller vattenområden som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen och som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller särskilt skyddsvärda på annat sätt. Ett biotopskyddsområde är vanligtvis mellan

2 och 10 hektar, men kan vara upp till 25 hektar. Området ska överensstämma med minst 1 av 19 särskilt definierade biotop typer.

Reglering: 7 kap. 11 § miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Skogsstyrelsen, kommun

Tillsynsmyndighet: Skogsstyrelsen, kommun

Nationalstadspark

Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar uppföras och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. En åtgärd som innebär ett tillfälligt intrång eller en tillfällig skada i en nationalstadspark får vidtas om åtgärden höjer parkens natur- och kulturvärden eller tillgodoser ett annat angeläget allmänt intresse. Det ställs även krav på att parken återställs så att det inte kvarstår mer än ett obetydligt intrång eller en obetydlig skada. Lag (2009:293).

Den 1 januari 1995 inrättades den första och hittills enda nationalstadsparken, kallad Kungliga nationalstadsparken. Den omfattar området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården och är belägen i framförallt kommunerna Stockholm, Solna och Lidingö.

Reglering: 4 kap 7 § miljöbalken

Beslutande: Regeringen

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Natura 2000-områden

Områden som är utpekade enligt EU:s två naturvårdsdirektiv fågeldirektivet SPA (särskilt skyddsområde) eller art- och habitatdirektivet SCI (område av gemenskapsintresse/särskilt bevarandeområde). Syftet är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden av Europas mest värdefulla och hotade arter och naturtyper.

Natura 2000-områden utpekas för de arter och naturtyper som anges i de båda naturvårdsdirektiven och som bedöms som särskilt skyddsvärda i ett EU-perspektiv. I områdena skyddas naturtyper och arter från negativ påverkan genom en särskild tillståndsplikt för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Tillståndsplikten gäller även utanför det avgränsade området. I särskilda skyddsområden har medlemsstaterna även ansvar för att vidta

de bevarandeåtgärder som behövs, med utgångspunkt i utpekade naturtypers och arters ekologiska behov.

I delar av statistiken ingår endast de områden som har utpekade habitat enligt art- och habitatdirektivet (SCI-områden), eller har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNN.

Reglering: 7 kap. 27-29 b §§ miljöbalken, 15-20 a §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Regeringen

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Områden med naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som tecknas mellan markägare och staten, genom Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket eller länsstyrelserna. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal med markägare. Att ingå i ett naturvårdsavtal är frivilligt för båda parter. Syftet är att utveckla och bevara naturvärden. Sedan 2015 finns också möjlighet att teckna avtal för områden med höga sociala värden, för att bevara och utveckla skogar med värden som skapas av människans upplevelser av skogen.

Genom att ingå ett naturvårdsavtal avstår fastighetsägaren från viss användning av ett område, till exempel avverkning, samt tolererar att bland annat naturvårdande åtgärder vidtas där. I avtalet beskrivs området och hur naturvärdena bör bevaras och utvecklas, men fastighetsägaren åtar sig inte att utföra åtgärder.

Avtalstiden kan variera från några månader upp till 50 år. Avtalet görs normalt gällande gentemot en ny ägare genom att det skrivs in i fastighetsregistret.

Reglering: 7 kap. 3 § andra stycket jordabalken (1970:994), lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen).

Varaktighet: Tidsbestämt enligt avtal

Beslutande: Avtalsparter

Tillsynsmyndighet: Avtalsparter

Det finns olika benämningar på naturvårdsavtal. Ekoparksavtal tecknas mellan Skogsstyrelsen och Sveaskog, utan statlig ersättning. Områdena är minst 1 000 hektar stora och har minst 50 procent naturvårdsareal. På den yta som inte är naturvårdsareal bedrivs skogsbruk med generell eller förstärkt miljöhänsyn. Vitryggsavtal är en annan form av naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen. Avtalen avser att bevara och skapa cirka 10 000 hektar lövskog. De ska ge en god livsmiljö åt såväl den vitryggiga hackspetten som andra rödlistade lövskogsarter.

Både ekoparksavtal och vittryggsavtal ska enligt regeringsbeslut *M2014/593/Nm Etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster* räknas till det formella skyddet och inte som frivilliga avsättningar.

Områden med inomstatlig överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Områden med inomstatlig överenskommelse har skyddats efter överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket. De utpekades 2003 och 2004 inom ramen för regeringsuppdraget om inventering av skyddsvärda statliga skogar. Enligt tilläggsuppdrag efter inventeringen genomförde Naturvårdsverket ett fördjupat samråd om områdenas bevarande, vilket resulterade i 2010 års överenskommelse mellan myndigheterna. Dess innebörd är att utpekade områden undantas från skogsbruk och avverkning. Samrådsrutiner gäller för sådan avverkning som behövs för områdenas användning som övningsområden.

Områdena saknar formellt skydd enligt miljöbalkens regler, men har genom överenskommelsen och regeringsbeslut ett formellt skydd. Parterna är överens om att anläggande av byggnader, vägar, ledningar, vindkraftverk eller annan typ av exploatering inte ska ske inom naturskogarna. Områden erbjuds för bildande av naturreservat om övningsverksamheten upphör. Skyddsformen naturvårdsavtal är inte tillämplig, eftersom det rör sig om en överenskommelse mellan två statliga parter.

Reglering: Överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdag, regering

Tillsynsmyndighet: Försvarsinspektören för hälsa och miljö

Naturtyper

De naturtyper som redovisas i statistiken definieras i enlighet med Nationella marktäckedata (NMD 1.1), som ligger till grund för klassningen av statistiken. NMD klassificerar marken i sex huvudgrupper, inklusive vatten.

Skogsmark

Skogsmark definieras som trädbeklädda områden med en trädhöjd på över 5 meter och en krontäckning på mer än 10 procent, eller träd som kan nå dessa värden. Definitionen följer FAO forest definition - Global Forest Resources Assessments 2010 (FRA2010), med vissa undantag. Till exempel klassas skog i jordbruksmark och i bebyggda områden som skogsmark, vilket inte överensstämmer med FRA2010. Även fruktodlingar och energiskog räknas som skog, om de uppfyller kriterierna för trädhöjd och krontäckning.

Skogen fördelas på undergrupperna utanför/på våtmark, vilka i sin tur fördelas på åtta undergrupper vardera, utifrån dominerande trädslag. Trädslagen är:

- Tallskog
- Granskog
- Barrblandskog
- Blandskog av tall och gran
- Lövblandad barrskog
- Triviallövskog
- Ädellövskog
- Triviallövskog med ädellövsinslag
- Temporärt ej skog (Öppna och igenväxande hyggen, stormfällda områden eller brandfält)

Låg fjällskog

Kompletterande information i NMD. Trädklädda områden inom fjällnära gräns, med en trädhöjd på 2 till 5 meter och en krontäckning om minst 10 procent. Markklassen kan innehålla både fjällbjörk- och fjällbarrskog, videbuskar och buskar/träd på hyggen.

Öppen våtmark

Öppen mark där vattnet under en stor del av året finns nära under, i eller strax över markytan. Minst 50 procent av vegetationen bör vara hydrofil, det vill säga fuktighetsälskande, för att man ska kunna kalla ett område för våtmark. Ett undantag är tidvis torrlagda bottenområden i sjöar, hav och vattendrag. De räknas till våtmarkerna trots att de kan sakna vegetation. Definitionen är från Naturvårdsverkets rapport 3824 (Michael Löfroth, 1991 *Våtmarkerna och deras betydelse*).

Åkermark

Jordbruksmark som används för växtodling eller som hålls i ett sådant tillstånd att den kan användas för växtodling. Marken ska kunna användas utan någon särskild förberedande åtgärd, annat än användande av gängse jordbruksmetoder och jordbruksmaskiner. Marken ska kunna användas för växtodling varje år. Undantag kan göras för ett enskilt år om särskilda omständigheter föreligger. Definition enligt Jordbruksverket SJVFS 2018:40.

Övrig öppen mark

Annan öppen mark som inte är våtmark, åkermark eller exploaterade vegetationsfria ytor. Indelning i undergrupperna:

- Övrig öppen mark utan vegetation
- Övrig öppen mark med vegetation

Exploaterad mark

Artificiella och vegetationsfria ytor som i hög grad är hårdgjorda. Indelning i undergrupperna:

- Exploaterad mark, byggnad

- Exploaterad mark, väg/järnväg
- Exploaterad mark, ej byggnad eller väg/järnväg

Vatten

Delas in i undergrupperna

- Sjöar och vattendrag
- Hav

Regioner

Den regionala redovisningen av statistiken är i normalfallet efter län och/eller hela riket. I några fall redovisas statistiken per kommun. Fördelning efter SCB:s statistiska tätorter förekommer i avsnittet om befolkning och tillgänglighet. Statistik över naturtyperna skogsmark och marina miljöer redovisas även på naturgeografiska regioner. Skogsmark redovisas på *Naturgeografiska regioner (SUS-regioner)* och skydd av marina miljöer redovisas på *Regionala havsområden*.

Regionala havsområden

Statistik över nationalparker och naturreservat i marin miljö redovisas på regioner som baseras på Havs- och vattenmyndighetens havsplaneområden, uppdaterade under 2019. En justering av områdena har gjorts särskilt för den här statistiken, genom att dra in gränserna till kustlinjen. För att skilja de justerade områdena från originalet, benämns de områden som används i statistiken för *Regionala havsområden*.

SCB:s statistiska tätorter

En statistisk tätort består av sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. SCB avgränsar tätorterna geografiskt och beräknar därefter statistik per tätort. Statistiken avseende 2020-12-31 baseras på statistiska tätorter med referensår 2018.

Fjällnära gräns

Gräns för vad som räknas som fjällnära skog. Sammanställd 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019.

Naturgeografiska regioner (SUS-regioner)

Den regionindelning som i denna statistik används för uppgifter om skogsmark. Indelning i fem naturgeografiska regioner anpassade till länsgränserna och den fjällnära gränsen. Indelningen gjordes i *Skogsvårdsorganisationens 'Utvärdering av Skogspolitiken' (SUS) 2001*. De regioner som används i statistiken har anpassats till gällande länsgränser.

SUS-regioner – regionindelning vid redovisning av skogsmark

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Statistikens framställning

Indata

Följande koordinatsatta register har använts vid produktion av statistiken. Indata för statistik över formellt skyddad skogsmark redovisas i en separat tabell.

Indata för officiell statistik över skyddad natur 2020-12-31, exklusive avsnittet om formellt skyddad skogsmark

Register, innehåll i uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Datum för uttag	Registeransvarig
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat och skogligt biotopskyddsområde (gällande)	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2020-12-31	2021-02-23	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden med utpekade skogshabitat	Beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-02-23	Naturvårdsverket
VIC Natur: Naturvårdsverkets naturvårdsavtal	Avtalsdatum start t.o.m. 2020-12-31, avtalsdatum slut fr.o.m. 2021-01-01	2021-02-05	Naturvårdsverket
Skogsstyrelsens naturvårdsavtal	Avtalsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-03-03	Skogsstyrelsen
NO/NS-bestånd inom Sveaskogs ekoparker		2021-02-19	Skogsstyrelsen
Polygoner för områden som omfattas av de särskilda vitryggsavtal, som tidigare benämnts Bergviks vitryggsavtal		2020-02-03	Skogsstyrelsen
VIC Natur: Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar, SNUS ägda av Fortifikationsverket		2018-12-21	Naturvårdsverket
Natura Naturtypskartering NNK		2021-01-04	Naturvårdsverket
Läns- och kommunindelning, SCB:s bearbetning av data från Lantmäteriets fastighetskarta.		Januari 2021	SCB
Fjällnära gräns		2021-02-09	Skogsstyrelsen
Miljödataportalen: Nationella Marktäckedata 2018 basskikt ogeneraliserad version 1.1	2018	2021-03-23	Naturvårdsverket
Miljödataportalen: Nationella Marktäckedata tillägsskikt produktivitet version 1.1	2018	2021-03-23	Naturvårdsverket
Miljödataportalen: Nationella Marktäckedata tillägsskikt låg fjällskog version 1.1	2018	2021-03-23	Naturvårdsverket
VIC Natur: Markägarkartan	2019	2020-05-26	Naturvårdsverket
TUVA: Ängs- och betesmarksinventering		Februari 2021	Naturvårdsverket
Vattenkarta: SCB:s bearbetning av data från Lantmäteriets hydrografidata		Januari 2021	SCB
Registret över totalbefolkningen (RTB) samkört med adresser i Lantmäteriets fastighetsregister	2020-12-31	Mars 2021	SCB
Statistiska tätorter 2018	2018-12-31	Mars 2021	SCB
Havsplaneområden		2019-03-14	Havs- och vattenmyndigheten (HaV)
Sveriges ekonomiska zon		2018	Sjöfartsverket

Indata för formellt skyddad skogsmark 2020-12-31

Register, innehåll i uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Datum för uttag	Registeransvarig
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat och skogligt biotopskyddsområde (gällande)	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2020-12-31	2021-02-23	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden med utpekade skogshabitat	Beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-02-23	Naturvårdsverket
Naturreservat (beslutat och överklagat)	Ursprungligt beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-02-23	Naturvårdsverket
Skogligt biotopskyddsområde	Beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31, lagakraftvunnet datum fr.o.m. 2021-01-01 samt områden som saknar lagakraftvunnet datum	2021-02-05	Skogsstyrelsen
VIC Natur: Naturvårdsverkets naturvårdsavtal	Avtalsdatum start t.o.m. 2020-12-31, avtalsdatum slut fr.o.m. 2021-01-01	2021-02-05	Naturvårdsverket
Skogsstyrelsens naturvårdsavtal	Avtalsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-03-03	Skogsstyrelsen
NO/NS bestånd inom Sveaskogs ekoparker		2021-02-19	Skogsstyrelsen
Polygoner för områden som omfattas av de särskilda vitryggsavtal, som tidigare benämnts Bergviks vitryggsavtal		2020-02-03	Skogsstyrelsen
VIC Natur: Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar, SNUS ägda av Fortifikationsverket		2018-12-21	Naturvårdsverket
Områden på Fastighetsverkets mark efter samråd 1 april 2010		2020-10-12	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd" från 2021-01-18, intrång från 2021-01-11 och bidrag från 2021-01-11	Avtalsdatum och beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31		Naturvårdsverket
VIC Natur: Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk. Skiktet finns endast för de områden där det finns reservatsbeslut.	Beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31	2021-01-11	Naturvårdsverket
Natura Naturtypskartering NNK		2021-01-04	Naturvårdsverket
Länsindelning, SCB:s bearbetning av data från Lantmäteriets fastighetskarta.		Januari 2021	SCB
Fjällnära gräns		2021-02-09	Skogsstyrelsen
Miljödataportalen: Nationella Marktäckedata 2018 basskikt ogeneraliserad version 1.1	2018	2021-03-23	Naturvårdsverket
Miljödataportalen: Nationella Marktäckedata tilläggsskikt produktivitet version 1.1	2018	2021-03-23	Naturvårdsverket
VIC Natur: Markägarkartan	2019	2020-05-26	Naturvårdsverket

Redan framställd statistik, så kallad sekundärstatistik, hämtas från andra källor. Det gäller uppgifter om fridlysta växter och djur, skyddade älvar, kulturresevat, kostnader, brottsmisstankar, Sveriges totala

befolkning, Sveriges hela land- och vattenarealer, internationella data och delar av statistiken om skogsmark. Statistiken hämtas från Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Åklagarmyndigheten, EEA, WDPA, Skogsstyrelsen, SCB och SLU Riksskogstaxeringen.

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifter om skyddad natur i Sverige är till stora delar hämtade från Naturvårdsverkets centrala register över skyddade områden, Naturvårdsregistret (NVR), i databasen VIC-Natur. Det registeruttag som ligger till grund för statistiken med referensdatum 2020-12-31 gjordes i februari 2021. Det omfattar områden som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december 2020.

Enligt 33 § områdesskyddsförordningen ska länsstyrelsen föra ett register över beslut i naturvårdsärenden och andra förhållanden på naturvårdens område. Naturvårdsverket ska föra ett sammanfattande nationellt register. Med stöd av denna paragraf har Naturvårdsverket meddelat föreskrifter (NFS 2009:5) om registrering av beslut enligt 7 kap. miljöbalken.

Inom ramen för IT-systemet VIC-Natur har Naturvårdsverket och länsstyrelserna ett gemensamt register med både administrativa data och områdesgränser i form av geodata. I kartdatabasen finns både geodata som genereras via naturvårdsarbetet och digitala kartor från Lantmäteriet. Tillsammans underhåller myndigheterna systemet. NVR ersätter det tidigare registret och den så kallade NAVO-databasen, där digitala gränser förts av Lantmäteriet (Metria).

Nationella marktäckedata (NMD)³

NMD är en relativt ny kartering av Sverige, med syfte att tillhandahålla grundläggande information om hela landskapet och hur det förändras. Data har tagits fram under ledning av Naturvårdsverket, i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten, SCB, Skogsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt SLU.

Data består av en baskartering i 25 tematiska klasser, fördelade på tre hierarkiska nivåer. Karteringen är i rasterformat med 10 meters upplösning och en minsta karteringsenhet på ned till 0,01 hektar. Utöver baskarteringen finns tillägsskikt med kompletterande information om objekthöjd, objekttäckning, skoglig produktivitet, markanvändning och låg fjällskog.

Till Skyddad natur med referensdatum 2020-12-31 har den andra versionen av NMD använts, med beteckning NMD 1.1.

³ <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Kartor/Nationella-Marktackedata-NMD/>

Land- och vattenarealer för kommuner och län

Geodata och statistik produceras och publiceras av SCB, med Lantmäteriets fastighetskarta och geodata för hydrografi som grund.⁴

Registret över totalbefolkning (RTB), kopplat till adresser

RTB innehåller uppgifter som är av grundläggande betydelse för information om Sveriges befolkning. Systemet omfattar register som är grunden för den officiella befolkningsstatistiken och som tillhandahåller basuppgifter för stora delar av SCB:s verksamhet. SCB har kopplat uppgifterna i RTB till belägenhetsadresser i Lantmäteriets fastighetsregister.

Referensdatum

Statistiken redovisar genomgående skyddad natur som vid datumet 2020-12-31 hade status laga kraft/gällande. Ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat gäller omedelbart även om det överklagas. Beslutet vinner dock laga kraft först tre veckor efter att det delgivits berörda sakägare, förutsatt att beslutet inte överklagas. Det medför att det vid statistikens referensdatum kan finnas områden som är beslutade men som inte vunnit laga kraft, eftersom delgivning pågår eller enskilda beslut är överklagade.

I avsnittet om skyddad skogsmark redovisas naturreservat och biotopskyddsområden som endast var beslutade vid referensdatum, men ej hade vunnit laga kraft. Det redovisas i en egen kategori. Det görs för att få en samstämmighet med statistikprodukten *MI0605 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark* (FFHI).

Bearbetningar

Arealer för land och vatten

De skyddade områdenas totalarealer innehåller både land, inlandsvatten och hav. De skyddade områdenas fördelning i land- och vattenarealer beräknas med hjälp av Lantmäteriets fastighetskarta och geodata för hydrografi, som har bearbetats av SCB. Data har en noggrannhet som motsvarar kartskalen 1:10 000.

Några Natura 2000 SCI-objekt som enligt beslut endast består av vatten, bearbetas inte med SCB:s geodata för vatten. Istället klassas områdenas hela arealer som inlandsvatten. Det gäller följande SCI-objekt:

⁴ www.scb.se/mi0802

Natura 2000 SCI-objekt som inte bearbetas med SCB:s vattenkarta

Namn	SITECODE
Byskeälven	SE0820432
Byskeälven	SE0810437
Görjeån	SE0820728
Laisälven	SE0820737
Piteälven	SE0820434
Råneälven	SE0820431
Torne och Kalix älvsystem	SE0820430
Vindelälven	SE0810435
Åbyälven	SE0820433
Åbyälven	SE0810438
Lögdeälven	SE0810433
Öreälven	SE0810434

Skyddad natur per kommun

Skyddad natur per kommun beräknas för skyddstyperna nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), samt för en överlappsjusterad sammanslagning av dessa skyddstyper. Statistik över vattenskyddsområden, nationalstadsparken och medelavstånd redovisas också per kommun.

Arealuppgifter har beräknats av SCB i GIS-miljö. De skyddade arealerna på läns- och kommunnivå har fördelats med hjälp av digitala gränser med en noggrannhet som motsvarar skala 1:10 000.

När ett skyddat område sträcker sig över kommungräns redovisas det som ett område i varje kommun. Detsamma görs för redovisning av nationalparker och vattenskyddsområden som sträcker sig över länsgräns. Övriga områden delas inte mot länsgräns, utan antalet förs till det län där den största delen av området finns. Om någon del av området är mindre än 10 hektar per kommun och utgör mindre än 50 procent av hela områdets areal, är det inte medtaget i antalsuppgiften för den aktuella kommunen. Undantag görs för de områden vars totala areal är mindre än 10 hektar. Då redovisas de olika delarna per kommun, om inte delytan understiger 0,005 hektar.

Skyddad skogsmark

För naturreservat har endast de delar som har föreskrifter mot skogsbruk räknats som skyddade. Naturvårdsavtal som avser Sveaskogs ekoparker och områden inom åtgärdsprogram för vitryggig hackspett, så kallade vitryggsavtal, inkluderar enbart arealerna inom naturvårdsmål

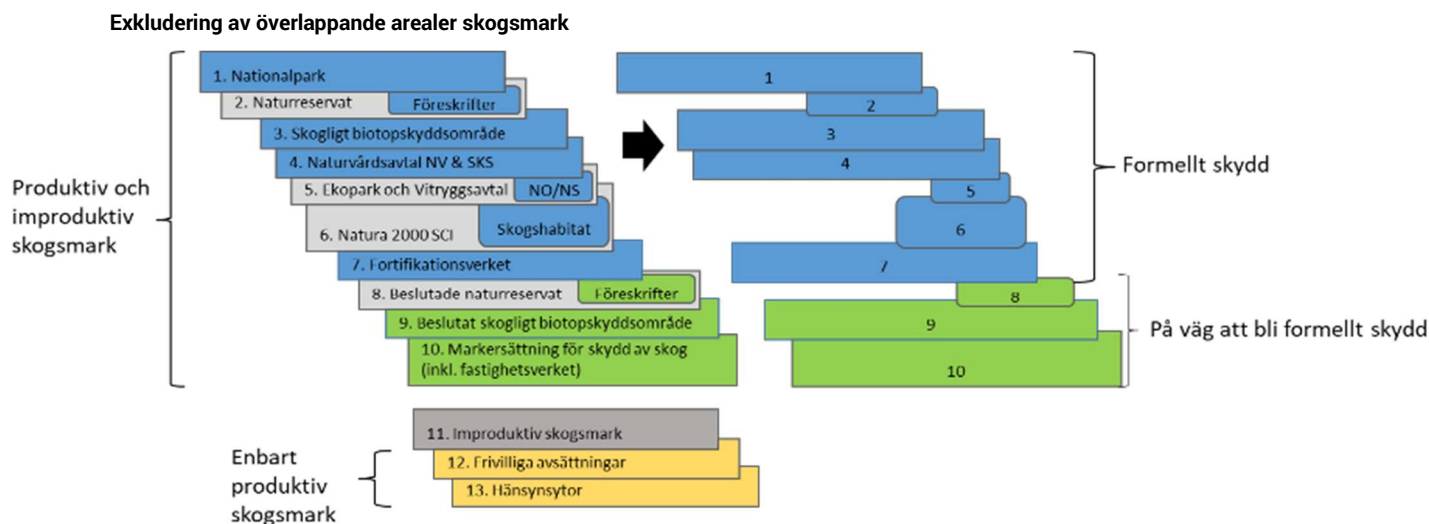
där skogen lämnas orörd eller naturvårdsmål med naturvårdande skötsel (NO respektive NS). Inom Natura 2000-områden (SCI) med utpekade skogshabitat inkluderas endast de delar som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskartan (NNK).

Då områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk endast finns för de områden där det finns reservatsbeslut, har det gjorts en manuell justering av *markersättning för skydd av skog* (inklusive Fastighetsverket). För 2020 års statistik har en rättelse gjorts av arealer produktiv skogsmark och skogsmark i tabeller av intrångsavtal inom reservatet Nynäs (NVRID 2001921). För bidragsavtal inkluderas endast de områden som ligger inom gällande eller beslutade naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk. Rättningen ger en mindre skillnad i statistiken jämfört med tidigare årgångar.

För Skogsstyrelsens naturvårdsavtal har undertyperna "Bergvikavtal" och "Ekoparker" valts bort för att undvika dubbelräkning, då dessa avtal finns registrerade i separata geodata.

Nationella Marktäckedata (NMD) bas ogeneraliserad version 1.1 har använts för att ta fram total mängd produktiv skog och skogsmark.

De olika skyddstyperna har lagts samman enligt prioritetsordningen i figuren nedan, så att överlappande ytor exkluderas och dubbelräkning av arealer inte görs.

Statistikens kvalitet

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild kvalitetsdeklaration på SCB:s webbplats, www.scb.se/MI0603.

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifterna i naturvårdsregistret uppdateras och förbättras kontinuerligt. Arealer revideras på grund av förändringar i den geometriska utbredningen av skyddade objekt, exempelvis när en utvidgning eller ny inmätning görs. Under 2010-talet har det genomförts insatser för att förbättra registrets kvalitet avseende geodata. I flera fall har det inneburit en förändring av objektens ytor. Andra förändringar som kan göras är att felklassade objekt korrigeras.

I statistiken till och med 2006 användes äldre och manuellt framtagna arealer från VIC-Natur, som länsstyrelserna själva angav. I 2007-2010 års statistik användes de arealer som genererades automatiskt i VIC-Natur, då de ansågs vara av högre kvalitet. Från och med 2011 års statistik används land- och vattenarealer som beräknas av SCB i samband med att statistiken tas fram. Geodata från VIC-Natur och SCB:s bearbetning av administrativa indelningar används i beräkningen.

Statistiken avser normalt hela skyddsobjekten, oberoende av om strikt skydd gäller eller ej. Inom ett flertal skyddade områden ingår vattenytor som inte har något egentligt skydd, men som har medtagits av arronderingsskäl. Skogsmark både med och utan föreskrifter mot skogsbruk ingår, om inte annat anges. I Natura 2000-arealen ingår både ytor med utpekade habitat och ytor som saknar habitat, om inte annat anges. Områden som sträcker sig över läns- eller kommungräns redovisas ofta som ett område i vardera kommunen med olika objektidentitet.

Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är desamma. Uttag görs vid ungefär samma tidpunkt inför varje års statistikproduktion. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte, men SCB genomför en kontroll av indata för att säkerställa att inga större fel förekommer.

Navet

Navet är Skogsstyrelsens interna ärendehanteringssystem, som innehåller samtliga av Skogsstyrelsen beslutade biotopskyddsområden och tecknade naturvårdsavtal. Enligt Skogsstyrelsens dokumentation håller databasen en god kvalitet. Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är desamma. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte.

Via ett automatiskt system hämtas data från Navet till NVR. Data från Navet levereras därmed till SCB via det NVR-uttag som Naturvårdsverket/Metria gör.

Årets uttag av skogliga biotopskyddsområden saknar 170 objekt som blev gällande under 2019 och 2020, eftersom dessa var uttagna för rättning vid tidpunkten för registeruttag från NVR. De saknade objekten skattas till cirka 680 hektar, vilket motsvarar 2 procent av de skogliga biotopskyddens totala areal.

Nationella marktäckedata (NMD)

Karteringen i NMD baseras på en kombination av satellitdata och information från laserscanning av Sverige. I mindre utsträckning tar den även stöd av befintliga kartunderlag. Den har en minsta redovisningsenhet på 1 pixel (0,01 ha), med undantag för vatten som baseras på Lantmäteriets data och åkermark som till största delen baseras på LPIS data från Jordbruksverket.

Aktualiteten för data i NMD beror på de underliggande datakällorna. Ingående klasser, förväntad noggrannhet, produktivitet, fjällskog och karteringsmetodik framgår av NMD:s produktbeskrivningar⁵. Inför årets statistikproduktion utkom en ny version av kartan, med benämning NMD 1.1. Det medför flera förändringar i den statistik som baseras på kartan. Se avsnittet *Förändringar jämfört med föregående års statistik*.

Definition av skogsmark

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i Skogsvårdslagen, där höjd mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent definieras. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT). NMD har utvärderats mot fältinventerade punkter i RT och jämförts med skattade arealuppgifter för skog därifrån⁶.

Överensstämmelsen mellan klassningen av skog i NMD och fältinventerade punkter i RT bedöms vara mycket bra. Jämförelser av den skattade skogsmarksarealen i RT och motsvarande areal i NMD stämmer bra på nationell nivå, men det finns variationer på länsnivå. När den skattade arealen av skogsmark i RT jämförs med NMD:s areal av

⁵ http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NMD/NMD_Produktbeskrivning_NMD2018Basskikt_v2_2.pdf
http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NMD/NMD_Produktbeskrivning_tillagsskikt_LagFjallskog_v1_1.pdf
http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NMD/NMD_Produktbeskrivning_tillagsskikt_Produktivitet_v1_2.pdf

⁶ http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NMD/Jamforelse_NMD_RT_20200908.pdf

skogsmark så har NMD nationellt sett 4 procent mindre skogsmark än RT. Jämförs tilläggsinformation för produktivitet, ogeneraliserad version, så har NMD nationellt sett 2 procent mindre produktiv skogsmark än RT. Det finns större avvikelse på länsnivå.

NMD har använts sedan 2018 års statistik. Till och med 2017 års statistik användes *Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige* (KNAS) för beräkning av naturtyper. KNAS hade en avgränsning av skogsmark som var baserad på Lantmäteriets terrängkarta från 2000-2006. Även övriga naturtypsklasser i KNAS baserades på material och metoder med delvis annan definition.

Referensdatum i långa tidsserier

Från och med 2015 års statistik används gällandedatum (laga kraft) som grund till statistiken över nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden i de diagram som redovisar skyddad natur i långa tidsserier, från 1909 respektive 2000. Statistik som publicerades till och med 2014 utgick från beslutsdatum. Beslutsdatum används fortfarande för Natura 2000-områden, eftersom den skyddsformen saknar gällandedatum.

Diagrammen med långa tidsserier visar vilka marktyper som har skyddats sedan ett visst årtal, utifrån ursprungligt gällandedatum. För flera naturreservat har det fattats beslut om att ändra den geografiska utbredningen, vanligtvis i form av en utökning. Det gäller till exempel den stora ökningen av Natura 2000-området Bästeträsk som gjordes under 2015. I statistiken hamnar utökningen dock på året 1998, som är områdets ursprungliga gällandedatum.

I de specifika fall då naturreservat har upphävts har de normalt ersatts av ett annat skyddat område, till exempel genom att området ingår i ett nytt naturreservat eller i en nationalpark. Statistiken kan därför sakna skyddade arealer som har varit skyddade, men som har upphävts senare. Det förekommer också att den skyddade arealen saknas för några år och redovisas först från och med när beslutet om det nya området togs.

Helt nya objekt kan ibland ersätta objekt på samma plats. Det leder till att arealer som tidigare har redovisats för ett visst år försvinner från detta årtal och istället blir synliga det årtal som det nya objektet har bildats. Exempelvis så ersätter det stora marina Natura 2000-objektet Hoburgs bank och Midsjöbankarna (beslutat 2016) de tidigare Natura 2000-objekten Hoburgs bank (beslutat 2002) och Norra Midsjöbanken (beslutat 2008).

Internationella jämförelser

Det finns problem med att göra jämförelser mellan olika länders statistik om skyddade områden. Detta beror bland annat på att lagstiftningen skiljer sig mellan länderna, att den institutionella strukturen är olika och att det finns en variation i uttolkning av begrepp

och anvisningar. Statistiken ger därför inte en fullständig bild av skyddets faktiska kvalitet och omfattning.

I Sverige omfattar Natura 2000-nätverket ofta strikt skyddade områden. Det beror på att en betydande del av dessa områden utgörs av känsliga naturskogar och odikade våtmarker som behöver ett strikt skydd, med till exempel förbud mot skogsbruk. I länder där områdesarealerna domineras av kulturlandskap har ett mindre strikt skydd bedömts vara tillräckligt för att bevara områdenas värden. Därför kan statistiken omfatta skydd med olika former av restriktioner.

World Database on Protected Areas (WDPA) innehåller data om världens skyddade områden. Ansvaret för databasen ligger sedan 1981 hos FN:s miljöprogram, *United Nations Environment Programme - World Conservation Monitoring Centre (UNEP-WCMC)*, med hjälp av *Internationella Naturvårdsunionen (IUCN)*. I databasen finns uppgifter över alla områden, skyddade enligt lag i respektive land.

Förändringar jämfört med föregående års statistik

Ny version av Nationella marktäckedata (NMD 1.1)

Det register som används för beräkning av naturtyper, Nationella marktäckedata, har utkommit i en ny version (NMD 1.1). Förändringar i den nya versionen utgörs av:

- Delar av Norrlands inland och fjällnära områden har i tidigare version av NMD (1.0) saknat data från laserskanning. Där data saknades gjordes indelningen av marktyp och skogsmark utifrån *Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige (KNAS)* som har en avgränsning av skogsmark baserad på Lantmäteriets topografiska karta. NMD 1.1 har kompletterats med data från laserskanning och därmed har den generaliserade skogsavgränsningen från topografiska kartan kunnat ersättas av mer exakta data. Det har inneburit att arealen skogsmark är mindre i dessa delar.
- Justeringar i hela Sverige avseende klassning av produktiv skogsmark. I fjällregionen har den produktiva skogsmarken minskat, medan den har ökat i andra delar av landet. På nationell nivå har den produktiva skogsmarken ökat något.
- Justering av våtmarksavgränsningen i delar av norra Sverige.

För mer detaljerad beskrivning av vilka områden som berörs av förändringarna mellan version 1.0 och version 1.1 hänvisas till NMD:s produktbeskrivning⁷.

⁷ http://gpt.vic-metria.nu/data/land/NMD/NMD_Produktbeskrivning_NMD2018Basskikt_v2_2.pdf

NMD 1.1 har använts i produktionen av statistik över skyddad natur 2020-12-31. Förändringarna ger en kvalitetshöjning av den statistik som beskriver naturtyper inom skyddad natur, där bland annat statistik över formellt skyddad skogsmark ingår. Påverkan på statistiken är:

- Skillnad i arealer för naturtyper i nordliga och fjällnära delar av Sverige, framförallt i Norrbottens län. Det påverkar samtliga naturtyper, men framförallt de som är vanligt förekommande i den här delen av landet. Generellt minskar arealen skogsmark, samtidigt som våtmarker ökar i areal.
- Förändringar i statistik över produktiv och improduktiv skogsmark. För hela landet sammanslaget visar statistiken en ökning av produktiv skogsmark, med påföljande minskning av improduktiv skogsmark. På regional nivå kan statistiken visa andra resultat.

Som användare av statistiken är det viktigt att vara medveten om den här kvalitetsförbättringen och skilja på faktisk förändring av en naturtyp och förändring som beror på registerförbättringar. Skillnaden uppmärksammas med en fotnot vid de tabeller och diagram som berörs.

Skogsmark med tillåtet skogsbruk inom naturreservat

En rättning har gjorts i NVR avseende naturreservat som saknar restriktioner mot skogsbruk, vilket i praktiken innebär att skogsbruk är tillåtet inom området. I tidigare publicerad statistik har den marken felaktigt klassats som skyddad från skogsbruk. Rättningen påverkar framförallt den regionala statistiken över formellt skyddad skogsmark. Den omfattar cirka 3 000 till 5 000 hektar i främst Stockholms och Södermanlands län.

Ny beräkningsmetod för arealer baserade på vektordata

SCB:s beräkning av arealer, där data består av vektordata (polygoner) från Naturvårdsregistret i kombination med vattenkartans vektordata har i år gjorts med en ny metod, med anledning av förändringar i den GIS-programvara som används i arbetet. Beräkningarna har gjorts i programvaran ArcGIS Pro och i verktyget *Calculate Geometry Attributes*, funktion *Area (geodesic)*. Tidigare har programvaran ArcMap använts. Påverkan på statistiken är dock mycket liten. Det är framförallt för nationalparkerna som det märks, eftersom deras yta inte har förändrats under året i egentlig mening, avseende administration och beslut. Men i statistiken ökar nationalparkernas sammanlagda yta med ett par hundra hektar.

Bra att veta

Information hos andra myndigheter

Naturvårdsverket

SCB och Naturvårdsverket samarbetar i framställningen av statistiken. På Naturvårdsverkets webbplats finns information om olika typer av skydd, processen vid bildande av skydd, med mera.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om de biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som myndigheten tecknar med skogsägare. Flera faktorer leder till en skillnad mellan Skogsstyrelsens och SCB:s statistik:

- SCB:s statistik utgår från gällandedatum (laga kraft) för objekten. Skogsstyrelsen använder beslutsdatum och inkluderar därmed fler objekt och arealer än SCB, trots om samma referensdatum används (2019-12-31).
- SCB:s statistik inkluderar så kallade vitryggs- och ekoparksavtal, samt naturvårdsavtal tecknade med kommuner och länsstyrelser. Det ingår inte i Skogsstyrelsens statistik.
- Beräkning av arealer görs med olika metoder. Skogsstyrelsen baserar sin arealuppgift på information i register, medan SCB gör egen areaberäkning med hjälp av geodata.
- SCB räknar bort överlappande arealer. Det gör inte Skogsstyrelsen.

Orsak till skillnad i statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal

Typ av orsak	SCB	Skogsstyrelsen
Tidpunkt	Gällande/Laga kraft	Beslutsdatum
Beräkning av arealer	Geodata	Arealer i register
Överlappsanalys	Ja	Nej
Ingår ekoparker och vitryggsavtal	Ja	Nej
Ingår avtal med kommuner och länsstyrelser	Ja	Nej

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

HaV:s uppgift avseende skyddad natur är att vara vägledande, stödjande och pådrivande i länsstyrelsens och kommunens arbete med akvatiskt områdesskydd.

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet arbetar med samordning och samverkan kring Sveriges kulturresevat.

Kartverket Skyddad Natur
Naturvårdsverkets webbkarta
Skyddad natur är ett verktyg för att hitta skyddade områden i en viss kommun eller län, statistik för enskilda objekt med specifika syften, beslutsmyndigheter eller årtal för bildande. Informationen kommer från det nationella naturvårdsregistret och databasen över Sveriges Natura 2000-områden, samma källor som ligger till grund för den officiella statistiken över Skyddad natur.

<http://skyddadnatur.naturvardverket.se/>

Tips vid användning av statistiken

Begrepp inom statistiken över skyddad natur kan skilja sig åt, beroende på i vilket sammanhang och med vilket syfte som uppgifterna har tagits fram. Därför är det viktigt att förstå och vara uppmärksam på vilka definitioner och i vilka sammanhang som statistiken förekommer. Dessa begrepp är viktiga att känna till i användningen av statistiken:

Relationer mellan begrepp i statistiken

Naturresevat med gällande/laga-kraft-vunnet beslut	Arealer för markersättningar/marklösen för bildande av naturresevat
Arealer med föreskrifter mot skogsbruk	Areal utan föreskrifter mot skogsbruk
Skyddad skogsmark totalt	Skyddad produktiv skogsmark
Skyddad natur ovan gränsen för fjällnära skog	Skyddad natur nedanför gränsen för fjällnära skog
Skydd av havsarealer, utan utpekade habitat	Skydd av marina miljöer, med utpekade habitat
Överlapp mellan skyddstyper, till exempel att Natura 2000 ofta överlappar arealer med nationalparker eller naturresevat	

Teckenförklaring för tabeller

–	Noll eller mindre än 0,005
0	Mindre än 0,5
0,0	Mindre än 0,05
.	Uppgift kan inte förekomma
*	Preliminär uppgift

Bilaga: Kommuntabell

Tabell 45. (01) Stockholms län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Andel av total areal	Andel av landareal
Upplands Väsby	4	337	279	-	276	-	3	-	4,0	3,7
Vallentuna	16	829	777	-	743	-	34	-	2,2	2,2
Österåker	31	2 298	842	-	784	-	58	-	4,1	2,7
Värmdö	52	31 847	6 707	-	6 696	-	4	7	10,7	15,1
Järfälla	6	2 113	1 586	-	1 401	178	-	7	33,5	29,5
Ekerö	16	4 026	2 533	-	2 508	-	26	-	10,5	11,7
Huddinge	13	5 440	4 937	-	4 923	-	-	15	38,7	37,7
Botkyrka	27	2 077	1 915	-	1 860	-	54	-	9,3	9,9
Salem	7	3 793	3 181	-	3 166	-	16	-	53,4	58,8
Haninge	31	35 037	9 158	1 160	7 977	-	21	-	16,1	20,1
Tyresö	8	3 554	3 038	715	2 323	-	-	-	35,3	44,0
Upplands-Bro	15	2 467	1 006	-	991	-	12	3	7,6	4,3
Nykvarn	13	178	125	-	94	-	31	-	1,0	0,8
Täby	2	274	273	-	273	-	-	-	3,8	4,5
Danderyd	2	157	51	-	51	-	-	-	4,8	1,9
Sollentuna	4	1 784	1 709	-	1 709	-	-	-	30,8	32,5
Stockholm	10	2 057	1 720	-	1 720	-	-	-	9,6	9,2
Södertälje	67	6 380	3 892	-	3 722	1	164	12	9,2	7,4
Nacka	14	2 323	1 933	-	1 801	133	-	-	18,0	20,4
Sundbyberg	2	153	147	-	147	-	-	-	17,5	17,0
Solna	3	238	220	-	220	-	-	-	11,0	11,4
Lidingö	2	450	369	-	369	-	-	-	8,8	12,0
Vaxholm	2	4 368	2 927	-	2 927	-	-	-	40,8	50,8
Norrtälje	301	75 989	7 224	81	6 270	-	878	-	12,6	3,6
Sigtuna	17	861	778	-	755	-	23	-	2,5	2,4
Nynäshamn	26	9 152	3 086	-	2 872	171	43	-	7,0	8,6
Stockholms län	677	198 182	60 412	1 955	56 575	483	1 367	43	11,9	9,3

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (03) Uppsala län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Håbo	16	2 725	2 175	-	2 146	-	28	-	14,6	15,1
Älvkarleby	9	2 561	826	-	816	-	10	-	4,2	3,7
Knivsta	7	1 229	743	-	732	-	12	-	4,2	2,6
Heby	85	9 845	6 429	2 768	3 534	-	128	-	8,0	5,5
Tierp	114	13 685	7 697	-	7 369	-	333	-	5,3	5,0
Uppsala	98	8 447	8 278	-	8 137	-	146	-	3,8	3,8
Enköping	38	4 659	2 406	-	2 349	-	60	-	3,5	2,0
Östhammar	112	63 964	7 309	-	7 003	-	305	-	17,2	5,0
Uppsala län	468	107 115	35 862	2 768	32 086	-	1 022	-	8,8	4,4

Tabell 45. (04) Södermanlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Vingåker	14	195	193	-	155	-	38	-	0,4	0,5
Gnesta	59	1 469	1 295	-	1 193	-	102	-	2,7	2,8
Nyköping	142	20 415	7 696	-	7 380	-	328	-	9,9	5,4
Oxelösund	3	248	136	-	135	-	-	1	0,3	3,9
Flen	54	1 108	775	-	576	88	119	-	1,3	1,1
Katrineholm	66	821	770	-	625	-	137	8	0,7	0,8
Eskilstuna	52	6 287	3 954	-	3 255	591	109	-	5,0	3,6
Strängnäs	69	2 681	1 282	-	1 090	61	132	-	2,7	1,7
Trosa	19	19 901	4 086	-	2 434	1 636	16	-	29,9	19,5
Södermanlands län	472	53 124	20 187	-	16 843	2 376	981	9	6,1	3,3

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (05) Östergötlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Ödeshög	37	1 938	1 064	-	1 018	-	42	4	2,9	2,5
Ydre	51	1 293	1 144	-	1 073	-	71	-	1,7	1,7
Kinda	131	1 299	1 262	-	954	-	306	3	1,0	1,1
Boxholm	29	346	341	-	278	-	59	4	0,6	0,6
Åtvidaberg	80	2 363	2 061	-	1 852	-	213	-	3,0	3,0
Finspång	46	1 827	1 716	-	1 656	-	67	-	1,5	1,6
Valdemarsvik	67	16 771	4 595	-	4 447	-	156	-	8,2	6,3
Linköping	82	3 043	2 401	-	2 259	-	140	2	1,9	1,7
Norrköping	87	16 857	4 940	-	4 803	-	137	-	8,2	3,3
Söderköping	39	11 859	1 419	-	1 355	-	64	-	8,9	2,1
Motala	52	2 528	1 994	-	1 910	-	89	1	2,0	2,0
Vadstena	8	3 352	1 704	-	1 699	-	5	-	8,1	8,9
Mjölby	26	1 540	1 000	-	976	-	19	5	2,8	1,8
Östergötlands län	728	65 016	25 642	-	24 280	-	1 369	18	4,5	2,4

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (06) Jönköpings län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Aneby	12	268	214	-	198	-	20	-	0,5	0,4
Gnosjö	32	5 920	5 637	4 477	1 097	-	63	-	13,2	13,4
Mullsjö	9	352	349	-	336	-	13	-	1,7	1,7
Habo	18	3 093	2 997	-	833	2 159	9	-	6,7	9,1
Gislaved	45	4 420	3 697	-	3 503	122	72	-	3,6	3,3
Vaggeryd	31	1 190	1 141	542	516	-	73	9	1,4	1,4
Jönköping	85	7 010	6 902	-	6 803	-	99	0	3,6	4,7
Nässjö	14	646	627	-	440	165	22	-	0,7	0,7
Värnamo	44	3 682	3 412	2 395	938	-	80	-	2,7	2,8
Sävsjö	12	300	297	-	272	-	25	-	0,4	0,4
Vetlanda	63	1 381	1 348	-	1 221	-	125	2	0,9	0,9
Eksjö	23	1 324	642	-	614	-	28	-	1,5	0,8
Tranås	14	904	711	-	697	-	20	-	2,1	1,8
Jönköpings län	389	30 493	27 974	7 414	17 469	2 445	649	12	2,6	2,7

Tabell 45. (07) Kronobergs län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Uppvidinge	55	4 445	4 196	-	4 076	-	119	2	3,6	3,6
Lessebo	24	1 700	1 562	-	1 507	-	55	-	3,7	3,8
Tingsryd	108	3 523	1 314	308	759	-	247	-	2,9	1,3
Alvesta	48	2 831	1 819	184	1 493	-	141	7	2,6	1,9
Älmhult	55	2 073	1 603	-	1 489	-	115	-	2,1	1,8
Markaryd	27	297	292	-	215	-	77	-	0,6	0,6
Växjö	83	6 632	3 500	-	3 349	-	159	2	3,5	2,1
Ljungby	83	7 832	6 292	-	6 142	-	150	-	3,9	3,6
Kronobergs län	475	29 334	20 579	492	19 032	-	1 063	10	3,1	2,4

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (08) Kalmar län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Högsby	28	3 114	2 148	-	2 071	-	77	-	3,9	2,9
Torsås	12	409	230	-	193	-	36	-	0,7	0,5
Mörbylånga	83	25 819	12 575	-	5 842	6 629	104	-	8,5	18,9
Hultsfred	33	621	573	-	519	-	54	-	0,5	0,5
Mönsterås	20	4 504	1 773	-	1 703	-	71	-	4,8	3,0
Emmaboda	16	57	57	-	37	-	20	-	0,1	0,1
Kalmar	40	2 522	720	-	644	-	77	-	2,0	0,8
Nybro	52	2 210	2 044	-	1 922	-	122	-	1,8	1,7
Oskarshamn	61	13 877	4 028	65	3 858	-	110	-	6,1	3,9
Västervik	113	11 260	4 132	-	3 853	-	282	-	3,1	2,2
Vimmerby	40	267	264	107	29	-	128	-	0,2	0,2
Borgholm	82	7 238	5 781	-	5 670	-	111	-	2,0	8,5
Kalmar län	574	71 898	34 325	172	26 341	6 629	1 192	-	3,5	3,1

Tabell 45. (09) Gotlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Gotland	436	90 078	29 166	3 671	15 391	9 085	1 176	-	5,9	9,3
Gotlands län	436	90 078	29 166	3 671	15 391	9 085	1 176	-	5,9	9,3

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (10) Blekinge län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Olofström	47	1 495	1 277	-	1 172	-	104	0	3,6	3,3
Karlskrona	90	8 549	1 873	-	1 664	-	183	27	2,6	1,8
Ronneby	132	7 379	3 145	-	2 872	-	277	21	5,9	3,8
Karlshamn	54	5 162	2 986	-	2 915	-	69	5	6,2	6,1
Sölvesborg	21	1 944	1 366	-	1 356	-	9	0	1,8	7,4
Blekinge län	340	24 529	10 648	-	9 980	-	642	52	3,5	3,6

Tabell 45. (12) Skåne län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Svalöv	13	1 591	1 586	934	642	-	10	0	4,1	4,1
Staffanstorps	1	6	3	-	3	-	-	-	0,1	0,0
Burlöv	1	16	11	-	11	-	-	-	0,8	0,6
Vellinge	11	44 150	1 549	-	1 549	-	-	-	62,4	10,9
Östra Göinge	42	322	321	-	256	-	68	-	0,7	0,7
Örkelljunga	6	19	19	-	-	-	19	-	0,1	0,1
Bjuv	6	222	221	-	149	67	5	-	1,9	1,9
Kävlinge	5	1 085	558	-	558	-	-	-	3,7	3,7
Lomma	13	1 057	197	-	197	-	-	-	11,7	3,5
Svedala	15	357	350	-	329	1	20	-	1,6	1,6
Skurup	8	219	211	-	191	14	6	-	0,4	1,1
Sjöbo	51	1 547	1 534	-	1 456	-	76	2	3,1	3,1
Hörby	42	1 437	844	-	803	-	39	1	3,3	2,0
Höör	56	1 014	792	-	717	-	77	-	3,2	2,7
Tomelilla	24	3 198	3 174	-	3 145	-	27	2	8,0	8,0
Bromölla	6	281	226	-	216	8	2	-	1,4	1,4
Osby	25	968	961	-	917	-	43	-	1,6	1,7
Perstorp	4	175	172	-	170	-	2	-	1,1	1,1
Klippan	29	1 573	1 558	681	848	-	30	-	4,1	4,2

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Åstorp	8	62	62	-	57	-	5	-	0,7	0,7
Båstad	37	39 002	2 254	-	2 217	-	37	-	44,2	10,4
Malmö	4	1 607	542	-	542	-	-	-	4,8	3,5
Lund	43	8 011	7 853	37	3 786	4 010	15	7	18,2	18,4
Landskrona	8	1 138	912	-	304	608	0	-	3,8	6,5
Helsingborg	24	4 676	1 393	-	1 367	10	17	-	11,1	4,1
Höganäs	16	31 393	1 731	-	1 731	-	-	-	46,4	12,1
Eslöv	7	149	144	-	141	-	3	-	0,4	0,3
Ystad	18	3 286	2 929	-	2 134	791	4	-	2,8	8,4
Trelleborg	5	1 095	48	-	40	9	-	-	0,9	0,1
Kristianstad	174	8 034	5 959	-	5 712	-	251	5	4,4	4,8
Simrishamn	35	1 571	1 333	302	1 005	-	27	-	1,3	3,4
Ängelholm	18	380	308	-	287	-	21	-	0,8	0,7
Hässleholm	146	908	877	-	646	-	247	1	0,7	0,7
Skåne län	875	160 547	40 635	1 954	32 127	5 518	1 050	19	9,4	3,7

Tabell 45. (14) Hallands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Hylte	46	1 166	465	-	359	41	84	-	1,1	0,5
Halmstad	101	5 861	5 348	-	5 246	-	102	2	3,4	5,3
Laholm	67	3 379	3 231	-	3 149	-	82	-	3,5	3,7
Falkenberg	114	3 056	2 103	-	1 789	-	314	-	1,7	1,9
Varberg	57	6 449	2 426	-	2 097	203	126	-	3,8	2,8
Kungsbacka	33	10 838	4 132	-	3 387	659	86	-	7,4	6,8
Hallands län	409	30 749	17 706	-	16 027	902	794	2	3,5	3,3

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Västra Götalands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Härryda	22	1 036	876	-	835	-	41	-	3,6	3,3
Partille	6	740	718	-	718	-	5	-	12,5	12,6
Öckerö	3	2 199	329	-	329	-	-	-	4,3	12,8
Stenungsund	16	3 947	1 853	-	1 591	246	25	-	13,1	7,4
Tjörn	8	8 071	2 675	-	2 418	256	-	-	9,6	16,0
Orust	16	7 262	3 475	-	3 269	175	25	5	8,2	9,0
Sotenäs	20	2 739	1 629	-	1 422	184	23	-	4,0	11,8
Munkedal	33	4 355	3 356	-	2 232	1 078	46	-	6,5	5,3
Tanum	44	46 828	4 931	181	2 543	2 144	63	-	19,9	5,4
Dals-Ed	41	6 062	5 246	2 712	2 462	-	75	-	7,3	7,2
Färgelanda	30	1 673	1 549	-	1 475	-	74	-	2,7	2,6
Ale	40	1 708	1 565	-	1 498	-	69	-	5,1	4,9
Lerum	24	395	373	-	328	-	45	-	1,3	1,4
Värgårda	21	897	858	-	750	38	70	-	2,0	2,0
Bollebygd	7	18	17	-	-	-	17	-	0,1	0,1
Grästorps	9	2 949	2 402	-	2 394	-	7	-	10,5	9,1
Essunga	2	4	4	-	-	-	4	-	0,0	0,0
Karlsborg	37	2 589	1 976	830	1 017	82	34	12	3,2	4,9
Gullspång	35	1 914	1 061	-	989	-	64	9	3,4	3,4
Tranemo	18	1 351	1 351	-	1 304	-	47	-	1,7	1,8
Bengtsfors	38	1 653	1 594	-	1 554	-	43	-	1,6	1,8
Mellerud	46	1 164	1 025	-	938	-	88	-	1,2	2,0
Lilla Edet	38	1 212	1 081	-	999	-	88	-	3,5	3,4
Mark	45	608	587	-	448	-	138	1	0,6	0,6
Svenljunga	25	3 300	1 960	-	1 917	-	44	-	3,3	2,1
Herrljunga	11	266	266	-	233	-	33	-	0,5	0,5
Vara	12	705	665	-	652	-	13	-	1,0	1,0
Götene	41	8 115	7 582	-	2 027	5 549	43	-	13,1	18,7
Tibro	11	61	61	-	43	-	19	-	0,3	0,3
Töreboda	11	1 300	1 227	-	1 029	181	2	16	2,2	2,3
Göteborg	17	14 337	5 498	-	5 489	9	-	-	14,0	12,3

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Mölnadal	9	1 986	1 874	-	1 870	-	3	-	13,0	12,8
Kungälv	30	12 316	5 362	-	5 222	103	37	-	18,0	14,8
Lysekil	22	11 986	2 887	-	847	2 019	21	-	17,2	13,9
Uddevalla	36	8 738	4 646	-	2 719	1 891	36	3	11,9	7,3
Strömstad	23	25 925	2 328	679	1 435	193	21	-	27,2	5,0
Vänersborg	31	7 227	5 789	-	5 741	-	48	-	8,0	9,0
Trollhättan	22	576	525	-	409	84	32	-	1,3	1,3
Alingsås	32	1 499	755	-	690	3	61	5	2,7	1,6
Borås	46	1 605	1 439	-	1 327	-	112	-	1,7	1,6
Ulricehamn	34	2 527	2 501	-	2 454	-	43	3	2,3	2,4
Åmål	31	4 815	2 252	-	2 194	-	58	-	5,4	4,7
Mariestad	45	8 762	2 548	315	1 824	338	31	40	5,8	4,2
Lidköping	23	7 446	1 921	-	271	1 630	27	-	5,4	2,8
Skara	28	4 068	2 336	-	2 305	-	31	-	9,1	5,5
Skövde	74	3 395	3 048	-	2 586	361	103	-	5,0	4,5
Hjo	27	208	149	-	86	-	63	-	0,4	0,5
Tidaholm	30	3 368	3 162	-	426	2 683	53	-	6,4	6,1
Falköping	96	4 885	3 459	-	3 349	-	86	25	4,6	3,3
Västra Götalands län	1 300	240 789	104 770	4 718	78 661	19 247	2 112	118	7,0	4,4

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Värmlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Kil	29	682	266	-	205	-	61	-	1,7	0,7
Eda	125	1 526	1 493	-	1 156	-	341	-	1,7	1,8
Torsby	216	17 247	17 007	-	16 554	-	478	-	4,0	4,1
Storfors	24	545	343	-	275	-	67	-	1,2	0,9
Hammarö	2	2 710	349	-	348	-	1	-	5,8	5,9
Munkfors	5	18	16	-	3	-	13	-	0,1	0,1
Forshaga	31	421	362	-	260	-	102	-	1,1	1,0
Grums	12	563	145	-	102	-	43	-	1,2	0,4
Årjäng	174	9 626	8 553	-	8 227	-	391	-	5,8	6,1
Sunne	33	137	137	-	61	-	75	1	0,1	0,1
Karlstad	91	11 297	3 664	-	1 828	1 619	233	1	7,4	3,1
Kristinehamn	53	13 620	2 615	-	2 474	-	142	-	9,8	3,5
Filipstad	32	9 315	8 018	-	2 401	5 538	81	-	5,4	5,2
Hagfors	40	3 881	3 597	-	2 515	986	96	-	1,9	2,0
Arvika	58	23 523	17 532	-	17 392	-	158	-	12,0	10,6
Säffle	126	26 043	2 801	-	2 529	-	272	-	10,4	2,3
Värmlands län	1 030	121 154	66 900	-	56 333	8 143	2 554	2	5,6	3,8

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Örebro län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Lekeberg	53	2 210	2 118	110	1 962	-	46	-	4,6	4,6
Laxå	22	3 795	3 474	994	2 455	-	24	-	5,1	5,8
Hallsberg	43	1 011	618	-	542	-	76	-	1,5	1,0
Degerfors	19	1 559	1 523	-	1 514	-	9	-	3,6	4,0
Hällefors	53	7 445	6 922	-	6 873	-	53	-	6,5	7,0
Ljusnarsberg	35	6 386	5 889	-	3 754	2 076	65	-	10,1	10,2
Örebro	108	6 146	4 799	0	4 647	-	152	-	3,8	3,5
Kumla	7	205	196	-	194	-	2	-	1,0	1,0
Askersund	82	3 919	2 078	-	1 979	-	102	-	3,8	2,5
Karlskoga	70	2 314	2 107	-	2 009	-	106	0	4,5	4,5
Nora	89	1 902	1 781	-	1 598	-	186	-	2,8	2,9
Lindesberg	70	14 814	13 313	-	2 863	10 341	112	-	10,0	9,7
Örebro län	623	51 706	44 816	1 105	30 391	12 417	932	0	5,4	5,3

Tabell 45. (01) Västmanlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Skinnskatteberg	22	9 857	9 461	-	2 026	7 427	9	-	13,7	14,3
Surahammar	26	4 781	4 601	-	4 540	-	66	1	13,0	13,4
Kungsör	16	429	381	-	370	-	10	-	1,9	1,9
Hallstahammar	11	2 008	1 171	-	1 164	-	7	-	11,1	6,9
Norberg	24	502	494	-	459	-	35	-	1,1	1,2
Västerås	49	16 025	6 433	-	6 354	-	78	-	14,1	6,7
Sala	99	6 656	6 553	855	5 488	-	209	-	5,5	5,6
Fagersta	15	1 130	1 090	-	481	594	21	-	3,6	4,1
Köping	29	440	396	-	334	-	62	-	0,7	0,7
Arboga	28	452	440	-	411	-	29	-	1,1	1,4
Västmanlands län	308	42 279	31 019	855	21 628	8 021	526	1	7,5	6,1

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Dalarnas län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Vansbro	56	2 743	2 663	-	2 505	-	159	-	1,7	1,7
Malung-Sälen	150	19 324	19 166	-	18 460	-	706	-	4,5	4,7
Gagnef	79	2 171	2 145	-	1 947	-	217	-	2,7	2,8
Leksand	117	2 322	2 101	-	1 703	-	398	-	1,6	1,7
Rättvik	82	3 414	3 325	-	3 146	-	210	0	1,6	1,7
Orsa	41	10 053	9 874	-	9 721	-	153	-	5,6	5,7
Älvdalen	169	205 111	198 794	39 170	159 076	14	580	-	28,7	28,9
Smedjebacken	26	26 840	25 006	-	246	24 689	72	-	25,4	26,4
Mora	132	29 196	28 725	-	28 133	49	548	-	9,4	10,2
Falun	64	3 264	2 839	-	2 681	7	151	4	1,4	1,4
Borlänge	54	2 426	2 217	-	2 072	-	145	-	3,8	3,8
Säter	12	795	770	-	747	-	23	-	1,3	1,4
Hedemora	33	1 065	967	-	850	49	69	-	1,1	1,2
Avesta	23	1 329	943	98	822	-	22	-	2,0	1,5
Ludvika	34	3 044	2 849	-	2 682	118	48	-	1,8	1,9
Dalarnas län	1 046	313 097	302 384	39 269	234 788	24 926	3 502	4	10,4	10,8

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Gävleborgs län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Ockelbo	24	339	317	-	228	-	89	-	0,3	0,3
Hofors	10	423	393	-	378	-	15	-	0,9	1,0
Ovanåker	25	1 519	1 229	-	965	203	61	-	0,8	0,7
Nordanstig	49	3 229	2 419	-	2 319	17	82	-	1,3	1,8
Ljusdal	120	14 994	13 444	1 322	11 370	550	207	-	2,7	2,6
Gävle	107	14 103	7 864	-	6 652	946	269	-	4,4	4,9
Sandviken	46	7 388	4 214	2 578	1 527	-	110	-	5,7	3,6
Söderhamn	69	4 833	2 173	-	1 920	-	253	-	2,1	2,1
Bollnäs	84	1 390	1 331	-	991	107	234	3	0,7	0,7
Hudiksvall	138	11 011	6 731	-	6 067	304	361	-	2,4	2,7
Gävleborgs län	656	59 230	40 114	3 900	32 417	2 127	1 681	3	2,4	2,2

Tabell 45. (01) Västernorrlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land-areal
Ånge	72	10 728	9 514	-	9 365	-	149	-	3,3	3,1
Timrå	20	1 562	1 262	-	1 211	-	51	-	1,3	1,6
Härnösand	36	1 300	1 209	-	1 122	-	87	-	0,7	1,1
Sundsvall	98	8 131	5 217	-	4 748	214	255	-	1,8	1,6
Kramfors	77	12 077	10 113	215	3 387	6 481	163	-	4,2	6,0
Sollefteå	112	6 142	5 579	-	5 338	-	247	-	1,1	1,0
Örnsköldsvik	107	13 169	9 612	2 526	6 625	230	231	-	1,6	1,5
Västernorrlands län	517	53 109	42 507	2 741	31 796	6 925	1 183	-	1,9	2,0

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Jämtlands län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Ragunda	67	2 302	1 641	-	1 407	-	234	-	0,9	0,7
Bräcke	94	3 740	3 539	-	3 220	-	331	-	1,0	1,0
Krokom	82	145 373	139 250	-	139 026	-	229	-	21,3	22,6
Strömsund	102	131 161	121 489	-	121 224	-	265	-	11,1	11,6
Åre	51	195 064	188 229	-	188 096	-	143	-	23,7	26,2
Berg	64	29 160	28 652	-	28 418	-	233	-	4,7	5,0
Härjedalen	83	84 275	75 233	10 364	64 625	0	244	-	7,1	6,7
Östersund	94	3 962	3 181	-	2 777	-	404	-	1,6	1,4
Jämtlands län	628	595 036	561 213	10 364	548 794	0	2 083	-	11,1	11,5

Tabell 45. (01) Västerbottens län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av landareal
Nordmaling	78	21 856	3 862	-	3 633	-	229	-	8,7	3,1
Bjurholm	52	2 684	2 424	-	2 300	-	133	-	2,0	1,9
Vindeln	130	5 333	4 810	-	4 519	22	280	-	1,9	1,8
Robertsfors	34	1 842	1 518	-	1 397	-	121	-	0,8	1,2
Norsjö	32	1 181	1 080	-	978	-	103	-	0,6	0,6
Malå	36	1 452	1 417	-	1 298	-	120	-	0,8	0,9
Storuman	64	178 153	171 590	-	171 327	-	262	-	21,6	23,5
Sorsele	35	435 299	415 229	-	415 118	-	112	-	54,7	56,4
Dorotea	24	59 848	58 517	-	58 485	-	33	-	20,4	21,2
Vännäs	28	800	767	-	701	-	68	-	1,4	1,4
Vilhelmina	39	183 119	174 695	-	174 599	-	95	-	21,0	21,7
Åsele	83	13 835	13 437	2 335	10 985	-	117	-	3,0	3,2
Umeå	86	67 977	9 267	-	9 070	15	186	-	12,9	4,0
Lycksele	128	9 940	9 605	-	9 321	-	299	-	1,7	1,7
Skellefteå	106	9 127	7 319	-	7 049	11	259	-	0,9	1,1
Västerbottens län	925	992 445	875 537	2 335	870 778	48	2 416	-		16,0

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Tabell 45. (01) Norrbottens län, skyddad natur per kommun 2020-12-31

Kommun, län	Antal skyddad områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Summa utan överlapp	Nationa- l-parker	Natur- reservat	Natur- vårds- områden	Skogliga biotop- skydds- områden	Summa utan överlapp	Andel av total areal	Andel av land- areal
Arvidsjaur	91	40 469	39 188	-	39 012	-	178	-	6,6	6,9
Arjeplog	59	276 195	253 687	14 099	239 405	-	183	-	19,1	20,2
Jokkmokk	104	915 634	853 300	427 582	425 501	-	227	-	47,4	48,5
Övertorneå	81	7 339	7 155	-	6 943	-	218	-	2,5	2,6
Kalix	66	15 616	3 213	-	3 057	-	162	-	4,2	1,8
Övertorneå	61	7 767	7 549	-	7 417	-	133	-	3,1	3,2
Pajala	106	35 509	35 027	-	34 680	-	358	-	4,4	4,5
Gällivare	80	671 281	630 665	98 275	532 077	-	318	-	39,9	40,2
Älvsbyn	42	2 863	2 763	-	2 704	-	59	-	1,6	1,6
Luleå	104	27 897	7 975	-	7 042	592	345	-	5,7	3,8
Piteå	57	36 158	4 545	-	4 391	-	155	-	7,8	1,5
Boden	108	12 070	11 687	-	11 350	-	346	-	2,8	2,9
Haparanda	28	8 991	1 299	814	393	-	92	-	4,8	1,4
Kiruna	39	546 139	525 120	9 438	515 599	-	92	-	26,6	27,4
Norrbottens län	990	2 603 927	2 383 174	550 209	1 829 573	592	2 865	-	23,2	24,5

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Antal skyddade områden per kommun kan inte summeras till läns- eller riksnivå, på grund av att områden som överlappar läns- eller kommungränser räknas en gång i varje kommun eller län.

Protected Nature 2020

Summary

Statistics Sweden produces yearly statistics on protected nature in collaboration with the Swedish Environmental Protection Agency. A protected area refers to a geographically defined area that is permanently designated, regulated and administered to achieve specific aims and conservation goals. In Sweden, “protected area” is a collective term for protection under Chapter 7 of the Environmental Code and according to many of the nature conservation agreements under the Land Code.

This report presents statistics on protected nature in accordance with the Environmental Code, and on protected rivers, the National City Park, Natura 2000, protected species, nature conservation agreements under the Land Code, intra-governmental agreements, and forest land covered by land replacement.

Protected nature 31 December 2020

Formally protected areas account for 15 percent of Sweden’s total land area and inland waters. Almost all of the protected areas, 97 percent, are permanently protected under the Environmental Code. Permanent protection covers national parks, nature reserves, nature conservation areas, habitat protection areas, the National City Park, and Natura 2000. Formal protection applies to 13 percent of Sweden’s marine areas, virtually all with permanent protection under the Environmental Code.

The time-limited protection consists of nature conservation agreements between landowners and government agencies. Taken together with the Swedish Environmental Protection Agency’s agreements with the Swedish Fortifications Agency, this amounts to 0.5 percent of Sweden’s total land area and inland waters.

In 2020, permanent formal protected areas increased by almost 100 000 hectares, mainly in the form of new or expanded nature reserves in marine areas. Protected areas in land and inland waters increased by almost 24 000 hectares.

New statistics on municipally protected nature

This year’s theme for Statistics Sweden’s report on protected nature is “Municipally protected nature”. Under this theme, the report describes how much protected nature there is in each municipality, and how much protection has been established based on municipal decisions. In connection with this detailed description, Statistics Sweden created new variables for the official statistics on protected nature. This includes statistics on the deciding authority and administrator of protected nature, which from reference year 2020 will be reported with areas, by total and land area, number of areas, and regional reporting by county

and municipality. A complete presentation of the statistics is available in Statistics Sweden's interactive database:
www.scb.se/statistikdatabasen.

Each municipality in Sweden contains some type of protected nature, in the form of a national park, nature reserve, nature conservation area, or habitat protection. In the municipalities of Salem and Vaxholm in Stockholm County, and Sorsele in Västerbotten County, more than half of the land area in the municipality is protected.

Formally Protected Nature in Sweden, 31 December 2021

		Total		Land and inland waters		Marine water	
Instruments	Number	Area in hectares	Share	Area in hectares	Share	Area in hectares	Share
Environmental Code, permanent formal protection							
National parks	30	743 501	1.4%	697 561	1.6%	45 940	0.6%
Nature reserves	5 241	5 010 404	9.5%	4 315 194	9.6%	695 210	8.5%
Nature conservation areas	89	149 606	0.3%	123 268	0.3%	26 339	0.3%
Habitat protection areas in forest land	8 379	31 227	0.1%	31 224	0.1%	3	0.0%
Habitat protection areas, other	123	346	0.0%	300	0.0%	46	0.0%
National City Park	1	2 614	0.0%	1 820	0.0%	794	0.0%
Natura 2000	4 552	7 799 105	12.4%	5 793 268	12.9%	2 005 837	9.1%
Total permanent protection, without overlap		8 821 661	14.3%	6 522 173	14.6%	2 299 488	12.7%
Land Code, time-limited formal protection							
Nature conservation agreements	17 924	172 037	0.3%	172 016	0.4%	21	0.0%
Intra-governmental agreements							
Swedish Fortifications Agency	56	32 297	0.1%	32 241	0.1%	56	0.0%
All instruments, without overlap		9 002 917	14.6%	6 703 355	15.0%	2 299 562	12.8%

Source: Statistics Sweden and the Swedish register on areas protected under the Environmental Code. The data refers to areas that applied (that is, for which judgment was final) on 31 December 2020. The forms of protection nature reserves, Natura 2000 and nature conservation agreements include areas without restrictions, for example without regulations against forestry.

The proportion of protected area has been calculated based on Sweden's total area, as reported in Statistics Sweden's official statistics on land and water areas, available at: www.scb.se/mi0802, reference time 1 January 2021. Changes in area compared with the previous year are to a small degree due to a change in method in Statistics Sweden's calculation.

Natura 2000 within Sweden's exclusive economic zone is included in the presentation of total area and marine areas in hectares. Areas within the exclusive economic zone are not included in the presentation of proportions, since that presentation only covers areas within Sweden's territory. Natura 2000 within the exclusive economic zone covers about 1.3 million hectares.

Proportions and areas cannot be added up because some protection types overlap. Statistics adjusted for overlapping areas are marked with the text "without overlap".

Nature conservation agreements include the Swedish Environmental Protection Agency's and the Swedish Forest Agency's nature conservation agreements, the White-Backed Woodpecker Action Plan, and "ekoparker". Several agreements do not have end date information available. Among the Swedish Environmental Protection Agency's agreements, 143 agreements, comprising 2 355 hectares, have a remaining duration of less than 15 years.

Information about the number of areas related to intra-governmental agreements with the Swedish Fortifications Agency was retrieved from "Överenskommelse om skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden, 5. Naturskogar Nv Reg. no. 310-167-10 No." (available in Swedish).

List of terms

art- och habitatdirektivet	habitat directive
biotopskyddsområde i skogsmark	habitat protection area in forest land
biotopskyddsområde på övrig mark	habitat protection area on other land
djur- och växtskyddsområde	wildlife sanctuary
exploaterad mark	artificial surfaces
Fortifikationsverket	Swedish Fortifications Agency
fridlyst	protected (by law)
fågeldirektivet	bird directive
föreskrifter mot skogsbruk	regulations against forestry
gällande/laga-kraft	valid by law
hav	marine water
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	Swedish Agency for Marine and Water Management
havsområden	marine regions
improduktiv skog/impediment	non-productive forest land
inomstatlig överenskommelse	agreement between government agencies
instrument för skydd	protection tool /type of protection
Jordabalken	Land Code
kulturresevat	cultural reserve
Lantmäteriet	Lantmäteriet, the Swedish mapping and cadastral agency
låg fjällskog	mountain low forest
länsstyrelsen	County Administrative Board
markersättning	land compensation
Miljöbalken	Environmental Code
miljöskyddslagen	Environmental Protection Act
nationalpark	national park
nationalstadspark	national city park
Nationella marktäckedata (NMD)	Swedish data on land cover mapping
Natura 2000-område	Natura 2000 site
naturgeografiska regioner (SUS)	Swedish geographical regions
naturminne	natural monument
naturreservat	nature reserve

naturresurslagen	Act on the Management of Natural Resources
naturvårdsavtal	nature conservation agreement
naturvårdslagen	Nature Conservation Act
naturvårdsområde	nature conservation area
Naturvårdsregistret (NVR)	Swedish register on areas protected by the Environmental Code
Naturvårdsverket	Swedish Environmental Protection Agency
nedan fjällnära gräns	below the mountain border
ovan fjällnära gräns	above the mountain border
permanent formellt skydd	permanent formal protection
Registret över totalbefolkningen (RTB)	Swedish register on total population
Riksantikvarieämbetet	Swedish National Heritage Board
Riksskogstaxeringen	Swedish National Forest Inventory
SCB:s statistiska tätorter	localities/urban areas according to Statistics Sweden
sjöar och vattendrag	inland waters
skogsmark	forest land
Skogsstyrelsen	Swedish Forest Agency
skyddad produktiv skogsmark	protected productive forest land
skyddade älvar	protected rivers
skyddstyp	type of protection
Sveriges ekonomiska zon (EEZ)	Exclusive economic zone (EEZ)
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)	Swedish University of Agricultural Sciences
tidsbestämt formellt skydd	time-limited formal protection
tillgänglighet	accessibility
vattenkraftsutbyggnad	exploitation of hydroelectric power
vattenskyddsområde	water protection area
åkermark	arable land
öppen våtmark	open wetlands
övrig öppen mark	other open land

SCB beskriver Sverige Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.